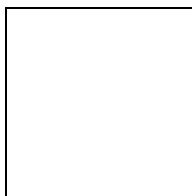

**EL VALOR AFEGIT DE L'EUROREGIÓ
PIRINEUS MEDITERRÀNIA**
Per a la Conselleria de Presidència
del Govern de les Illes Balears

Elaborat per
GEA – Gabinet Europeu d'Assessorament SL

**Barcelona
Juny 2008**

ÍNDEX

1. L'Euroregió Pirineus Mediterrània: marc institucional i acció política

- 1.1. Declaració constitutiva de l'Euroregió
- 1.2. Objectius i línies d'acció de la Presidència balear: l'Agenda política de l'Euroregió
- 1.3. Balanç de l'acció de l'Euroregió [2004 – 2008]

2. L'Euroregió Pirineus Mediterrània: particularitats regionals i reptes comuns

- 2.1. Diagnòstic del context social, econòmic i territorial de l'Euroregió: les particularitats regionals
- 2.2. Les característiques compartides: síntesi de potencialitats de l'Euroregió
- 2.3. La contribució de l'Euroregió a les estratègies de la UE determinades per l'Agenda Renovada de Lisboa

3. L'Euroregió Pirineus Mediterrània: marc estratègic per a la cooperació territorial

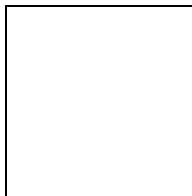
- 3.1. Les principals prioritats suportades pel FEDER en matèria de cooperació territorial
- 3.2. La contribució de l'estratègia de l'Euroregió al compliment dels objectius de cooperació territorial

4. L'Euroregió Pirineus Mediterrània: el cofinançament comunitari

- 4.1. Participació de l'Euroregió en programes comunitaris: la constitució d'una AECT
- 4.2. Els programes comunitaris de finançament d'interès per a l'Euroregió

5. L'Euroregió Pirineus Mediterrània: el valor afegit

- 5.1. Els avantatges des de la perspectiva del desenvolupament i progrés regional
- 5.2. Els avantatges des de la perspectiva institucional
- 5.3. Els avantatges específics per a les Illes Balears

6. Conclusions

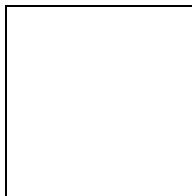
1. L'EUROREGIÓ: MARC INSTITUCIONAL I ACCIÓ POLÍTICA

1.1. La Declaració constitutiva de l'Euroregió Pirineus Mediterrània

El 29 d'octubre de 2004 es va oficialitzar la posada en marxa de l'Euroregió Pirineus Mediterrània (en endavant EPM) mitjançant la signatura de la Declaració que porta per títol "*L'Euroregió, un futur compartit*" per part dels Presidents dels consells regionals francesos del Languedoc – Roussillon i del Midi - Pyrénées, juntament amb els Presidents dels governs d'Aragó, Catalunya i les Illes Balears. Algunes d'aquestes regions ja tenien en comú experiències prèvies de cooperació regional, com ara la Comunitat de Treball dels Pirineus.

L'objectiu de l'Euroregió respon a la voluntat d'unir esforços per crear un pol d'innovació i creixement sostenible basat en la cooperació entre els centres industrials, científics i tecnològics de les diferents regions que la componen, i també amb la intenció de millorar la cohesió social i territorial. Els àmbits de cooperació prioritaris establerts per l'Euroregió són les comunicacions i infraestructures, la recerca i la innovació tecnològica, la cultura, el medi ambient, el turisme i el patrimoni natural i cultural.

La Declaració constitutiva de l'Euroregió conté una clara manifestació política dels Presidents de les Comunitats i Regions membres de l'EPM que perfila amb precisió quins seran els principals eixos al voltant dels quals s'estructurarà l'acció futura de l'EPM. En la mesura que es tracta de l'expressió de la voluntat política dels impulsors de l'EPM i tenint en compte que la presidència actual de l'EPM, que ostenta el Govern de les Illes Balears, ja ha situat com a fil conductor d'aquesta presidència el respecte de la Declaració constitutiva, sembla oportú fer una síntesi dels seus elements essencials.

La Declaració constitutiva estableix el full de ruta de l'EPM, entès en sentit ampli, com el conjunt de propòsits a mig i llarg termini que els membres fundadors volen portar a terme. En aquest sentit, en tant que manifestació d'intencions, la Declaració ofereix diversos nivells d'intensitat¹:

- ▶ **Els Eixos Estratègics [EE]:** són les grans orientacions polítiques que miren cap a la plena realització futura dels objectius de l'EPM. Responen als plantejaments de fons de l'EPM i obeeixen al llarg termini. La Declaració constitutiva comprèn (8) Eixos Estratègics.

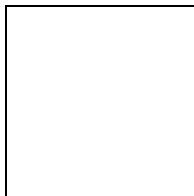
- ▶ **Els Objectius Programàtics [OP]:** són les vies d'actuació sectorial que proposa l'EPM per a la concreció dels seus Eixos Estratègics. Indiquen els àmbits en els que l'EPM haurà d'intensificar els seus esforços i responen al mig termini. La Declaració constitutiva explicita (4) Objectius Programàtics.

- ▶ **Els Àmbits d'Actuació [AA]:** són les accions concretes que portaran l'EPM a la progressiva realització del seus Objectius Programàtics. Cada Àmbit d'Actuació suposa l'endegament d'una nova iniciativa que donarà forma a l'Objectiu Programàtic del que formi part i respon, de forma principal, al curt termini. La Declaració constitutiva conté (19) Línies d'Actuació.

- ▶ **Les Línies de Treball [LT]:** són aquelles iniciatives no previstes de forma expressa en la Declaració constitutiva però que la presidència de torn podrà proposar-ne l'endegament en el marc d'un Objectiu Programàtic determinat. Es poden situar en el curt i en el mig termini.

A continuació analitzarem el contingut de la Declaració constitutiva de l'EPM d'acord amb els quatre nivells de realització que acabem d'identificar.

¹ Veure ANNEX 1 del present Informe

a) Els Eixos Estratègics de l'Euroregió: EL FUTUR [EE0]

La Declaració constitutiva de l'EPM incorpora en la seva part inicial un preàmbul que estableix les grans orientacions que seguirà l'EPM a llarg termini. La Declaració defineix les coordenades al voltant de les quals haurà de girar l'acció futura de l'Euroregió. Com es desprèn de l'eslògan que encapçala la Declaració, "Un futur compartit", els membres fundadors de l'EPM es proposen afrontar junts un nou projecte de cooperació regional, amb una clara dimensió política, que en última instància s'adreça als ciutadans dels respectius territoris.

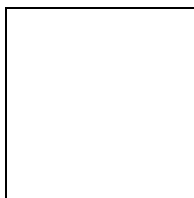
En el transcurs d'aquest anàlisi hem identificat vuit Eixos Estratègics que ens donen una idea bastant clara de la naturalesa del projecte i del grau del compromís polític assumit pels seus impulsors. Els Eixos Estratègics de la Declaració constitutiva són els següents:

EE1: L'Euroregió neix amb els territoris d'Aragó, les Illes Balears, Catalunya, Languedoc – Roussillon i Midi – Pyrénées com a nucli principal. Tanmateix, l'Euroregió neix amb vocació d'obertura i cooperació seguint els arcs pirinenc, mediterrani (d'Itàlia fins al Magrib), les valls dels grans rius (Ebre, Garona i Roina) i les illes de la Mediterrània Occidental.

EE2: Unir esforços per crear al nord-oest de la Mediterrània un pol de desenvolupament sostenible basat en la innovació i la inclusió social i territorial.

EE3: Donar a les regions membres un nou protagonisme dins del partenariat euromediterrani, assolint juntes una massa crítica: l'escala regional no sempre és suficient per afrontar els nous reptes d'una Europa ampliada i una economia mundial globalitzada.

EE4: Afrontar els reptes que representen la insularitat, l'aïllament de les zones de muntanya i de les zones veïnes caracteritzades per una feble densitat de població, els cascs urbans i els barris en decadència, les àrees industrials en declivi o amenaçades.

EE5: Cercar els ajuts i les complicitats europeus i estatals necessaris per garantir l'èxit de la nova Euroregió Pirineus Mediterrània amb la participació activa d'organismes de la societat civil que representen els nostres ciutadans i dels governs locals i supralocals.

EE6: Les regions que conformen l'Euroregió Pirineus-Mediterrània tenen un pes important en el context sud europeu i mediterrani atesa la seva dimensió demogràfica, econòmica i territorial i volen desplegar juntes grans objectius programàtics.

EE7: Fomentar la participació de les autoritats polítiques i organismes locals i supralocals en aquest repte compartit.

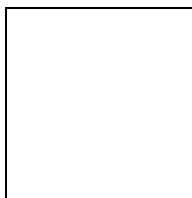
EE8: Promoure la participació de les ciutadanes i dels ciutadans de l'Euroregió, tant de manera directa com a través de llurs associacions, empreses, representants polítics i universitats.

b) Els Objectius Programàtics i els Àmbits d'Actuació de l'Euroregió

Objectiu Programàtic [OP1] : INNOVACIÓ

La Innovació constitueix el primer Objectiu Programàtic de l'EPM. L'EPM es proposa impulsar un espai econòmic, de recerca i innovació tecnològica ambiciós al sud d'Europa. L'EPM haurà de ser capaç de potenciar la recerca pública i privada, la cooperació entre universitat i empresa i la dinamització de les relacions i intercanvis entre els centres de recerca de les Regions fundadores per impulsar projectes conjunts. La participació en programes de R+D+i co-finançats per la UE i la millora de la competitivitat de l'economia euroregional són objectius de l'EPM.

Aquest primer Objectiu Programàtic de l'EPM es sustenta en cinc Àmbits d'Actuació:

AA1: Garantir el lligam entre l'ensenyament universitari, la recerca, la innovació i el desenvolupament econòmic regional.

AA2: Passar a ocupar de manera conjunta un paper destacat en l'espai europeu de la recerca, esdevenint un gran centre innovador del sud d'Europa i participant conjuntament en programes europeus de recerca.

AA3: Aprofitar les complementarietats científiques regionals i establir lligams entre la iniciativa pública i privada en matèria de desenvolupament econòmic, tecnològic i industrial a partir de la base científica.

AA4: Esdevenir un espai atractiu per als capitals industrials internacionals que busquen implantar-se en un entorn creatiu i innovador, basat en la qualitat i l'excel·lència científica, al servei d'una economia sostenible i competitiva.

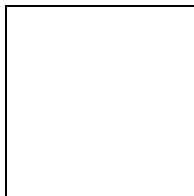
AA5: Col·laborar entre universitats, entre laboratoris científics i entre parcs tecnològics i cercar de manera global les sinergies entre els sistemes de recerca i innovació de les regions. Aquesta estratègia ha d'anar acompanyada de lligams cada cop més estrets entre els grans pols industrials euroregionals i la base científica.

Objectiu Programàtic [OP2]: INFRASTRUCTURES

Les Infraestructures constitueixen el segon Objectiu Programàtic de l'EPM. Els membres fundadors es proposen desenvolupar una densa xarxa d'infraestructures al servei de la ciutadania. Les xarxes de transport per carretera, ferroviari, marítim i aeri, la promoció del transport multimodal i de les plataformes logístiques al servei del creixement econòmic i el progrés social.

Aquest segon Objectiu Programàtic es sustenta en cinc Àmbits d'Actuació:

AA6: Assegurar la connectivitat internacional dels territoris respectius en una Europa ampliada a l'Est i oberta a l'àmbit mediterrani mitjançant l'engranatge de plataformes

logístiques.

AA7: Construir un sistema multimodal amb un nou equilibri dels transports tant de passatgers com de mercaderies per carretera, via ferroviària, marítima i aèria.

AA8: Connectar el conjunt del territori de l'Euroregió amb les grans xarxes transeuropees, en especial els recorreguts d'alta velocitat, transmediterrànies i mundials.

AA9: Articular-se amb unes xarxes de transport modernes i funcionals, i unes xarxes d'energia i de comunicacions que responguin a les necessitats de la població i dels actors econòmics, en una perspectiva de desenvolupament sostenible que permeti preservar el territori i el planeta per a les generacions futures. Donar prioritat als mitjans de transport més sostenibles i les energies renovables.

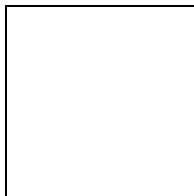
AA10: Integrar-se dintre de les xarxes europees, mediterrànies i mundials, amb l'exigència intrínseca d'integració de la totalitat del territori i la població en aquestes xarxes, lluitant per evitar l'aïllament i per superar les dificultats pròpies de cada regió.

Objectiu Programàtic [OP3]: CULTURA

La Cultura constitueix el tercer Objectiu Programàtic de l'EPM. Els impulsors de l'EPM volen fer dels territoris que la integren una cruïlla d'intercanvis culturals i humans. La cooperació en l'àmbit de la diversitat cultural i lingüística, la promoció internacional conjunta, el desenvolupament de projectes compartits i la creació de xarxes euroregionals en l'àmbit de la cultura.

Aquest tercer Objectiu Programàtic es sustenta en quatre Àmbits d'Actuació:

AA11: Treballar conjuntament per valoritzar l'enorme diversitat cultural de l'Euroregió i transformar-la en una força creadora. Compartir experiències d'integració i

multiculturalisme.

AA12: Crear nous circuits per fer circular talents i creadors artístics (espectacles en directe, llibres, audiovisual, etc.) a les regions fundadores i a l'exterior (festivals, salons, residències d'artistes, etc.).

AA13: Establir una cooperació entre els agents difusors de la producció cultural (distribuïdores, galeries d'art, teatres, etc.) per situar el territori de l'Euroregió en un lloc destacat dels circuits internacionals de la creació artística.

AA14: Preservar el patrimoni natural, històric i cultural compartit i trobar noves formes de valoritzar aquest patrimoni amb un model turístic sostenible. Explorar la creació de rutes i marques turístiques conjuntes, i potenciar el intercanvi de bones pràctiques.

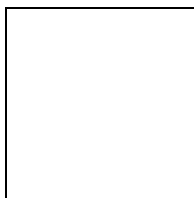
Objectiu Programàtic [OP4]: RELACIONS EXTERIORS

Les Regions fundadores es proposen fer de l'EPM un nou motor del Partenariat Euromediterrani. L'EPM planteja una clara orientació europea de la seva projecció exterior, amb el corresponent establiment de relacions de col·laboració amb les Institucions de la UE. Igualment, l'EPM es planteja desplegar una relació política i econòmica amb els països de la ribera Sud del Mediterrani, en estreta cooperació amb la UE, França i Espanya.

El quart Objectiu Programàtic de l'EPM es sustenta en cinc Àmbits d'Actuació:

AA15: Jugar un paper destacat en el Partenariat Euromediterrani, i a través de l'Euroregió, treballar conjuntament per aquest objectiu.

AA16: Desenvolupar accions conjuntes a l'àmbit mediterrani, sobretot cap als països del Magrib.

AA17: Desenvolupar aquesta tasca conjuntament amb les institucions de la Unió Europea i amb els organismes europeus de cooperació interregional, i en col·laboració amb organitzacions de cooperació existents com la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) i les Illes de la Mediterrània Occidental (IMEDOC).

AA18: Participar conjuntament en els programes europeus de cooperació territorial.

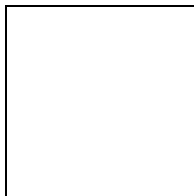
AA19: Promoure projectes comuns de desenvolupament sostenible en estreta cooperació amb les institucions de la Unió Europea i d'altres organitzacions internacionals, així com amb els estats andorrà, espanyol i francès.

Aquesta dissecció de la Declaració constitutiva de l'EPM ens haurà de permetre a partir d'ara situar cada una de les iniciatives que desitgi impulsar l'EPM al nivell adequat, en tant que eix estratègic, objectiu programàtic, àmbit d'actuació o línia de treball. Aquesta classificació de les diferents tipologies d'actuació de l'EPM ens dóna les coordenades al voltant de les quals es desenvoluparà el projecte de l'EPM, des del punt de vista de l'ambició política a llarg termini, de la concreció dels grans objectius en el mig termini i de la capacitat d'actuació i de treball en el curt termini.

Igualment, aquest anàlisi ens facilitarà l'elaboració futura d'un quadre de seguiment i control continuat del nivell de realització dels objectius de l'EPM, amb els corresponents indicadors.

1.2. L'Agenda política de la presidència balear: reptes i línies d'acció

En el moment d'assumir la presidència de l'EPM, el Govern de les Illes Balears ha presentat una agenda política per l'any 2008 que inclou el conjunt d'actuacions que pensa dur a terme sota el seu mandat. Aquesta agenda és fruit del consens amb la resta de membres de l'EPM i posa de manifest la voluntat política i la determinació de les Illes Balears de donar un nou impuls al projecte de EPM.

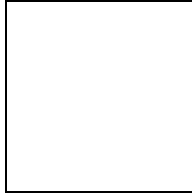
L'agenda de la presidència balear, que agafa el relleu de la regió de Midi - Pyrénées, es sustenta en quatre reptes i setze línies de treball que combinen la voluntat de servir el interès general de l'EPM amb el compromís del Govern balear amb els ciutadans de l'EPM i de forma particular, amb els de les Illes. La presidència vol que la ciutadania comenci a tenir una visió clara, no solsament de l'existència de l'EPM, sinó també de la seva utilitat política i ciutadana.

Els reptes i línies d'acció de la presidència balear

El programa d'actuació de la presidència balear comprèn quatre reptes i setze línies d'acció² que tenen com a finalitat contribuir al desplegament i a la realització progressiva del contingut de la Declaració constitutiva de l'EPM. Per analitzar-los tindrem en compte els diferents nivells d'actuació que hem identificat en la Declaració constitutiva: Eixos Estratègics, Objectius Programàtics, Àmbits d'Actuació i Línies de Treball.

La presidència, com no podia ser d'una altra manera, és selectiva en els seus objectius. A l'hora de confeccionar el seu programa d'actuació, el Govern balear ha combinat ambició política i pragmatisme. Això vol dir que el Govern no ha pretès abordar en la seva presidència la totalitat d'aquells elements que podríem considerar *Eixos Estratègics* i que estan pendents – de forma parcial o total – de realització. Com tampoc ha volgut el Govern programar i impulsar totes les iniciatives necessàries per a consolidar l'EPM tant pel que fa als *Objectius Programàtics* com als diversos *Àmbits d'Actuació*. Tot plegat requereix temps i haurà de realitzar-se en el curs dels propers anys, entre tots els membres de l'EPM.

Dit això, a continuació ordenarem els objectius de la presidència d'acord amb els criteris exposats i deixarem pel capítol V del present Informe sobre “el valor afegit de l'EPM” la

consideració d'aquells elements que podrien formar part de les tres categories esmentades però que de moment no estan inclosos en l'agenda immediata de l'EPM, tot i que podrien ser-hi en el futur.

A) Els Reptes de la Presidència Balear versus els Eixos Estratègics de l'Euroregió

i) REPTE 1: La consolidació territorial de l'EPM

És indispensable que l'Aragó torni a participar activament en el si de la institució per tal de tornar a configurar un dels territoris més grans d'Europa en extensió i població.

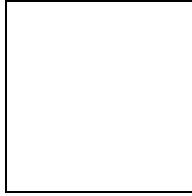
[Eix Estratègic 6 de la Declaració constitutiva]

La presidència és conscient que ha de realitzar tots els esforços necessaris per restablir la integritat institucional i territorial de l'EPM. Aragó continua essent membre de l'EPM però un contenciós particular i estrictament bilateral amb Catalunya l'ha portat a abandonar de manera indefinida els òrgans de govern de l'EPM.

La contribució d'Aragó a la creació de l'EPM ha estat decisiva. Amb la seva presència Aragó reforça la dimensió política, demogràfica, econòmica i territorial de l'EPM. Sense Aragó l'EPM queda limitada, disminuïda i, fins i tot, amputada. El Govern d'Aragó no ha manifestat la intenció d'abandonar definitivament el projecte però la seva absència dels òrgans de govern i de les iniciatives i projectes que impulsen la resta de membres ha obert una primera crisi institucional en el si de l'EPM.

Aquesta "crisi de la cadira buida" com la que va patir a un altre nivell la Comunitat Econòmica Europea el 1965, coincideix en un moment especialment poc oportú com és la celebració de la Expo Universal de Saragossa. En efecte, aquesta hagués estat una gran ocasió perquè l'EPM utilitzés l'aparador de la Expo per a projectar

² Veure ANNEX 2 del present Informe

internacionalment la seva imatge, donant a conèixer la seva actuació i els seus projectes.

Tot i que idealment els conflictes que eventualment puguin sorgir entre els membres per raons totalment alienes a l'àmbit d'actuació de l'EPM no haurien d'afectar ni l'estabilitat política ni el funcionament institucional de l'EPM, fora convenient que en el futur, un cop el contenciós actual hagi estat desactivat, i Aragó hagi retornat als òrgans de Govern de l'EPM, els membres estableixin un compromís polític entre ells en virtut del qual les eventuais diferències bilaterals que puguin sorgir entre ells no es traslladin a l'àmbit de l'EPM.

La presidència balear reitera la importància d'aquest repte a l'incorporar-lo també com una de les línies de treball de la seva agenda política:

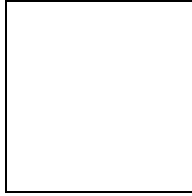
- ▶ Establiment d'espais de diàleg per tal d'afavorir la consolidació territorial de l'Euroregió, amb especial referència a la situació d'Aragó [LT1].

ii) **REpte 2: La creació de la Agrupació Europea de Cooperació Territorial**

La posada en marxa efectiva d'un instrument jurídic tant important com és la Agrupació Europea de Cooperació Territorial [AECT], que donarà a l'Euroregió un impuls fins ara desconegut i que la projectarà cap a un nou espai que instrumentalitzarà i aportarà recursos que, en qualsevol cas, aportaran més qualitat de vida als ciutadans d'aquests territoris.

[Eixos Estratègics 3 i 4]

La presidència balear es proposa constituir sota el seu mandat una AECT. Sense cap mena de dubte es tracta d'una realització concreta de gran transcendència en la mesura en que dotarà l'EPM d'un instrument de dret comunitari, dotat de personalitat jurídica, que li haurà de permetre participar en els programes de finançament impulsats per les Institucions comunitàries en tots aquells àmbits d'interès per a l'EPM i que quedin

explícitament coberts pels quatre grans eixos programàtics contemplats en la Declaració constitutiva.

La constitució d'una AECT al servei dels interessos de l'EPM és important en la mesura que permetrà establir una línia de col·laboració estable amb la Comissió Europea i alhora obtenir recursos econòmics per a finançar projectes transnacionals d'interès per a l'EPM i els seus membres. L'AECT pot reforçar la imatge de l'EPM en relació als ciutadans, des de la perspectiva de la capacitat de promoure, elaborar i gestionar projectes. Utilitat i eficàcia són dos factors que poden ajudar l'EPM a començar a guanyar reconeixement i prestigi davant la ciutadania.

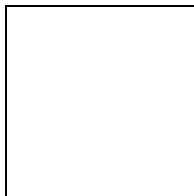
Tanmateix, cal tenir present la naturalesa política del projecte de EPM. En aquest sentit l'estructura organitzativa definitiva de l'EPM ha d'evitar qualsevol confusió entre l'EPM com a projecte polític de cooperació regional i l'AECT, instrument operatiu al servei de l'EPM i dependent d'aquesta, que tindrà una finalitat tècnica consistent en elaborar i gestionar projectes, finançables amb recursos comunitaris, en totes aquelles àrees que siguin d'interès per a l'EPM.

En la mesura que la presidència balear planteja en paral·lel al repte de la creació de l'AECT, el compromís de respectar la Declaració fundacional i apropar l'EPM als ciutadans, queda clarament establerta la voluntat de posar en primera línia la dimensió política del projecte i la necessària acció política pel seu desplegament.

La presidència balear reitera la importància d'aquest repte en incorporar-lo també com una de les línies de treball de la seva agenda política:

- ▶ Amb l'AECT, l'EPM disposarà d'un instrument amb personalitat jurídica que podrà actuar directament en nom dels membres de l'AECT en la sol·licitud de subvencions i en la presentació de projectes.

iii) **REPTE 3: Fidelitat a la Declaració constitutiva de L'EPM**

La fidelitat a la Declaració constitutiva de l'Euroregió expressa una voluntat de cooperació per tal de consolidar un pol de desenvolupament sostenible, basat en la innovació i l'economia però també, i sobretot, en la integració social i cultural dels territoris.

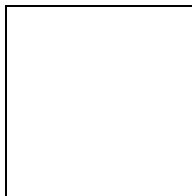
Cal destacar, en primer lloc, la voluntat explícita del Govern balear de continuar amb el desenvolupament de la Carta Fundacional de l'EPM. Aquesta declaració, que expressa la voluntat política dels membres fundadors de l'EPM de compartir uns objectius de futur, és el marc de referència i la guia que es compromet a seguir el Govern balear.

Per tant, més que d'un repte, es tracta del marc general d'actuació que els fundadors de l'EPM s'han donat a si mateixos i que es comprometen a respectar i complir adequadament. El Govern balear no fa més que reiterar aquest compromís. Recolza aquesta afirmació el fet que el programa d'actuació de la presidència adapta l'encapçalament de la Declaració fundacional sota el títol "L'Euroregió 2008: un futur més compartit que mai".

La invocació que fa el Govern de la Carta fundacional i la voluntat de ser-hi fidel posa en evidència que l'EPM és un projecte essencialment polític que està encara en la seva fase constitutiva. Sense el impuls permanent i sistemàtic dels màxims responsables de les Regions fundadores i sense llur dedicació personal i directa el projecte no podrà avançar i tampoc consolidar-se.

Caldrà, doncs, veure quins són els mecanismes que l'EPM és capaç d'articular per a garantir que els Presidents de les Regions membres portin a terme una pedagogia sistemàtica sobre la realitat de l'EPM i la seva transcendència política.

El programa de la presidència balear inclou dues Línies de Treball que hauran de contribuir a la realització progressiva dels Eixos Estratègics continguts en la Carta fundacional de l'EPM:

- ▶ Celebració de reunions bilaterals de la Presidència amb els membres de l'Euroregió i videoconferències periòdiques entre els presidents [LT1]. Es tracta d'una apel·lació directa sobre la necessària implicació dels Presidents en l'impuls polític de l'EPM.
- ▶ Desenvolupar l'Observatori Socioeconòmic de l'Euroregió [LT13]. Es tracta d'una iniciativa que contribuirà a la creació de consciència política, social i ciutadana sobre la pertinència i la coherència del projecte d'EPM.

iv) **REPTE 4: La participació ciutadana**

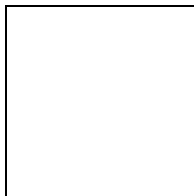
L'EPM, que va néixer com iniciativa política de futur, esdevé un instrument al servei de la societat civil per a la millora de la qualitat de tota la ciutadania.

[Eixos Estratègics 4 i 8 de la Declaració Constitutiva]

L'apropament de l'EPM a la ciutadania i la seva mobilització al voltant dels projectes impulsats per l'EPM és un dels objectius que es proposa la presidència balear. En aquest sentit, les setze línies d'acció que integren el programa de la presidència posen de manifest la voluntat del Govern balear de desenvolupar projectes que requereixen la participació d'importants sectors econòmics, socials i culturals representatius de l'EPM.

En totes aquestes iniciatives, que afecten la pràctica totalitat dels potencials eixos d'actuació de l'EPM, entre les que destaquen la creació de xarxes sectorials, es posarà de manifest la capacitat de l'EPM i de la seva modesta estructura organitzativa per garantir-ne el seguiment, la continuïtat i el posterior desenvolupament.

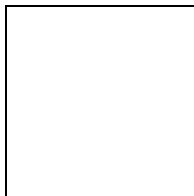
El Govern balear, fidel als principis fundacionals de l'EPM, es proposa donar un impuls específic a un dels Eixos Estratègics [EE8] de la Declaració fundacional. El Govern és conscient que sense la implicació de la ciutadania, per vies i formes diverses, el projecte de cooperació regional esdevindria quelcom de buit i desproveït de sentit. És la ciutadania, per tant, qui en última instància donarà sentit i consistència a l'EPM: la ciutadania ha de poder participar activament a les iniciatives de l'EPM i l'EPM ha d'estar

al servei de la ciutadania.

Per desenvolupar aquest Eix Estratègic, la presidència balear proposa vuit Línies de Treball específiques:

- ▶ Crear una xarxa de comunicació euroregional amb la finalitat de desenvolupar accions de comunicació conjuntes adreçades als ciutadans per informar de les actuacions dutes a terme i que incideixen en la millora de la seva qualitat de vida [LT2].
- ▶ Presentar la nova pàgina WEB Euroregió com a plataforma comuna per a la promoció de l'EPM [LT2].
- ▶ Implicar la societat civil dins l'Euroregió mitjançant el impuls de xarxes: l'EPM esdevé un instrument al servei de la societat civil. La presidència balear vol portar a terme un ambiciós pla de participació ciutadana i impulsar la creació de diferents xarxes [LT5]:
 - Xarxa de Consells Econòmics i Socials
 - Xarxes de Centres d'Innovació Tecnològica
 - Consells Assessors de l'Euroregió com a òrgans col·legiats de consulta i proposta, que serveixen com a plataforma de participació de la societat civil en el projecte
 - Xarxa d'Universitats Lluís Vives
 - Xarxa de Cambres de Comerç.
- ▶ Impulsar el paper de la dona en la societat del segle XXI [LT8].
- ▶ Reactivar el diàleg entre ciutats i especialment aquelles de la Xarxa C6 (Toulouse, Montpellier, Barcelona, Palma, Saragossa i València) [LT10] i [EE7].

- ▶ Promoure una societat més participativa: posant l'accent en la joventut i en els valors democràtics participatius [LT11].
- ▶ Impulsar el distintiu de l'Euroregió (*label*), posant en valor iniciatives molt rellevants regionals i locals amb un criteri de privilegi [LT14].
- ▶ Organitzar una fira popular euroregional: coincidint amb la cloenda de la presidència balear de l'Euroregió Pirineus Mediterrània [LT16].

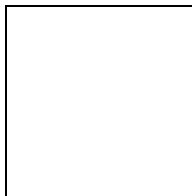
B) Les línies d'Acció de la Presidència balear versus els Objectius Programàtics de l'Euroregió

a) Objectiu Programàtic [OP1]: INNOVACIÓ

És imprescindible garantir el lligam entre l'ensenyament universitari, la recerca i el desenvolupament econòmic regional, per tal que les regions fundadores passin a ocupar de manera conjunta un paper destacat en l'espai europeu de recerca, esdevinguin un gran centre innovador del Sud d'Europa i participin conjuntament en programes europeus de recerca. Per això, cal aprofitar les complementarietats científiques regionals i establir lligams entre la iniciativa pública i privada en matèria de desenvolupament econòmic, tecnològic i industrial a partir de la base científica.

Per a la presidència balear, la recerca i la innovació han de constituir un objectiu prioritari de l'EPM. La presidència proposa, per a desenvolupar l'Objectiu Programàtic 1, les següents vuit Línies de Treball:

- ▶ Posar en marxa el Centre de Recerca i Innovació en Turisme a les Illes Balears (CIDTUR) [LT3]
- ▶ Posar en marxa el Sistema d'Observació de la Zona Costanera de les Illes Balears (SOCIB) [LT3]

- ▶ Organitzar la Trobada sobre Innovació “Euroregió Innova” centrada en els àmbits dels sectors del turisme, agroalimentari, investigació marina i biomedicina [LT3]
- ▶ Organitzar la Fira de la Ciència [LT3]
- ▶ Impulsar seminaris d’innovació turística [LT3]
- ▶ Organitzar les Jornades de la Setmana de la Ciència [LT3]
- ▶ Organitzar un Congrés sobre Turisme i Canvi Climàtic a l’Euroregió [LT6]
- ▶ Millorar el capital humà, emfatitzant la responsabilitat social empresarial, el projecte de turisme social europeu, i la xarxa de centres integrals de formació professional, entre altres [LT15].

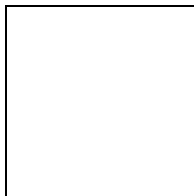
b) Objectiu Programàtic [OP2]: INFRAESTRUCTURES

La presidència proposa posar les infraestructures i els transports al servei de la ciutadania. En aquest sentit, amb la finalitat de desenvolupar l’Objectiu Programàtic 2 de la Declaració constitutiva, la Presidència balear proposa dues Línies de Treball:

- ▶ Desenvolupar una projecció d’infraestructures i de serveis de transport estratègics per a l’EPM davant la perspectiva de l’any 2020. Aquesta projecció haurà de permetre el desenvolupament d’una acció continuada de lobby en tant que EPM davant les Administracions francesa i espanyola, i davant la UE. Igualment, haurà de possibilitar la identificació de les “infraestructures d’impacte euroregional” en funcionament o en construcció [LT9].
- ▶ Impulsar i iniciar actuacions dirigides a millorar les connexions aèries a l’EPM, amb projectes com la implantació d’un vol directe Palma – Toulouse i Palma – Montpellier [LT9].

c) Objectiu Programàtic [OP3]: CULTURA

La presidència balear planteja la necessitat de promoure un espai cultural de qualitat en el si de l’Euroregió. En aquest sentit, la Presidència proposa, amb la finalitat de

desenvolupar l'Objectiu Programàtic 3 de la Declaració Constitutiva, les dues Línies de Treball següents:

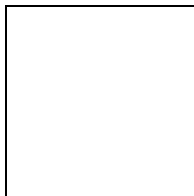
- ▶ Optimitzar el Portal Cultura de l'EPM d'acord amb els termes de referència adoptats pel Grup de Coordinació, com a instrument comú de promoció d'un espai cultural euroregional de qualitat. En aquest àmbit es treballarà tant pel que fa als nous creadors com a la cultura popular [LT7].
- ▶ Promoure el patrimoni històric, cultural i lingüístic de l'EPM [LT7].

d) Objectiu Programàtic [OP4]: RELACIONS EXTERIORS

La presidència balear vol consolidar el impuls polític i la projecció exterior de l'EPM. D'acord amb els Eixos Estratègics 3 i 6 de la Declaració Constitutiva, la presidència planteja l'establiment de relacions d'estreta col·laboració amb les Institucions de la UE. Igualment, l'EPM es proposa desplegar una relació política i econòmica amb els països de la ribera Sud del Mediterrani, en estreta cooperació amb la UE, França i Espanya.

La Presidència balear proposa, amb la finalitat de desenvolupar l'Objectiu Programàtic 4 de la Declaració Constitutiva, les quatre Línies de Treball següents:

- ▶ Presentar l'EPM a les Institucions europees, especialment el Parlament Europeu [LT1].
- ▶ Promoure el contacte i les trobades amb els eurodiputats regionals [LT1].
- ▶ Impulsar el paper exterior de l'EPM, en particular amb els territoris que configuren l'espai euromediterrani del Magrib, dins el marc de la cooperació descentralitzada de la política de veïnatge [LT1].
- ▶ Mantenir contactes amb les euroregions veïnes per tal d'explorar experiències alienes que puguin servir com a punts de referència [LT1].

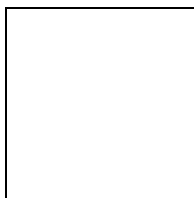
1.3. Balanç de l'acció de l'Euroregió [2004 – 2008]

Després d'haver analitzat amb detall la finalitat i el contingut de la Declaració Constitutiva de l'EPM, el present apartat té com a objectiu exposar els projectes i les iniciatives que efectivament s'han dut a terme sota el impuls de l'EPM des de la seva constitució per tal d'assolir els Eixos Estratègics i Objectius Programàtics descrits amb anterioritat.

En aquest sentit, amb el balanç de les activitats dutes a terme fins a l'actualitat no es pretén analitzar exhaustivament tota l'acció desenvolupada per l'EPM al llarg d'aquests anys sinó que l'objectiu es posar de manifest en quins Eixos Estratègics u Objectius Programàtics s'ha treballat més i, per contra, quins s'han desenvolupat menys i que, per tant, caldrà dedicar-hi més esforços en el futur amb la finalitat de donar compliment a la Declaració Constitutiva.

Per tal d'avaluar l'acció de l'Euroregió durant el període 2004-2008, s'analitzaran les activitats desenvolupades des de la seva constitució prenent en consideració diferents punts de vista: en primer lloc s'analitzaran les activitats desenvolupades d'acord amb els diferents Objectius Programàtics; també es tindran en compte les estructures organitzatives creades pel desenvolupament de les activitats previstes així com les xarxes creades al llarg dels gairebé quatre anys des de la constitució de l'EPM. Finalment, s'avaluaran les diferents convocatòries de projectes que han endegat les administracions de les diferents regions membres.

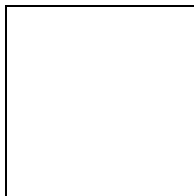
1.2.1. Activitats desenvolupades en el marc dels Objectius Programàtics

a) Objectiu Programàtic [OP1]: INNOVACIÓ

En el marc de l'OP1, s'han dut a terme importants iniciatives i projectes des de la posada en marxa de l'EPM, entre les que es poden destacar, per la seva rellevància, les següents:

- ▶ Creació de la xarxa Euroregional de Cambres de Comerç; organització de les I i II Jornades de Cambres de l'Euroregió; i organització d'una Trobada Empresarial de Comerç interior
- ▶ Organització del Congrés Euroregió "Salut i biotecnologia"
- ▶ Creació de la Xarxa de Directors d'Agències de Desenvolupament
- ▶ Creació de l'Euroregió Universitària Pirineus Mediterrània, com a referència al Sud d'Europa que permeti el intercanvi i transferència de coneixement i tecnologia i la construcció d'una Europa del coneixement.
- ▶ Acció de l'EPM en favor del desenvolupament econòmic per millorar els vivers d'empreses
- ▶ Creació de la Eurobioregió, *bioclusters* i creixement de la biotecnologia amb l'objectiu de potenciar sinergies entre la indústria amb capital risc, les administracions públiques i les universitats
- ▶ Organització de les I i II Jornades Euroregionals Universitat-Ocupació
- ▶ Elaboració de la Guia "Emprendre a l'EPM"
- ▶ Organització de la "I Trobada de Joves Innovadors i Empresaris"
- ▶ Organització de la Fira de la Ciència

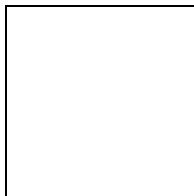
- ▶ Pel que fa al Turisme i a la innovació, l'EPM ha treballat en la creació del Centre de Recerca i Innovació Turística i en la creació d'un Portal turístic de l'EPM, projectes impulsats per la Presidència Balear i que veuran la llum aquest any 2008. L'objectiu del centre serà la promoció de la innovació en els sectors empresarials implicats en l'activitat del turisme, per tal d'incrementar la competitivitat, el creixement econòmic i la sostenibilitat del sector.

Tal i com es pot apreciar, des de l'any 2006 s'han dut a terme nombroses iniciatives en l'àmbit de la innovació, configurant-se la Innovació com un dels Objectius Programàtics més dinàmics de l'EPM.

b) Objectiu Programàtic [OP2]: INFRASTRUCTURES

En l'àmbit de les infraestructures, l'EPM s'ha centrat de manera important en les infraestructures del transport, que per altre part són essencials pel desenvolupament econòmic de les regions que en formen part. En aquest sentit, cal destacar que una part important de les activitats endegades per l'EPM han tingut caràcter de lobby davant les administracions estatals i comunitàries, atès que bona part de les grans infraestructures ferroviàries, per carretera i marítimes situades en el territori de l'EPM estan incloses en les anomenades Xarxes Transeuropees de Transport. Les principals iniciatives empreses en aquest àmbit han estat:

- ▶ Declaració comuna sobre Transport a l'EPM, amb l'objectiu de millorar qualitativament la xarxa de transports que uneix i transcorren l'EPM
- ▶ Informe sobre Transports a l'EPM
- ▶ Xarxa de suport al Tren d'Alta Velocitat: accions diverses davant els presidents espanyol i francès a favor del tren d'alta velocitat i davant de la Comissió Europea

Per altre part, i en relació a la promoció del transport multimodal i de les plataformes logístiques, inclosos a la Declaració Constitutiva com un dels Àmbits d'Actuació i instruments imprescindibles pel creixement econòmic i el progrés social, no s'han emprès mesures importants a nivell euroregional durant aquest període.

Finalment, pel que fa a les infraestructures de l'energia i de telecomunicacions, que apareixen de manera molt tímida a la Declaració Constitutiva, l'EPM no ha endegat iniciatives importants en aquests sectors, tot i que es tracta de sectors clau. En aquest sentit, en l'àmbit de l'energia, cal destacar la nova política energètica de la Comissió Europea, presentada al llarg del 2007 amb l'objectiu d'assolir una important reducció de les emissions de CO₂, una major eficiència energètica i un important impuls a les energies renovables.

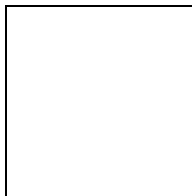
c) Objectiu Programàtic [OP3]: CULTURA

Pel que fa a la cooperació en l'àmbit de la diversitat cultural i lingüística cal destacar que es tracta d'un sector molt dinàmic que ha sabut aprofitar l'espai euroregional per a la promoció internacional conjunta, el desenvolupament de projectes compartits i la creació de xarxes euroregionals en l'àmbit de la cultura.

En aquest sentit, i atesa la importància de les relacions culturals entre les regions que conformen l'EPM, ja des de la seva constitució, les regions van impulsar la Creació del Portal Cultura, espai a Internet que mostra la cultura i el turisme cultural de les cinc regions i que vol ser un punt de trobada entre els operadors culturals, públics i privats. A més del Portal Cultura, s'han endegat altres iniciatives destacables, algunes de les quals es detallen a continuació:

- ▶ Organització de les I i II Trobades culturals euroregionals

- ▶ Organització de rutes culturals de l'EPM

- ▶ Ruta Euroregional d'Art Contemporani
- ▶ Creació de la Xarxa de Museus d'Art Contemporani
- ▶ Creació de la Xarxa Euroregional de Televisions sense Fronteres.

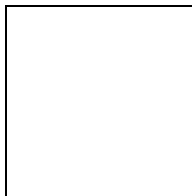
d) Objectiu Programàtic [OP4]: RELACIONS EXTERIORS

Les activitats en l'àmbit de les relacions exteriors de l'EPM durant aquest període han tingut una clara orientació europea amb l'objectiu d'establir relacions d'estreta col·laboració amb les Institucions de la UE. En aquest sentit, el Col·legi de Presidents de l'EPM ha visitat al President de la Comissió Europea i a diferents Comissaris mentre que el Grup de Coordinació Europea ha treballat per impulsar les relacions en aquesta direcció.

Pel que fa a altres Àmbits d'Actuació previstos en la Declaració Constitutiva com el desplegament d'una relació política i econòmica amb els països de la ribera Sud del Mediterrani, en estreta cooperació amb la UE, França i Espanya, no s'ha dut a terme cap actuació important al respecte. Es pot considerar que aquesta situació entra dins la normalitat atès que el més rellevant durant els primers anys de vida de l'EPM ha estat consolidar el seu funcionament intern. El següent pas hauria de consistir en donar-se a conèixer més enllà de la UE, en especial a la conca Sud de la Mediterrània, desenvolupant una acció institucional i política del Col·legi de Presidents prop dels Governos del països que conformen la ribera Sud del Mediterrani.

Per altre part, l'EPM ha dut a terme iniciatives i projectes que resulten difícils de classificar d'acord amb els Objectius Programàtics anteriors i que es detallen a continuació:

- ▶ Creació de l'Observatori Socioeconòmic, l'objectiu del qual és elaborar i difondre informació estadística relacionada amb indicadors clau de caràcter demogràfic, social i econòmic.

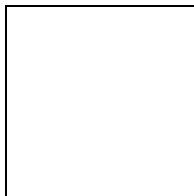
- ▶ Creació de la Guia de productes de qualitat i campanyes de promoció de productes de qualitat (DO Protegides, IG Protegides) amb l'objectiu de millorar la comercialització dels productes de l'EPM.
- ▶ Fòrum empresarial en relació a la gestió de residus
- ▶ Jornada Euroregional sobre la igualtat dones-homes
- ▶ Fundació per a la donació de sang de l'EPM.

1.2.2. Constitució de Grups de Treball

Un altre indicador que pot ajudar a avaluar la tasca feta per l'EPM en el període 2004-2008 és el nombre de Grups de Treball que s'han creat en el marc de l'estructura organitzativa de l'EPM, basada en la cooperació i coordinació a tots els nivells.

En aquest sentit, a més del Col·legi de Presidents (òrgan de caràcter polític), del Grup de coordinació (integrat per dos o més representats de nivell polític i tècnic en representació de cada regió que assegurin l'execució de les decisions preses pels presidents i preparen els treballs dels mateixos) i del Grup de Coordinació Europea (format per les delegacions d'aquestes regions a Brussel·les), l'EPM s'ha dotat també de Grups de Treball que impulsen la cooperació euroregional en un àmbit determinat. Així, fins a l'actualitat s'han creat onze Grups de Treball:

- Grup de Treball de Cambres de Comerç
- Grup de Treball de Transports
- Grup de Treball d'Agències de Desenvolupament
- Grup de Treball de Biotecnologia
- Grup de Treball de Cultura

- Grup de Treball de Museus d'Art contemporani
- Grup de Treball d'Anàlisi Econòmic i Social
- Grup de Treball de Desenvolupament Sostenible
- Grup de Treball Agroalimentari
- Grup de Treball de Promoció de Productes de Qualitat
- Grup de Treball sobre Residus

Davant d'aquesta relació, cal destacar que s'ha creat un nombre important de Grups de Treball, coincidint la seva temàtica amb aquells Objectius Programàtics més dinàmics en el període 2004-2008, en concret, l'OP1 Innovació i l'OP3 Cultura i, en menor mesura, en l'àmbit de l'OP2 Infraestructures.

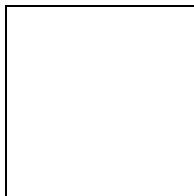
Per altre part, sectors tant importants com el sector aeronàutic, el sector de l'ensenyament, el sector del turisme o l'OP4 Relacions Exteriors, no disposen de Grups de Treballs propis per impulsar la cooperació entre els agents de les diferents regions.

1.2.3. Constitució de xarxes sectorials

L'organització en xarxa de les capacitats de les cinc regions que formen part de l'EPM és important per aconseguir l'articulació de les possibilitats i interessos respectius i assolir un impacte col·lectiu més gran que beneficiï totes les parts implicades.

En aquest sentit, diferents iniciatives de la societat civil i del món empresarial ja es desenvolupen en àmbits com les cambres de comerç, la cooperació empresarial, l'ocupació transfronterera o l'agermanament entre municipis, entre d'altres. Malgrat això l'organització d'aquestes iniciatives en xarxa encara és una realitat incipient a l'EPM.

En aquest sentit, el nombre de xarxes que s'han creat des de el inici de l'EPM pot servir també com a indicador per conèixer els sectors més estructurats i més dinàmics. En concret, les xarxes creades són:

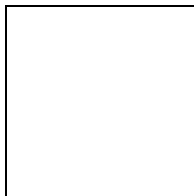
- ▶ *La Xarxa Euroregional de Cambres de comerç*, formada per 21 cambres franceses i 19 espanyoles per apropar les empreses i fomentar la cooperació entre elles en matèries com: innovació, formació, internalització, turisme i indústria agroalimentària. S'ha mostrat bastant activa durant aquest període amb l'organització de diferents esdeveniments.
- ▶ *La Xarxa de Museus d'Art Contemporani*, impulsora de diferents iniciatives en aquest àmbit, entre d'altre la Ruta euroregional de museus d'Art Contemporanis.
- ▶ *La Xarxa Euroregional de Televisions sense Fronteres*, creada molt recentment.

1.2.4. Convocatòries d'ajuts de l'EPM

Finalment, un altre indicador que pot permetre avaluar l'activitat de l'EPM així com determinar quins són els sectors més dinàmics de l'EPM és a partir de l'anàlisi de les convocatòries d'ajuts organitzades per de les diferents administracions regionals que formen part de l'EPM. Aquests convocatòries s'estructuren al voltant d'un àmbit concret d'actuació, d'acord amb el que es destaca a continuació:

Any 2006

- 2006: **Iniciatives culturals euroregionals** per la cooperació i el foment cultural en l'àmbit d'agents culturals i agents que treballen en favor de la joventut (Languedoc-Roussillon i Midi-Pyrénées)
- 2006: Ajuts per a projectes elegibles per al distintiu de l'EPM (Euroregió)
- 2006: Ajuts de caràcter general per a **xarxes euroregionals de cooperació** formals i informals, **estudis econòmics i socials** i per a el impuls de l'**espai mediàtic** Euroregió (Generalitat de Catalunya)
- 2006: Convocatòria d'ajuts per a **projectes culturals euroregionals** per a

donar suport a **projectes artístics i de pensament contemporani**, de caràcter professional, (Generalitat de Catalunya)

- 2006: **Iniciatives culturals** euroregionals (Euroregió)

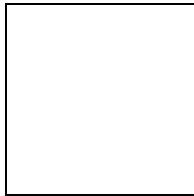
Any 2007

- 2007: **Iniciatives culturals euroregionals** per la cooperació i el foment cultural en l'àmbit d'agents culturals i agents que treballen en favor de la joventut (Languedoc-Roussillon i Midi-Pyrénées)

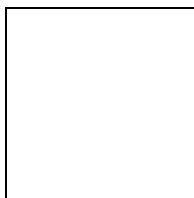
Any 2008

- 2008: Ajuts per a impulsar i vertebrar les **relacions econòmiques i socials** entre les Comunitats Autònomes i Regions de l'EPM (Generalitat de Catalunya)
- 2008: Ajudes de l'Entitat Autònoma de Difusió Cultural: 'Fons per a **projectes artístics i de pensament contemporani**, de caràcter professional, que es realitzin conjuntament amb tres territoris de l'Euroregió (Generalitat de Catalunya)
- 2008: Ajuts per al foment de les **xarxes euroregionals** de cooperació en l'àmbit de l'Euroregió Pirineus Mediterrània (Generalitat de Catalunya)
- 2008: Ajuts per a la **promoció i projecció exterior de la cultura**, especialment dins l'àmbit de l'Euroregió, destinades a empreses privades i a entitats sense ànim de lucre (Govern de les Illes Balears)

Entre les diferents convocatòries de projectes organitzades bé per les regions bé per l'Euroregió com a tal, és important destacar l'elevat nombre de convocatòries sobre l'OP3 Cultura. Per altre part, destaca també l'organització de convocatòries per a la formació de

xarxes formals o informals, per al foment de les relacions econòmiques i socials i pel impuls de la cooperació euroregional en l'àmbit mediàtic.

SÍNTESI

El Marc institucional i l'Acció Política de l'EPM s'articulen al voltant de la **Declaració Constitutiva** i s'instrumentalitzen a través de **8 grans Eixos Estratègics [EE]**, **4 Objectius Programàtics [OP]** i **19 Àmbits d'Actuació [AA]** (*Veure Annex 1*).

El Govern de les Illes Balears, que ostenta la presidència de l'EPM a l'actualitat, ha presentat una agenda política i un programa d'actuació que comprèn **4 grans Reptes [REPTES]** i **16 Línies de Treball [LT]** (*Veure Annex 2*), els quals tenen com a finalitat contribuir al desplegament i realització progressiva del contingut de la Declaració constitutiva de l'EPM.

Pel que fa a l'anàlisi de l'acció de l'Euroregió durant el període des de la seva creació fins a l'actualitat (2004-2008), tenint en compte les activitats desenvolupades d'acord amb els diferents [OP], les estructures i xarxes creades i les convocatòries de projectes endegades, es pot establir el següent balanç:

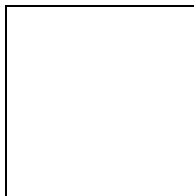
Des del punt de vista dels quatre **Objectius Programàtics**:

INNOVACIÓ: S'han dut a terme nombroses iniciatives en aquest àmbit, configurant-se com un dels àmbits més dinàmics de l'actuació de l'EPM.

INFRAESTRUCTURES: En l'àmbit del transport s'han emprès diferents iniciatives de pressió encaminades a reforçar la posició de l'Euroregió. Pel que fa a infraestructures de l'energia i de les telecomunicacions, l'EPM no ha endegat cap activitat important en el transcurs d'aquest període.

CULTURA: La cooperació en l'àmbit cultural ha estat molt activa, amb nombroses iniciatives euroregionals.

RELACIONS EXTERIORS: Les actuacions s'han centrat en establir i consolidar relacions amb les institucions de la UE, però no s'ha desplegat la relació política i econòmica amb els països de la ribera Sud del Mediterrani.

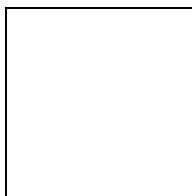
Des del punt de vista de l'**organització interna de l'Euroregió**, durant aquest període s'han creat:

Grups de Treball: S'han constituït 11 Grups de Treball, la temàtica dels quals coincideix amb els Objectius Programàtics més dinàmics de període 2004-2008: Innovació i Cultura, i en menor mesura en l'àmbit de les Infraestructures.

Xarxes Sectorials: S'han constituït xarxes sectorials en àmbits com les cambres de comerç, cooperació empresarial, ocupació transfronterera i l'agermanament entre municipis, entre d'altres.

Des del punt de vista de les **convocatòries de projectes**, cal destacar l'elevat nombre de convocatòries emmarcades dins de l'àmbit de la Cultura, així com les convocatòries per a la formació de xarxes formals o informals, per al foment de les relacions econòmiques i socials i per a l'impuls de la cooperació euroregional en l'àmbit mediàtic.

Pel que fa al seguiment de les iniciatives endegades, l'EPM haurà de dotar-se dels mitjans humans i materials necessaris per poder afrontar aquesta tasca amb la suficient eficàcia. L'èxit de les iniciatives empreses per l'EPM dependrà en gran mesura de la capacitat per garantir-ne una coordinació política i tècnica adequades, així com una gestió eficient.

2. L'EUROREGIÓ PIRINEUS MEDITERRÀNIA: PARTICULARITATS REGIONALS I REPTES COMUNS

2.1. Diagnòstic del context social, econòmic i territorial de L'Euroregió: les particularitats regionals

L'Euroregió Pirineus Mediterrània és una iniciativa conjunta de cinc territoris diferents formats pels governs d'Aragó, Catalunya, Illes Balears i dels Consells Regionals de Languedoc-Roussillon i Midi-Pyrénées. Els cinc territoris presenten característiques diferenciades entre si en diferents camps que alhora són complementàries en molts aspectes. En aquest sentit, són indiscutibles els lligams històrics, culturals i econòmics entre els territoris, que amb aquesta iniciativa busquen aconseguir un creixement sostenible i equilibrat, la protecció del seu medi ambient i l'articulació d'una política cultural en bona part compartida.

A continuació, s'analitzen les particularitats regionals dels cinc territoris que componen L'Euroregió pel que fa a aspectes demogràfics, econòmics i del mercat de treball, intentant posar de manifest els seus punts forts i febles.

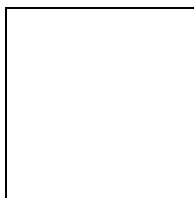
Illes Balears

Demografia: La població de les Illes Balears l'any 2007 era de 1.030.650 persones, de les quals un 15% son de nacionalitat estrangera. Representa el 7% de la població total de L'EPM.

PIB per càpita (2006): 115% sobre la mitjana de la UE-27

Taxa de creixement PIB real (2006): 3,4%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (3%)

Taxa d'ocupació (2006): 69,9%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (64,8%)

El turisme a les Balears és l'element més determinant des del punt de vista socio-econòmic de les darreres dècades. El fenomen del turisme ha modificat el tipus d'economia de les Illes. Més d'un 70% de la població es dedica al sector serveis.

El teixit empresarial a les Illes es caracteritza per una mà d'obra qualificada, internacionalització, creativitat i innovació. En l'àmbit de la indústria destaquen els següents sectors: tèxtil, cuir i el calçat, alimentació (vi, formatges i embotits), joieria i bijuteria, cosmètica i farmàcia, mobiliari, ceràmica i vidre.

Catalunya

Demografia: La població de Catalunya l'any 2007 era de 7.210.508 persones i representa el 48,5% del total de la població de l'EPM.

PIB per càpita (2006): 122% sobre la mitjana de la UE-27 (100)

Taxa de creixement PIB real (2006): 3,8%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (3%)

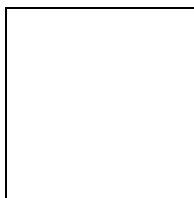
Taxa d'ocupació (2006): 70,4%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (64,8%)

Dels territoris que conformen l'Euroregió, Catalunya és el que compta amb un major nivell econòmic. Malgrat que els principals sectors econòmics de Catalunya formen part de la indústria, el turisme i els serveis, destaquen també per la seva rellevància:

Sector primari: amb subsectors molt potents com el cava, el vi, la ramaderia, la fruita i els derivats càrnics, entre altres.

Indústria: destaquen la indústria de transformació, l'automòbil, la indústria química, indústria agroalimentària, mobiliari, entre d'altres.

Sector terciari: destaca per la seva importància en termes de configuració del PIB i ocupació, el turisme, essent Catalunya la primera destinació turística d'Espanya. Per altre part, altres subsectors importants són les empreses vinculades al món de la publicitat o

noves tecnologies.

Sector financer: Catalunya compta amb un potent sector financer, amb importants caixes d'estalvi que reuneixen quasi el 70% dels dipòsits privats catalans.

Aragó

Demografia: La població d'Aragó l'any 2007 era de 1.296.555 persones, dels quals un 50,8% viuen a la capital, Saragossa. La resta del territori presenta una ocupació molt feble. La seva població ha crescut a un ritme molt inferior al de la mitjana espanyola. Representa el 8,7% de la població total de l'EPM.

PIB per càpita (2006): 109,5% sobre la mitjana de la UE-27 (100)

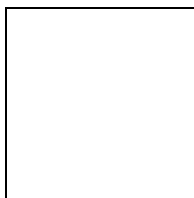
Taxa de creixement PIB real (2006): 4%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (3%)

Taxa d'ocupació (2006): 68,2%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (64,8%)

En els darrers anys el sector primari, eix central de l'activitat econòmica de la regió en el passat, ha patit l'ascens imparable del sector industrial, de serveis i comerç, seguit del turisme, que han passat a ser les activitats econòmiques més destacades.

A aquests efectes resulta destacable el paper de Saragossa i la seva capacitat comercial i logística en el sector nord-est peninsular, amb importants empreses del sector automobilístic, maquinària així com altres sectors industrials com el químic o la papereria. En aquest sentit, cal tenir en compte que Aragó s'ha convertit en un important pol econòmic, equidistant de les zones més poblades i més potents econòmicament d'Espanya, i amb la presència d'importants centres de logística de mercaderies i transport.

El futur econòmic de la regió es perfila cap al creixement del sector terciari, el manteniment del secundari, i la reducció gradual del primari, de la mateixa manera que la majoria de les economies occidentals. Com activitats econòmiques importants destaca també el creixement del turisme esportiu i cultural i el sector de l'energia tradicional tèrmica i hidroelèctrica però també l'energia eòlica.

Midi-Pyrénées

Demografia: La població de Midi - Pyrénées l'any 2006 era de 2 755 000 i representa el 18,6% de la població total de l'EPM.

PIB per càpita (2006): 100,6%, lleugerament per sobre la mitjana de la UE-27 (100)

Taxa de creixement PIB real (2006): 3,1%, lleugerament per sobre de la mitjana de la UE-25 (3%)

Taxa d'ocupació (2006): 65,4%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (64,8%)

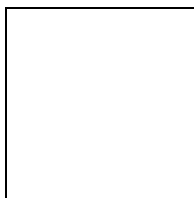
La regió de Midi-Pyrénées destaca pel seu dinamisme econòmic. Es tracta d'una regió molt atractiva pel que fa a la captació de capital estranger, amb nombrosa presència d'empreses internacionals.

L'economia regional és dominada pel potent pol urbà de Toulouse, l'activitat principal de la qual és la indústria aeronàutica i de l'espai. Són també importants el sector de la biotecnologia, agroalimentari, tèxtil i el sector logístic.

Toulouse és també un pol terciari molt rellevant, així com un pol de recerca de primer ordre gràcies a la presència de tres universitats. Alguns centres econòmics secundaris es desenvolupen a poc a poc a la resta de la regió. Finalment, el turisme es desenvolupa bastant ràpidament; d'una banda, el turisme urbà a Toulouse i a d'altres ciutats, però també el turisme verd creixen amb força a la regió.

Languedoc-Roussillon

Demografia: La població del Languedoc-Roussillon l'any 2007 era de 2 548 000. La regió

registra el més fort creixement demogràfic de França. Aquesta pujada es deu, sobretot, a les migracions internes. Aquesta immigració empitjora el problema de la desocupació, amb un dels percentatges més elevats de França, un 12,6%. Representa el 17,2% de la població total de l'EPM.

PIB per càpita (2006): 88,6%, clarament per sota de la mitjana de la UE-27 (100)

Taxa de creixement PIB real (2006): 3,2%, per sobre de la mitjana de la UE-25 (3%)

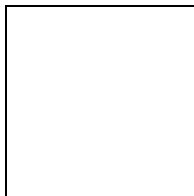
Taxa d'ocupació (2006): 56,2%, per sota de la mitjana de la UE-25 (64,8%)

L'economia del Languedoc-Roussillon es basa en el turisme (tercera regió turística de França), l'agricultura i els serveis (destaca el sector transport i logística així com el sector de la salut). Es tracta de la regió menys industrialitzada de França, encara que compta amb un important teixit de PIMEs basat en la indústria agroalimentària i la biotecnologia, entre d'altres. Per contra, supera a la resta de regions franceses pel que fa a taxes de creixement econòmic i productivitat.

2.2. Les particularitats regionals i característiques compartides: síntesi de potencialitats de l'Euroregió

Tal i com hem vist, el conjunt dels territoris de l'Euroregió configuren una plataforma territorial que disposa del volum crític suficient (en termes demogràfics i de capacitat econòmica) per poder competir amb altres territoris europeus en l'era de la globalització, amb les economies d'escala necessàries per oferir serveis capdavaners i infraestructures als seus ciutadans.

La constitució de l'Euroregió ha permès crear un espai de forta interrelació social, econòmica i cultural i amb un gran potencial de desenvolupament futur que, sens dubte, constitueix una alternativa per a comprendre i gestionar el territori i, a la vegada, aprofitar al màxim els beneficis que ofereix el procés integrador. En aquest sentit, algunes de les potencialitats de l'Euroregió són:

a) La gran massa crítica que representa l'espai de l'Euroregió

El conjunt dels territoris que conformen l'Euroregió comprèn una superfície de 157.317 km₂ i agrupa un total de 14,8 milions d'habitants, xifra que representa gairebé el 3% de la població de la UE-27 (495 milions d'habitants).

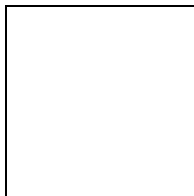
Les comunitats autònomes de les Illes Balears (7%), Catalunya (48,5%) i Aragó (8,7%) aporten el 64,2% dels habitants de l'Euroregió, mentre que les regions de Languedoc-Roussillon (17,2%) i Midi-Pyrénées (18,6%) aporten el 35,8% restant. Aquesta xifra global de població és superior a la de països com Grècia, Bèlgica o Portugal i de dimensions similars a regions capdavanteres com Rin Nord-Westfàlia, Baviera o Illa de França.

b) El gran potencial econòmic, l'existència d'una cultura empresarial pròpia, l'estreta relació comercial i la interdependència dels diferents sectors productius

El desenvolupament d'un territori respon en bona mesura a la importància de les activitats econòmiques que s'hi duen a terme i a la presència de mercats que les posen en joc i les activen. En aquest sentit, l'EPM s'ha convertit en el nucli econòmic més dinàmic del Sud d'Europa, amb un alt potencial de creixement i una estructura econòmica altament diversificada, amb una economia moderna amb importants possibilitats en biotecnologia i aeronàutica, sense menysprear els sectors tradicionals com poden ser l'agricultura o la viticultura.

c) La cooperació universitària

La importància del paper de les universitats caracteritza l'EPM, que pretén convertir-se en el referent en educació superior, recerca i desenvolupament del sud d'Europa. Les principals línies de col·laboració acadèmica i científica de les regions que la conformen han de centrar-se en la mobilitat i la compatibilitat de les titulacions, la coordinació

investigadora i docent i en el desenvolupament de les àrees on l'EPM disposa d'avantatges competitives com l'aeronàutica, la biomedicina, la biotecnologia o l'agronomia, entre altres.

d) La innovació

La millor manera d'afrontar els reptes del s. XXI és a través de la innovació. La dificultat i la complexitat de l'entorn global en el que es mou la societat i les empreses fa que només amb esforços conjunts de totes les parts i un fort compromís des de les diferents administracions s'aconsegueixi fer front als reptes plantejats. En aquest entorn global, l'EPM disposa dels elements necessaris i actius importants per a convertir-se en un referent europeu en termes d'innovació.

e) L'existència de valors socials i culturals comuns

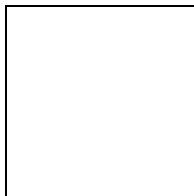
Els territoris que conformen l'Euroregió comparteixen una rica herència cultural conjunta des de fa segles. L'EPM haurà de potenciar la cooperació i els intercanvis entre les entitats que des del àmbit privat s'han convertit al llarg dels anys en referència social i ciutadana.

f) La presència d'importants pols urbans

L'Euroregió compta amb l'atractiu de grans àrees urbanes com Barcelona, Toulouse o Montpellier que concentren universitats i centres de recerca capdavanters. Sense cap mena de dubte les ciutats constitueixen un dels actors amb més personalitat del territori de l'EPM i hauran de jugar un paper destacat en la seva dinamització.

g) Una gran diversitat paisatgística

L'Euroregió es caracteritza per ser un pol turístic molt important a nivell europeu, tant per les zones de mar com de muntanya. El sector del turisme és molt important per als cinc territoris, en especial per a les Illes Balears. La emergència de nous mercats

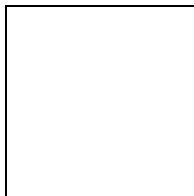
turístics en competència directa amb l'EPM haurà d'ésser un estímul per que aquesta sigui capaç de liderar una oferta turística renovada i alhora atractiva internacionalment.

L'Euroregió accentua, per tant, els factors de complementarietat entre els seus territoris, en àmbits com l'universitari, l'especialització productiva o la disponibilitat de recursos, permetent compartir i potenciar determinats objectius estratègics comuns.

Es pot afirmar que l'Euroregió s'ha convertit en aquests primers quatre anys de vida en una estructura estable de cooperació entre autoritats regionals a ambdós costats de la frontera, l'objectiu principal de les quals és la promoció dels interessos comuns i la millora de la qualitat de vida dels territoris que la integren a partir de la posada en marxa de projectes conjunts.

L'Euroregió Pirineus-Mediterrània és un bon exemple de cooperació entesa des de diferents punts de vista. L'EPM no ha estat concebuda com un projecte tancat, sinó que és obert en diferents sentits:

- ▶ En primer lloc, no és només un projecte dels governs regionals, sinó de totes les administracions. En aquest sentit és desitjable que tots els nivells de govern participin en l'Euroregió: ajuntaments, consells comarcals, consells insulars, cantons, entitats metropolitanes, vegueries, diputacions provincials, consells departamentals, comunitats autònomes i regions, administracions estatals i institucions europees.
- ▶ En segon lloc, és un projecte obert a tota mena d'actors; institucions, empreses i organitzacions de la societat civil. Universitats, cambres de comerç, associacions ciutadanes, sindicats, partits polítics, clubs esportius, parcs tecnològics, empreses, patronals i un llarg etcètera seran els que portaran el pes de molts dels projectes. En definitiva, el consens entre les forces polítiques i les forces socials ha d'estar en la base de la generació d'una densa xarxa de relacions institucionals, socials i ciutadanes.
- ▶ En tercer lloc, és un projecte obert geogràficament: alguns projectes poden ser

oberts a altres socis, en particular seguint l'arc mediterrani cap a València, Múrcia, Andalusia i el Magrib, i també cap a la Provença, la Vall del Roine i el nord d'Itàlia. L'Euroregió s'ha d'entendre com un nucli dur al voltant del qual s'articulin projectes en sectors diversos.

En suma, doncs, l'EPM és també una manera de contribuir a la intensificació del procés de construcció de la Unió Europea, a partir de les regions que la componen, a través de les instàncies institucionals i amb una indispensable participació dels subjectes socials i els agents econòmics amb el propòsit de generar sinèrgies en diferents sectors per posicionar els territoris que la componen al capdavant de la UE.

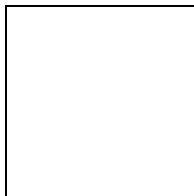
2.3. La contribució de l'Euroregió a les estratègies de la UE determinades per l'Agenda de Lisboa Renovada

2.3.1. L'Euroregió i l'Estratègia de Lisboa

L'Estratègia o Agenda de Lisboa és un pla de desenvolupament de la Unió Europea impulsat pels Estats membres l'any 2000 per tal de convertir la UE en l'economia més dinàmica i competitiva del món, respectant els paràmetres de la cohesió social i el medi ambient, amb un creixement fort, més i millors ocupacions i un nivell de vida més elevat per al seus ciutadans. Des de la seva aprovació, els Estats membres de la UE i les regions que en formen part han posat en marxa diferents accions per tal d'aconseguir els reptes marcats pels anomenats Objectius de Lisboa.

En concret, l'Agenda de Lisboa estableix que per a l'any 2010 s'han d'assolir els següents Objectius quantificables:

- Pel que fa la mercat laboral, la taxa d'ocupació global de la UE s'ha d'eleva al 70%, la taxa d'ocupació femenina ha de ser superior al 60% i la taxa d'ocupació de persones majors de 55 anys cal que sigui superior al 50%

- Pel que fa a la R+D, la despesa en R+D sobre el PIB ha de ser, com a mínim, del 3% i la despesa privada I+D sobre el total ha de ser del 66%
- Finalment pel que fa al medi ambient, s'han de reduir les emissions de CO₂ al 10%.

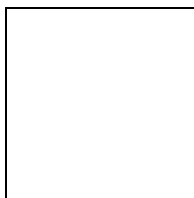
A partir de les darreres dades disponibles a través de Eurostat, es pot afirmar que l'Euroregió es situa en un aposició molt pròxima a assolir els Objectius marcats per l'Agenda de Lisboa per a l'any 2010, destacant fins ara la seva bona dinàmica econòmica.

S'han fet avenços importants en els darrers anys en termes d'ocupació i en termes econòmics. També s'ha avançat pel que fa a la despesa de R+D, encara que en menor mesura i els indicadors encara queden lluny dels Objectius establerts.

En relació a l'ocupació, al llarg dels darrers anys l'Euroregió ha incrementat la seva **taxa d'ocupació** passant del 61,4% l'any 2000, al 66% de l'any 2006, és a dir, s'està aproximant al 70% requerit per la UE i situant-se per sobre de la mitjana de la UE-25, que és de 64,8%. A nivell de regions, Catalunya i les Illes Balears tenen un índex del 70,4% i 69,9% respectivament, mentre que destaca la baixa taxa d'ocupació de Languedoc - Roussillon, amb un 56,2%. Finalment, Aragó amb un 68,2% i Midi - Pyrénées amb un 65,4 s'acosten a l'índex establert per la UE.

Pel que fa a la **taxa d'ocupació femenina**, els objectius de Lisboa estableixen que aquesta ha de ser d'un 60%. A l'Euroregió l'any 2006 la taxa era del 57,4%, molt a prop, de la mitjana UE-25. Per regions, destaca Catalunya amb una taxa del 60,3%, seguida de les Illes Balears (59,5%), Midi-Pyrénées (59,3%), Aragó (56,3%) i finalment, el Languedoc-Roussillon, amb una taxa bastant per sota de la de la resta de regions (51,6%).

La **taxa d'ocupació de treballadors majors de 55 anys** a l'Euroregió l'any 2006 va ser de 43,4% mentre la mitjana de la UE-25 va ser del 43,7%, lluny encara dels Objectius de Lisboa, que estableixen una taxa del 50% per a l'any 2010. Pel que fa a les regions, les Illes Balears i Catalunya ja compleixen amb l'objectiu de Lisboa amb 50% i 51% respectivament. Aragó es troba en un 44,7% i les regions franceses es troben encara lluny

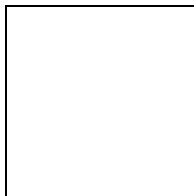

dels Objectius establerts, amb un 39,2% per Midi-Pyrénées i un 32% per Languedoc-Roussillon.

Un altre dels Objectius de la Estratègia de Lisboa és el que estableix que la **despesa en R+D** l'any 2010 ha de ser d'un 3% del PIB (i que l'aportació privada de la mateixa ha de ser un 66% de l'aportació global). Pel que fa a les regions de l'Euroregió, l'any 2003 aquest es situava en un 1,8% del PIB, destacant el gran esforç de les regions franceses de Midi-Pyrénées amb un 3,7% i Languedoc-Roussillon amb un 2%, seguides de Catalunya amb un 1,3%, Aragó amb un 0,7 i les Illes Balears, amb un 0,2%. En aquest sentit, tot i que en els darrers anys s'ha anat millorant, és necessari realitzar un gran esforç per aconseguir arribar a l'Objectiu, especialment per part de les Comunitats Autònomes espanyoles.

Per altre banda, una mesura per conèixer la riquesa de les regions és el **PIB per càpita**. Si es prenen les dades del PIB per càpita en PPC l'any 2005 l'Euroregió es troba per sobre de la UE-27. Si la UE-27 pren un valor de 100, l'Euroregió té un índex de 106,9, és a dir, el PIB per càpita a l'Euroregió és gairebé un 7% superior a la mitjana europea. De les regions que formen l'Euroregió, Catalunya és la regió amb un PIB per càpita més elevat 122,1. Seguidament es troben les Illes Balears, amb un PIB per càpita de 113,7, Midi-Pyrénées amb un índex de 111,9, Aragó amb 109,5 i, finalment, Languedoc-Roussillon és la regió que presenta un PIB per càpita més baix respecte la mitjana europea, 88,6.

Respecte a la **taxa de creixement del PIB real**, mentre que la mitjana de la UE-25 va ser del 3% l'any 2006, l'Euroregió va assolir un taxa de creixement del 3,5%. Aragó (4%) i Catalunya (3,8) es troben per sobre d'aquest índex i les Illes Balears s'hi aproximen molt (3,4%), mentre que les regions franceses de Languedoc-Roussillon (3,2) i Midi-Pyrénées (3,1) estan per sota. En general, però, la taxa de creixement del PIB real a l'EPM ha estat considerable al llarg dels darrers anys, passant d'un 2% l'any 2002 fins el 3,5 de l'any 2006. Durant aquest anys, també és important destacar les taxes de creixement de les regions espanyoles, molt superiors a les que han experimentat les regions franceses participants en l'EPM.

Pel que fa a la **taxa de desocupació** total a l'Euroregió (7,7%) és inferior a la de la UE-25 (8,3% l'any 2006). A nivell de les regions que conformen l'Euroregió, pel que fa a les espanyoles, es troben per sota de la mitjana de l'Euroregió: Aragó un 5,5%, Illes Balears amb un 6,5% i Catalunya amb un 6,6%. Per contra, les regions franceses estan clarament per damunt de la mitjana europea, Midi-Pyrénées amb un 8,5% i Languedoc-Roussillon amb un 11,5%.

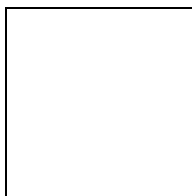
Finalment, pel que fa a la **productivitat del treball per persona ocupada**, l'any 2005 l'Euroregió es trobava per damunt de la mitjana europea (UE-25, índex 100) en un 4%. Les regions que més aporten a aquest indicador són Languedoc-Roussillon i Midi-Pyrénées amb un índex de 108, per damunt de les regions espanyoles de l'Euroregió, que es troben per sota de la mitjana europea, Illes Balears (102), Catalunya (104) i Aragó (95).

En resum, es pot afirmar que, de manera general, l'Euroregió s'aproxima als objectius marcats per l'Agenda de Lisboa sobretot pel que fa al mercat de treball i al creixement del PIB, amb millores destacables en els darrers anys; per contra, els paràmetres de l'EPM pel que fa a l'Objectiu de R+D queden encara lluny de l'establert per l'Agenda de Lisboa.

2.3.2. L'Euroregió i l'Estratègia de Lisboa Renovada

L'any 2005 les institucions comunitàries van proposar relançar l'Estratègia de Lisboa concentrant l'acció en dos àmbits principals: aconseguir un creixement més fort i durador i crear més ocupació i de millor qualitat. La Comissió Europea considera que afrontar el repte del creixement i l'ocupació a Europa és la clau que ha de desbloquejar els mitjans necessaris per poder assolir les aspiracions generals a nivell econòmic, social i mediambiental.

Per això, la Comissió decideix no centrar tant l'atenció en els Objectius quantificables sinó en les accions que han de portar-se a terme per aconseguir-los. En aquest context, l'Estratègia Renovada de Lisboa es presenta com una reactivació de les prioritats

polítiques, particularment en matèria de creixement i d'ocupació. Així, la Comissió defineix quatre grans pilars d'actuació en aquest nou període de l'Estratègia de Lisboa Renovada per al Creixement i l'Ocupació, que són:

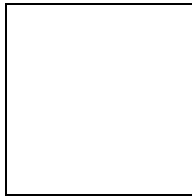
- ▶ 1º Pilar Estratègia de Lisboa Renovada: **Dinamitzar el context econòmic**
- ▶ 2º Pilar Estratègia de Lisboa Renovada: **Intensificar la recerca, el desenvolupament i la innovació**
- ▶ 3º Pilar Estratègia de Lisboa Renovada: **Invertir en el capital humà**
- ▶ 4º Pilar Estratègia de Lisboa Renovada: **Conciliar economia i medi ambient**

Amb posterioritat, la Comissió Europea defineix una sèrie d'accions en cadascuna de les àrees prioritàries de l'Estratègia de Lisboa Renovada: és el que s'anomena com el **Segon cicle de l'Estratègia Renovada de Lisboa (2008-2010)**.

La Comissió considera que el nou cicle de Lisboa 2008-2010 haurà de fer front a unes perspectives de menor creixement econòmic, a riscos d'inestabilitat financera i a uns majors preus del petroli i dels béns. La recepta de futur que sobre aquesta base presenta la Comissió és el de l'aprofundiment de l'Estratègia de Lisboa, i en concret, proposa els següents àmbits d'actuació:

- Continuar amb les reformes d'àmbit estatal
- Reforçar la coordinació de les polítiques econòmiques
- Continuar amb les reformes necessàries en l'àmbit comunitari, incloent el Programa Comunitari de Lisboa
- Dissenyar l'agenda exterior
- Integrar les accions estatals, comunitàries i internacionals en una resposta política eficaç.

La Comissió Europa revisa també les quatre àrees prioritàries de l'Estratègia de Lisboa i introdueix una sèrie d'iniciatives, en concret:

► **Dinamitzar el context econòmic**

Com a mesures per desenvolupar el potencial empresarial, la Comissió proposa les següents accions en l'àmbit comunitari:

- La Comissió proposarà una Llei Europea de la Petita Empresa.
- Se seguirà avançant cap a l'Objectiu de reduir abans del 2012 el 25% de les càrregues administratives comunitàries i en la posada en pràctica del programa de simplificació.
- Es reforçarà el mercat únic: s'augmentarà la competència en serveis i s'avançarà en la integració dels mercats de serveis financers.

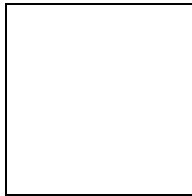
Per als Estats membres, la Comissió proposa:

- Posada en pràctica de la Directiva de serveis a finals de 2009, completant la revisió de la legislació estatal a finals de 2008
- Establir i anunciar objectius estatals per a la reducció de les càrregues administratives.
- Continuar amb la modernització de l'administració pública.

► **Intensificar la recerca, el desenvolupament i la innovació**

Com a mesures perquè sigui realitat la "cinquena llibertat", la lliure circulació del coneixement, la Comissió proposa les següents accions en l'àmbit comunitari:

- Millorar les condicions per a la innovació a través d'una jurisdicció integrada sobre patents. També caldrà millorar a l'accés al capital risc.
- Eliminar les barreres a la mobilitat transfronterera dels investigadors a partir d'un "passaport" europeu.
- Unir recursos europeus i estatals en R+D per assegurar un ús més eficaç dels mateixos.
- Llançament d'una nova generació de centres de recerca de referència mundial.

- Millorar la competència per als serveis d'Internet d'alta velocitat.

Per als Estats membres la Comissió proposa:

- Coordinar els esforços per millorar les condicions marc per a la innovació.
- Assegurar el compliment dels objectius d'inversió en R+D per a 2010.
- Aixecar les barreres per a la mobilitat dels investigadors entre centres públics i privats de recerca.
- Establir objectius estatals per a l'ús d'Internet d'alta velocitat amb l'objectiu d'arribar a una penetració del 30% i la connexió de totes les escoles l'any 2010.

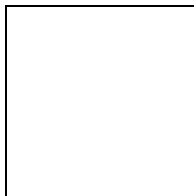
► **Invertir en capital humà**

Com a mesures per a una major inversió en les persones per modernitzar els mercats de treball i per reforçar la inclusió social la Comissió proposa les següents accions en l'àmbit comunitari:

- Una agenda social renovada que es basi en les oportunitats, l'accés i la solidaritat tenint en compte les noves realitats socials i que cobreixi els camps de la joventut, l'educació, la immigració i l'evolució demogràfica.
- La Comissió farà propostes per cobrir els diferencials en capacitats intentant millorar la predicció de les necessitats en capacitats a Europa.
- La Comissió presentarà propostes sobre una política comuna en immigració.

Per als Estats membres la Comissió proposa:

- Augmentar la disponibilitat i accessibilitat a guarderies de qualitat.
- Establir plans d'acció i fixar objectius per reduir de manera sostinguda l'abandonament escolar i millorar les capacitats de lectura.
- Fomentar el Programa Erasmus per augmentar el nombre d'estudiants que participin

en intercanvis internacionals.

- Per a l'any 2010 fixar marcs estatals de qualificacions en línia amb el marc europeu.

► **Conciliar economia i medi ambient**

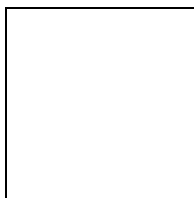
Com a mesures per transformar Europa en una economia de baix ús de carboni i eficient ús de l'energia, la Comissió proposa les següents accions en l'àmbit comunitari:

- Completar el mercat únic d'electricitat i gas i el paquet de canvi climàtic que permetrà reduir en un 20% les emissions de gas d'efecte hivernacle i l'ús d'un 20% d'energies renovables per a 2020.
- Promoure una política industrial orientada cap a una producció i un consum més sostenibles amb especial èmfasi en les energies renovables i l'ús de productes, serveis i tecnologies energèticament eficients i baixos en carboni.
- Revisar la Directiva sobre imposició energètica per establir una relació més directa amb els objectius energètics i mediambientals de la UE.
- Reforçar els requeriments de la Directiva d'eficiència energètica.

Per als Estats membres la Comissió proposa:

- Revisar els instruments econòmics per contribuir a la lluita contra el canvi climàtic.
- Establir de manera sistemàtica com un dels criteris en les compres públiques el principi d'eficiència energètica
- Establir objectius obligatoris de reducció de consum d'energia per als edificis públics.
- Millorar la interconnexió de les xarxes energètiques.

Una vegada descrits els Objectius de l'Agenda Renovada de Lisboa, a continuació s'analitza la contribució de l'EPM als mateixos, des del punt de vista dels Eixos Estratègics [EE], Objectius Programàtics [OP] i Àmbits d'Actuació [AA] establerts en la seva Declaració Constitutiva així com des del punt de vista de les iniciatives i projecte desenvolupats al llarg dels darrers quatre anys.

L'Euroregió i el 1º Pilar Estratègia Lisboa Renovada:

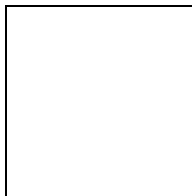
Dinamitzar el context econòmic

La dinamització del context econòmic és un dels eixos d'actuació centrals de l'EPM tal i com es manifesta en la Declaració Constitutiva. Per altre part, l'EPM ha desenvolupat diverses actuacions amb aquesta finalitat que ja han estat exposades en el punt 1.3 del present Informe.

En el marc de la Declaració Constitutiva de l'EPM, la millora del context econòmic i empresarial de les regions que formen part de la mateixa és un dels eixos més importants. En aquest sentit, aquest àmbit d'actuació hi és present en diverses ocasions:

- **EE3:** Assolir una massa crítica per afrontar els nous reptes d'una Europa ampliada i una economia mundial globalitzada.
- **OP2: INFRAESTRUCTURES.** Les xarxes de transport per carretera, ferroviari, marítim i aeri, la promoció del transport multimodal i de les plataformes logístiques al servei del creixement econòmic i el progrés social.
 - ▶ **AA6:** Assegurar la connectivitat internacional dels territoris respectius en una Europa ampliada a l'Est i oberta a l'àmbit mediterrani mitjançant l'engranatge de plataformes logístiques.
 - ▶ **AA7:** Construir un sistema multimodal amb un nou equilibri dels transports tant de passatgers com de mercaderies per carretera, via ferroviària, marítima i aèria.
 - ▶ **AA8:** Connectar el conjunt del territori de l'Euroregió amb les grans xarxes transeuropees.
 - ▶ **AA9:** Articular-se amb unes xarxes de transport modernes i funcionals, i unes xarxes d'energia i de comunicacions que responguin a les necessitats de la població i dels actors econòmics, en una perspectiva de desenvolupament sostenible.
 - ▶ **AA10:** Integar-se en les xarxes europees, mediterrànies i mundials.

L'Euroregió i el 2º Pilar Estratègia Lisboa Renovada:

Intensificar la recerca, el desenvolupament i la innovació

La innovació, la recerca i el desenvolupament configuren un dels eixos centrals d'actuació de l'EPM; així es manifesta tant en la seva Declaració Constitutiva com en les nombroses iniciatives euroregionals que s'han dut a terme des de la seva constitució i que s'han recollit en el punt 1.3 del present Informe.

En el marc de la Declaració Constitutiva de l'EPM, un dels eixos prioritaris d'actuació i un dels elements centrals de l'EPM és la innovació, la recerca i el desenvolupament. En aquest sentit, aquest camp d'actuació apareix en nombroses ocasions en el marc de la Declaració Constitutiva en forma d'EE, d'OP i també en AA. En concret:

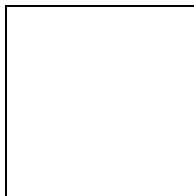
- **EE2:** Unir esforços per crear al nord-oest de la Mediterrània un pol de desenvolupament sostenible basat en la innovació i la inclusió social i territorial.

- **OP1: INNOVACIÓ.** Impulsar un espai econòmic, de recerca i innovació tecnològica ambició al sud d'Europa.
 - ▶ **AA1:** Garantir el lligam entre l'ensenyament universitari, la recerca, la innovació i el desenvolupament econòmic regional.
 - ▶ **AA2:** Paper destacat en l'espai europeu de la recerca, esdevenint un gran centre innovador del sud d'Europa i participant conjuntament en programes europeus de recerca.
 - ▶ **AA3:** Aprofitar les complementarietats científiques regionals i establir lligams entre la iniciativa pública i privada.
 - ▶ **AA4:** Esdevenir un espai atractiu per als capitals industrials internacionals.
 - ▶ **AA5:** Col·laborar entre universitats, laboratoris científics i parcs tecnològics.

L'Euroregió i el 3º Pilar Estratègia Lisboa Renovada:

Invertir en el capital humà

Invertir en capital humà és un dels elements centrals de l'EPM i, per tant, és tractat abastament en la Declaració Constitutiva de l'EPM. Per altre part, són nombroses les

iniciatives que s'han endegat en aquests darrers anys en aquest àmbit d'actuació tal i com s'ha posat de manifest en el punt 1.3.

En aquest sentit, el tema és present en diferents ocasions en el marc de la Declaració Constitutiva en forma d'EE, d'OP i també en AA. En concret:

- **EE2:** Unir esforços per crear al nord-oest de la Mediterrània un pol de desenvolupament sostenible basat en la innovació i la inclusió social i territorial.
 - ▶ **AA1:** Garantir el lligam entre l'ensenyament universitari, la recerca, la innovació i el desenvolupament econòmic regional.
 - ▶ **AA5:** Col·laborar entre universitats, laboratoris científics i parcs tecnològics.

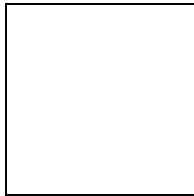
L'Euroregió i el 4º Pilar Estratègia Lisboa Renovada:

Conciliar economia i medi ambient

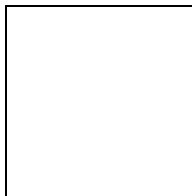
El sector del medi ambient, l'ecoeficiència i, en general, la lluita contra el canvi climàtic és l'àmbit d'actuació menys desenvolupat per l'EPM d'entre els quatre pilars de la Estratègia de Lisboa Renovada. En aquest sentit, aquest àmbit d'actuació apareix de manera secundària en un dels AA de la Declaració Constitutiva, tot i tractar-se d'un dels pilars de la Estratègia de la UE pel creixement i el desenvolupament. Per altre banda, són molt poques les iniciatives euroregionals que s'han endegat al llarg d'aquests darrers quatre anys en relació a aquest tema.

- ▶ **AA9:** Articular-se amb unes xarxes de transport modernes i funcionals, i unes xarxes d'energia i de comunicacions que responguin a les necessitats de la població i dels actors econòmics, en una perspectiva de desenvolupament sostenible que permeti preservar el territori i el planeta per a les generacions futures. Donar prioritat als mitjans de transport més sostenibles i les energies renovables.

En general, doncs, es pot afirmar que existeix una gran coherència entre els Eixos

Estratègics i els Objectius Programàtics de l'Euroregió, per una banda, i els pilars estratègics proposats per l'Agenda de Lisboa Renovada, per l'altre, especialment en àmbits com la innovació, la recerca el desenvolupament o l'ensenyament universitari. Així mateix, pel que fa referència a la inversió en capital humà, tot i tractar-se d'un camp on ja s'han dut a terme algunes iniciatives de caràcter euroregional, semblaria molt pertinent dedicar-hi més esforços en el futur. Finalment, l'actuació de l'EPM en l'àmbit del medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic és manifestament insuficient.

SÍNTESI

L'Euroregió està integrada per cinc territoris diferents els quals, a banda de compartir indiscutibles lligams històrics, culturals i econòmics, configuren una plataforma territorial que disposa del volum crític suficient per poder competir amb altres territoris europeus i de l'àmbit internacional en l'era de la globalització, amb les economies d'escala necessàries per oferir serveis capdavanters i infraestructures als seus ciutadans.

Entre les diverses **potencialitats de l'Euroregió** cal destacar les següents:

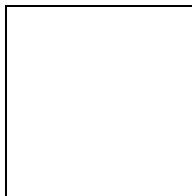
- **La gran massa crítica que representa: pes econòmic, demogràfic i polític**
- **El gran potencial econòmic, l'existència d'una cultura empresarial pròpia, l'estreta relació comercial i la interdependència dels diferents sectors productius**
- **La cooperació universitària: intercanvis científics i projectes conjunts**
- **La innovació: la millora de la competitivitat**
- **L'existència de valors socials i culturals comuns**
- **La presència d'importants pols urbans**
- **Una gran diversitat paisatgística: turisme i medi ambient**

Per altre part, gràcies a les potencialitats de l'Euroregió i a les complementaritats entre els seus territoris, es pot afirmar que s'han fet grans avenços en els darrers anys per complir amb els Objectius de l'Agenda de Lisboa, sobretot en termes d'ocupació i de creixement econòmic. Per contra, tot i presentar uns paràmetres clarament millors que en períodes anteriors, la despesa en R+D queda encara llunys dels Objectius establerts.

En relació a la nova estratègia de creixement i d'ocupació de la Unió Europea pel període 2008-2010, coneguda com l'Agenda de Lisboa Renovada, cal destacar l'alt grau de coherència entre els Pilars de l'Agenda Renovada de Lisboa i els Eixos Estratègics, els Objectius Programàtics i els Àmbits d'Actuació de l'Euroregió, especialment en àrees com la innovació, la recerca el desenvolupament o l'ensenyament universitari.

Per contra, les actuacions de l'Euroregió en els àmbits de la inversió en capital humà, el medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic són insuficients i caldria dedicar-hi més esforços en el futur.

L'EPM hauria de proposar-se com a repte la realització dels objectius que estableix l'Agenda de Lisboa Renovada, amb el seguiment sistemàtic dels indicadors corresponents, sota la direcció dels respectius Governos, i amb la participació dels agents econòmics i socials.

3. L'EUROREGIÓ PIRINEUS MEDITERRÀNIA: MARC ESTRATÈGIC PER A LA COOPERACIÓ TERRITORIAL

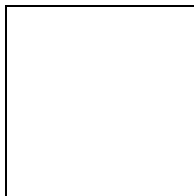
El fonament polític per a la cooperació territorial deriva de l'anomenada **Estratègia Territorial Europea** (en endavant ETE). El Tractat de la Unió Europea persegueix, entre d'altres finalitats, la creació d'un espai sense fronteres interiors i la promoció d'un progrés econòmic i social sostenible, així com la reducció de les diferències entre els nivells de desenvolupament de les diverses regions. Aquests objectius estan profundament relacionats entre sí i és fonamental que tots els intents d'organitzar el territori de la Unió Europea contribueixin a la seva consecució.

L' Estratègia Territorial Europea (ETE) estableix tres orientacions bàsiques:

- 1) Cap a un millor equilibri del sistema de ciutats i una nova relació camp-ciutat.
- 2) Cap a un equilibri en l'accessibilitat a les infraestructures i coneixements.
- 3) Cap a una gestió i desenvolupament prudent del patrimoni natural i cultural.

L'ETE constitueix un marc d'orientació apropiat per a l'impacte espacial de les polítiques sectorials amb l'objectiu de promoure un desenvolupament equilibrat i sostenible del territori europeu. Amb l'interès d'aconseguir una integració més intensa al nivell del desenvolupament territorial, el Consell de Postdam (1989) va assenyalar la necessitat de promoure la cooperació entre els Estats membres i les seves regions i col·lectivitats locals. En el esmentat context, l'ETE també constitueix un marc de referència apropiat que permet impulsar la cooperació respectant el principi de subsidiarietat.

En la mesura que la finalitat de l'ETE s'ajusta a l'objectiu comunitari de procurar un

desenvolupament equilibrat i sostenible, especialment mitjançant el reforçament de la cohesió econòmica i social, aquesta visió territorial comunitària s'associa a tres objectius polítics fonamentals:

- La cohesió econòmica i social.
- La conservació dels recursos naturals i del patrimoni cultural.
- La competitivitat equilibrada del territori europeu.

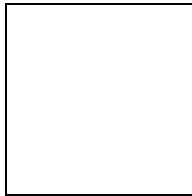
La Comissió Europea disposa que, per tal d'aconseguir un desenvolupament més equilibrat en la seva dimensió territorial, cal que aquests objectius es persegueixin, a la vegada, en totes les regions de la UE i que es tinguin en compte les seves interaccions.

La posada en marxa d'aquesta estratègia comunitària s'articula en funció d'uns objectius i opcions polítiques per al territori de la Unió Europea, la formulació de la qual guarda una estreta coherència amb les prioritats estratègiques de la iniciativa comunitària INTERREG, la qual s'explicarà amb detall en els propers apartats.

3.1. Les principals prioritats suportades pel FEDER en matèria de cooperació territorial

La política regional europea té per finalitat promoure la cohesió econòmica, social i territorial de la Unió Europea, reduint la divergència entre els nivells de desenvolupament de les seves regions.

Per al període de programació 2007-2013, la política estructural i de cohesió europea disposarà d'un pressupost total de 347,41 mil milions d'euros els quals hauran d'anar destinats a incrementar el creixement, la competitivitat i l'ocupació, per la qual cosa ha d'incorporar les directrius estratègiques comunitàries derivades de l'Estratègia de Lisboa Renovada així com els requisits de sostenibilitat ambiental d'acord amb el Consell de Goteborg. Per tal de realitzar aquests objectius, la Unió Europea disposa de diferents

instruments, alguns d'ells nous respecte al període anterior, que són els següents:

- Els Fons Estructurals
FEDER – Fons Europeu de Desenvolupament Regional
FSE – Fons Social Europeu
Fons de Cohesió
- Instrument Jurídic
AECT – Agrupació Europea de Cooperació Transfronterera

La política estructural i de cohesió de la Unió Europea pel període 2007-2013 s'articula a través de tres objectius:

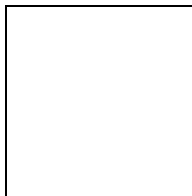
a) Objectiu Convergència

La finalitat de l'Objectiu Convergència és promoure unes condicions i uns factors que millorin el creixement i portin a una veritable convergència dels Estats membres i les regions menys desenvolupades. Les regions elegibles seran aquelles amb un PIB per habitant inferior al 75% de la mitjana de la UE.

L'acció d'aquest Objectiu es finançarà a través dels tres fons estructurals: el FEDER, el FSE i el Fons de Cohesió.

b) Objectiu Competitivitat regional i ocupació

L'Objectiu Competitivitat regional i ocupació es centrarà en les regions de la Unió Europea que queden fora de l'Objectiu Convergència, i té com a finalitat incrementar la competitivitat, l'atractiu i l'ocupació de les regions per mitjà d'un plantejament dual. Per una banda, els programes de desenvolupament ajudaran a les regions a preveure i promoure el canvi econòmic per mitjà de la innovació i del foment de la societat del coneixement, l'esperit empresarial, la protecció del medi ambient i la millora de la seva

accessibilitat. Per altra banda, adaptant la mà d'obra i invertint en recursos humans s'ajudarà a assolir l'objectiu de més i millors llocs de treball.

L'acció d'aquest Objectiu es finançarà a través del FEDER i el FSE.

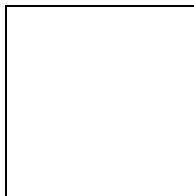
c) Objectiu Cooperació territorial

La finalitat d'aquest Objectiu és promoure la integració harmoniosa de la Unió Europea a escala transfronterera, transnacional i interregional; en definitiva, intensificar la cooperació en aquest tres àmbits. L'acció d'aquest Objectiu es finançarà a través del Fons FEDER (2,52% de la dotació total, és a dir, 8,72 mil milions d'euros pel període 2007-2013), i disposarà d'un instrument jurídic nou, l'AECT, el qual facilitarà i fomentarà la cooperació territorial a nivell europeu.

L'Objectiu *Cooperació territorial europea* s'estructura a partir de l'experiència de la Iniciativa INTERREG, i s'articula en tres eixos:

- **Cooperació transfronterera** entre entitats locals, regionals o d'altres organitzacions d'ambdues bandes de la frontera. Desenvolupament d'activitats econòmiques i socials transfrontereres → **INTERREG IV A**
- **Cooperació transnacional** entre entitats d'àrees geogràfiques determinades, inclosa la cooperació bilateral entre les regions marítimes → **INTERREG IV B**
- **Cooperació interregional**: foment del intercanvi d'experiències i de la creació de xarxes temàtiques entre les autoritats regionals i locals d'arreu d'Europa). → **INTERREG IC V**

En aquest sentit, els àmbits d'actuació prioritaris pel FEDER en matèria de cooperació territorial són les següents:

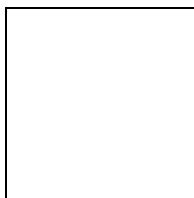

Àmbits d'actuació prioritàris FEDER Cooperació Transfronterera (INTERREG IV A)

- ▶ Reforçament de la integració transfronterera valoritzant els aspectes complementaris en el pla d'activitats econòmiques, de la innovació i del capital humà.
- ▶ Foment de l'esperit empresarial.
- ▶ Valorització dels territoris, el patrimoni natural i cultural en una lògica sostenible, protegint i impulsant la gestió dels recursos mediambientals.
- ▶ Millorar la qualitat de vida de la població mitjançant estratègies comunes d'estructuració territorial i desenvolupament sostenible.
- ▶ Donar suport als vincles entre zones urbanes i zones rurals
- ▶ Reduir l'aïllament per un millor accés als serveis de transport, informació i comunicació i a les xarxes i a les instal·lacions transfrontereres de distribució d'aigua, de gestió dels residus i de subministrament d'energia.
- ▶ Desenvolupar la col·laboració, les capacitats i la utilització conjunta de les infraestructures, particularment en sectors tals com la salut, la cultura, el turisme i l'educació.

Àmbits d'actuació prioritàris FEDER Cooperació transnacional (INTERREG IV B)

- ▶ Reforçament de les capacitats d'innovació mitjançant la creació i desenvolupament de xarxes científiques i tecnològiques i promoció de les capacitats regionals d'R+D i de la innovació.
- ▶ Protecció del medi ambient i promoció del desenvolupament territorial sostenible

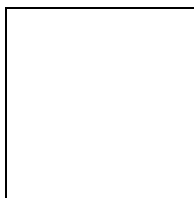

- ▶ Millora de la mobilitat i l'accessibilitat dels territoris mitjançant la realització d'activitats que tinguin una clara dimensió transnacional
- ▶ Promoció d'un desenvolupament urbanístic sostenible: consolidació del desenvolupament policèntric i integrat

Àmbits d'actuació prioritàris FEDER en Cooperació interregional (INTERREG IV C)

- ▶ Recerca, tecnologia, innovació i desenvolupament
- ▶ Societat de la informació
- ▶ Empreses, PIMEs i desenvolupament econòmic
- ▶ Treball, capital humà i educació
- ▶ Riscos naturals i tecnològics
- ▶ Gestió de l'aigua
- ▶ Prevenció i gestió de residus
- ▶ Biodiversitat i preservació del patrimoni natural
- ▶ Energia i transport sostenible
- ▶ Patrimoni cultural i paisatge

Com es pot comprovar, existeixen molts àmbits d'actuació coincidents en els tres programes INTERREG IV A, B i C, la qual cosa fa evident l'alt grau de correspondència

entre les prioritats estratègiques d'aquests programes i els objectius i opcions polítiques de l'Estratègia Territorial Europea (ETE) per al territori europeu.

De la mateixa manera, tal i com veurem en el següent apartat, cal destacar també l'elevada coherència i correspondència que existeix entre els àmbits prioritaris de la cooperació territorial i els Eixos Estratègics d'actuació de l'EPM.

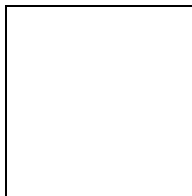
3.2. La contribució de l'estratègia de l'Euroregió al compliment dels objectius de cooperació territorial

L'EPM té definits vuit grans Eixos Estratègics [EE] d'actuació que, com veurem a continuació, contribueixen sovint de manera directa i d'altres de forma més indirecta al compliment dels objectius de cooperació territorial tal i com s'han definit en el punt anterior.

[EE1: L'Euroregió neix amb els territoris d'Aragó, les Illes Balears, Catalunya, Languedoc – Roussillon i Midi – Pyrénées com a nucli principal. Tanmateix, L'Euroregió neix amb vocació d'obertura i cooperació seguint els arcs pirinenc, mediterrani (d'Itàlia fins al Magrib), les valls dels grans rius (Ebre, Garona i Roina) i les illes de la Mediterrània Occidental.]

La mateixa composició de l'Euroregió, integrada per entitats transfrontereres (inclosa la frontera marítima) de dos Estats membres diferents de la Unió Europea unides per tal de promoure els interessos comuns i la millora de la qualitat de vida dels seus habitants és ja en sí mateixa una mostra inequívoca de la voluntat i vocació de cooperació per tal d'assolir els reptes i objectius comuns.

[EE2: Unir esforços per crear al nord-oest de la Mediterrània un pol de

desenvolupament sostenible basat en la innovació i la inclusió social i territorial.]

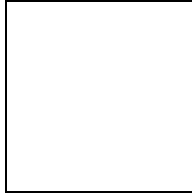
Aquest eix estratègic de l'EPM contribueix a assolir, de manera directa, algunes de les prioritats de **Cooperació territorial Transfronterera** esmentades en el punt 3.1 com el reforçament de la integració transfronterera valoritzant els aspectes complementaris en el pla d'activitats econòmiques, de la innovació i del capital humà, el foment de l'esperit empresarial i la valorització dels territoris, el patrimoni natural i cultural en una lògica sostenible, protegint i impulsant la gestió dels recursos mediambientals.

Igualment, l'EE2 contribueix a la **Cooperació transnacional** en temes com la innovació (reforçament de les capacitats d'innovació mitjançant la creació i desenvolupament de xarxes científiques i tecnològiques, i promoció de les capacitats regionals d'R+D i de la innovació) i la protecció del medi ambient i promoció del desenvolupament territorial sostenible.

Igualment, l'EE2 de l'EPM contribueix a la **Cooperació interregional** centrada en la innovació, el coneixement i l'economia.

[EE3: Donar a les regions membres un nou protagonisme dins del partenariat euromediterrani, cal assolir junts una massa crítica: l'escala regional no sempre és suficient per afrontar els nous reptes d'una Europa ampliada i una economia mundial globalitzada.]

La cooperació territorial europea no es centra només en la cooperació transfronterera (entre regions limítrofes) o transnacional (regions agrupades en grans zones geogràfiques), sinó que també comprèn la cooperació interregional (totes les regions de la Unió Europea). En aquest sentit, l'estratègia a més gran escala de l'EPM per tal de fer front al nous reptes d'una Europa ampliada i una economia mundial globalitzada es pot realitzar mitjançant la cooperació amb les diverses regions de la UE per tal d'endegar iniciatives i projectes d'interès comú a escala europea en els diferents eixos d'actuació de la cooperació territorial: innovació, medi ambient, infraestructures, etc.

[EE4: Afrontar els reptes que representen la insularitat, l'aïllament de les zones de muntanya i de les zones veïnes caracteritzades per una feble densitat de població, els cascs urbans i els barris en decadència, les àrees industrials en declivi o amenaçades.]

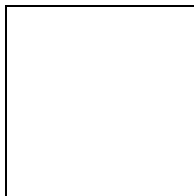
Aquest eix estratègic de L'EPM contribueix a assolir, de manera directa, les següents prioritats de cooperació territorial: **Cooperació Transfronterera** (millora de la qualitat de vida de la població mitjançant estratègies comunes d'estructuració territorial i desenvolupament sostenible, donar suport als vincles entre zones urbanes i zones rurals i reduir l'aïllament per un millor accés als serveis de transport, informació i comunicació i a les xarxes i a les instal·lacions transfrontereres de distribució d'aigua, de gestió dels residus i de subministrament d'energia) i la **Cooperació transnacional** (millora de la mobilitat i l'accessibilitat dels territoris mitjançant la realització d'activitats que tinguin una clara dimensió transnacional i la promoció d'un desenvolupament urbanístic sostenible: consolidació del desenvolupament policèntric i integrat).

[EE5: Cercar els ajuts i les complicitats europeus i estatals necessaris per garantir l'èxit de la nova EPM amb la participació activa d'organismes de la societat civil que representen els nostres ciutadans i els governs locals i supralocals.]

[EE7: Fomentar la participació de les autoritats polítiques i organismes locals i supralocals en aquest repte compartit.]

[EE8: Promoure la participació de les ciutadanes i dels ciutadans de L'Euroregió, tant de manera directa com a través de llurs associacions, empreses, representants polítics i universitats.]

La cooperació territorial europea s'articula a través del Programa INTERREG. Els potencials beneficiaris del programa són, entre d'altres, les autoritats locals i regionals dels territoris dels diferents Estats membres que són elegibles en cadascun dels subprogrames. En aquest sentit, l'EPM pot cercar socis entre aquests organismes de la societat civil i representants dels governs locals i supralocals i implicar-los de manera conjunta en projectes de la iniciativa INTERREG.

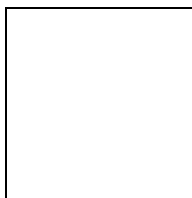
[EE6: Les regions que conformen l'Euroregió Pirineus-Mediterrània tenen un pes important en el context sud europeu i mediterrani atesa la seva dimensió demogràfica, econòmica i territorial i volen desplegar juntes grans objectius programàtics.]

En l'àmbit de la cooperació transnacional, el Programa INTERREG IV B compta amb dos subprogrames que cobreixen unes zones geogràfiques molt importants pels interessos estratègics de l'Euroregió:

- ▶ El programa INTERREG IV B Sud-Oest Europeu (SUDOE)

- ▶ El programa INTERREG IV B Mediterrània Occidental (MED).

La participació en projectes d'ambdós programes servirà a l'EPM per desplegar els quatre grans objectius programàtics que esmentàvem en el punt 1.1 del present Informe.

SÍNTESI

La Cooperació Territorial Europea, la qual té com a fonament polític l'**Estratègia Territorial Europea (ETE)**, té per finalitat promoure la cohesió econòmica i social i territorial de la UE, reduint la divergència entre els nivells de desenvolupament de les seves regions.

L'Euroregió Pirineus-Mediterrània s'emmarca clarament dins la política de cooperació territorial europea. En aquest sentit, durant el període 2007-2013 la política estructural i de cohesió de la Unió Europea s'articula a través de tres objectius:

Objectiu Convergència

Objectiu Competitivitat i Ocupació

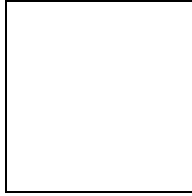
Objectiu Cooperació Territorial

L'Objectiu Cooperació Territorial, que es finança a través del fons FEDER, s'estructura a partir de la iniciativa INTERREG i s'articula en tres eixos:

Cooperació Transfronterera → INTERREG IV A

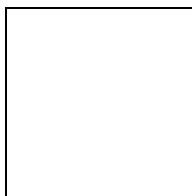
Cooperació Transnacional → INTERREG IV B

Cooperació Interregional → INTERREG IV C

En aquest sentit, cal destacar l'alt grau de coherència i correspondència entre els àmbits prioritaris de la cooperació territorial i els Eixos Estratègics d'actuació de l'EPM, els quals contribueixen sovint de manera directa i d'altres de forma més indirecta al compliment dels objectius prioritaris dels tres programes INTERREG IV A, B i C.

L'EPM haurà de posicionar-se davant la Comissió Europea per a participar activament en la política europea de cooperació territorial a través dels programes comunitaris de finançament.

4. L'EUROREGIÓ PIRINEUS MEDITERRÀNIA: EL COFINANÇAMENT COMUNITARI

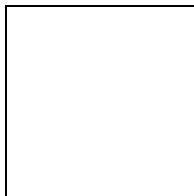
Un dels mecanismes que té l'Euroregió per a la concreció dels seus eixos estratègics [EE] i per a la consecució dels seus objectius programàtics [OP] identificats en l'apartat 1.1 d'aquest informe és la participació en els diferents programes comunitaris finançats per la Unió Europea en l'àmbit de les diverses polítiques que desenvolupa. Aquest és l'objectiu del present capítol.

En primer lloc, s'analitzarà la constitució d'una Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT) per part de l'Euroregió com a instrument jurídic creat per la Unió Europea per a la participació de les regions en els programes de finançament comunitaris. Finalment, es descriuran amb detall els programes comunitaris que poden ser d'interès per l'Euroregió.

4.1. La constitució d'una AECT

Pel que fa a les possibilitats de participació de l'Euroregió en el marc dels programes de finançament comunitaris, el instrument jurídic de l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial facilitarà a l'Euroregió l'obtenció de fons comunitaris per al finançament de nous projectes de cooperació en àmbits com les infraestructures, la recerca i la innovació, la cultura, el medi ambient, el turisme, l'agroalimentari i la creació cultural.

L'Agrupació Europea de Cooperació Territorial (en endavant AECT) és una nova figura jurídica creada mitjançant el Reglament 1082/2006 del Parlament Europeu i del Consell de 5 de juliol de 2006 per tal de facilitar i fomentar la cooperació territorial a nivell europeu, amb la finalitat exclusiva de reforçar la cohesió econòmica i social.

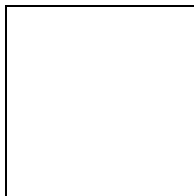
Aquest Reglament forma part del paquet legislatiu aprovat per la Unió Europea dins del marc del nou capítol de la Política de Cohesió previst pel període 2007-2013 i que inclou també els Reglaments específics per al Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), el Fons Social Europeu (FSE) i el Fons de Cohesió.

El govern espanyol ha aprovat, per part seva, el Reial Decret 37/2008 pel qual s'adopten les mesures necessàries per a l'aplicació efectiva a l'estat espanyol del Reglament 1082/2006. Efectivament, l'article 16 del Reglament preveu que els Estats membres adoptaran totes les disposicions necessàries per fer efectiva la seva aplicació. El Reial Decret és doncs una norma interna de caràcter general que precisa el procediment a seguir per facilitar la constitució i funcionament de les AECT que puguin constituir-se conforme al dret espanyol o en les que participin entitats públiques espanyoles.

La cooperació territorial correspon a l'objectiu prioritari número 3 de la programació dels Fons Estructurals de la Unió Europea per al període 2007-2013 i es troba, en conseqüència, definida en el Reglament 1083/2006 pel qual s'estableixen les disposicions generals relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu i al Fons de Cohesió.

En concret, l'article 3.2 lletra c) del citat Reglament estableix que l'objectiu de la cooperació territorial és *"intensificar la cooperació transfronterera per mitjà de les iniciatives locals i regionals conjuntes, enfortir la cooperació transnacional a través d'actuacions dirigides a aconseguir un desenvolupament territorial integrat i lligat a les prioritats de la Comunitat, i enfortir la cooperació interregional i l'intercanvi d'experiències en el nivell territorial apropiat."*

Tot i aquestes importants i ambicioses proclamacions, la realitat és que les autoritats locals es troben sovint amb importants dificultats a l'hora de dur a terme i gestionar les activitats de cooperació territorial degut en gran part a la multiplicitat de legislacions i procediments diferents que existeixen en cada Estat membre. Els instruments que hi havia fins al moment per tal de facilitar la cooperació territorial tals com l'Agrupació

Europea d'Interès Econòmic, han resultat ser poc adequats per tal d'organitzar una cooperació estructurada. Davant d'aquesta situació, les institucions europees van decidir crear aquest nou instrument jurídic, l'AECT, per tal de superar els obstacles a l'efectiva cooperació territorial entre les diferents col·lectivitats europees.

Les AECT són un instrument idoni per la cooperació estable a llarg termini entre autoritats de diferents Estats membres de la Unió Europea ja que, com a principal novetat, estan dotades de personalitat jurídica pròpia per gestionar directament el finançament obtingut dels diferents programes comunitaris i poden dotar-se d'una organització, disposar d'un pressupost i contractar personal per complir la seva missió.

Principals elements característics d'una AECT

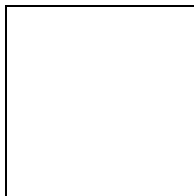
a) Caràcter transfronterer

El caràcter transfronterer és un element definitori de l'AECT des del moment en que la seva principal raó de ser és actuar com a instrument per facilitar la cooperació territorial a la Unió Europea. Aquest esperit està recollit de manera clara i expressa en el mateix article 3.2. del Reglament 1082/2006, el qual estableix que "l'AECT estarà constituïda per membres situats en el territori de com a mínim dos Estats membres."

b) Personalitat jurídica pròpia

La personalitat jurídica pròpia és l'element més important de l'AECT. Fins ara, quan es volia accedir a finançament comunitari, els diferents socis de L'Euroregió havien de demanar-ho a títol individual, amb totes les dificultats que comportava. A partir d'ara, però, un cop constituïts com a AECT, serà aquesta la que en nom propi, rebrà el finançament comunitari i s'encarregarà de la gestió dels projectes europeus.

El tenir personalitat jurídica implicarà que l'AECT podrà adquirir o vendre béns mobles o immobles, contractar personal i comparèixer com a part en un judici.

c) Composició oberta

Segons l'article 3.1. del Reglament 1082/2006, la participació en una AECT estarà oberta als Estats membres, autoritats regionals, autoritats locals i organismes regits pel Dret públic, dins dels límits de les seves competències i d'acord amb la legislació estatal.

d) La possibilitat que tenen els seus membres de definir a partir d'un Conveni i uns Estatuts, la missió, pressupost i funcionament de l'AECT

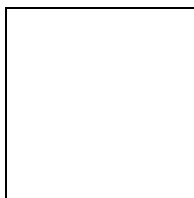
Cada AECT estarà dotada dels seus propis estatuts, òrgans i normes pressupostàries i executarà les tasques que li hagin estat assignades pels seus membres d'acord amb el conveni.

4.2. Els programes comunitaris d'interès per a l'Euroregió

Els programes comunitaris de finançament recullen un marc general d'actuació que comprèn la definició clara d'objectius a curt i mig termini, la justificació de l'adopció de la mesura, un calendari financer d'actuació, els requisits d'accés al finançament, i les accions finançables.

Tot i que l'àmbit natural d'actuació de l'Euroregió semblaria ser a priori la cooperació transnacional, articulada a través del Programa Comunitari INTERREG IV, el cert és que existeixen una sèrie de Programes específics en determinats sectors concrets de la política comunitària que poden adaptar-se als diferents objectius programàtics [OP] de l'Euroregió, tal i com es mostra a continuació:

OP1: INNOVACIÓ

[Un espai econòmic, de recerca i innovació tecnològica ambiciós al sud d'Europa]

- Programa INTERREG
- VII Programa Marc de R+D+i
- Programa Marc de Competitivitat i Innovació (CIP)

OP2: INFRASTRUCTURES

[Una densa xarxa d'infraestructures al servei de la ciutadania]

- Programa INTERREG
- Programa Xarxes Transeuropees dels Transports (TEN-T)
- Programa Xarxes Transeuropees d'Energia (TEN-E)
- Programa Marco Polo II

OP3: CULTURA

[Una cruïlla d'intercanvis culturals i humans]

- Programa INTERREG
- Programa Comunitari Cultura
- Programa Ciutadans amb Europa
- Programa Joventut en Acció

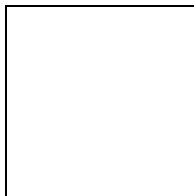
OP4: RELACIONS EXTERIORS

[Un nou motor del Partenariat Euromediterrani]

- Programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge i Associació (ENPI)

A continuació es descriuen algunes de les característiques comunes dels Programes comunitaris de finançament:

- ▶ **Plurianualitat:** Malgrat que la durada dels programes pot variar, la majoria dels programes s'estenen durant un període plurianual, per tal d'optimitzar el impacte

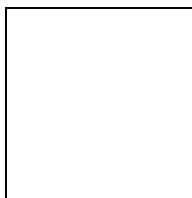
de les accions finançades i facilitar-ne l'avaluació.

- ▶ **Transnacionalitat:** És un requisit clau. Els programes comunitaris es diferencien d'accions similars realitzades a nivell estatal en la dimensió europea que incorporen. Aquesta dimensió europea es materialitza normalment en la participació de socis de diferents països comunitaris, que intercanvien informacions i treballen conjuntament en la recerca de solucions per afrontar problemes de dimensió comunitària. El treball conjunt impulsa la realització de sinergies i economies d'escala al posar en comú know-how i mitjans materials i humans.
- ▶ **Efecte demostratiu:** Atès que els programes s'adrecen a la solució de problemes de dimensió europea, es valora positivament la contribució a la difusió dels resultats per tot el territori comunitari.

Una vegada aprovats els Programes de finançament per les autoritats comunitàries, es procedeix a la publicació de les convocatòries en el Diari Oficial de la Unió Europea (DOUE). No existeix un esquema fix de terminis per a les convocatòries: a vegades tenen caràcter anual, altres vegades es produeixen en dos o tres ocasions durant el període de vigència del programa. Cada convocatòria especifica els requisits i condicions d'accés a cada Programa. Normalment les convocatòries són tancades, és a dir, existeix una data límit per a la presentació de les propostes.

Finalment, en els programes comunitaris de finançament no existeix una assignació indicativa de recursos per Estat membre, encara que de fet la Comissió Europea acostuma a respectar un cert equilibri geogràfic. Es valora positivament la qualitat del projecte, el nombre de socis que intervenen i l'enfocament innovador, entre d'altres factors.

4.2.1. La cooperació territorial: el Programa INTERREG

INTERREG IV (2007–2013) és la iniciativa comunitària del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) a favor de la cooperació entre regions de la Unió Europea. L'objectiu de INTERREG consisteix en trobar solucions comunes en relació al **desenvolupament urbà, rural i costaner, el desenvolupament de les relacions econòmiques i la creació de xarxes de petites i mitjanes empreses.**

El Programa INTERREG es subdivideix en tres subprogrames que es descriuen a continuació.

a). Programa INTERREG IV A - Cooperació Transfronterera Espanya-França-Andorra

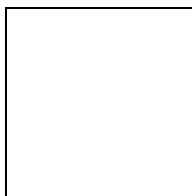
El Programa de Cooperació Transfronterera Espanya-França-Andorra constitueix la quarta generació de suport financer comunitari orientat a reforçar la integració econòmica i social de la zona transfronterera entre Espanya i França, i com a novetat en aquest nou període, Andorra.

El territori beneficiat pel Programa comprèn les següents zones:

- **Espanya:** Guipúscoa, Navarra, Osca, Lleida i Girona
- **França:** Pirineus Atlàntics, Alts Pirineus, Alta Garona, Ariège, i Pirineus Orientals
- **Zones contigües** a les anteriors, no superant mai el 20% de la despesa total del programa. Les zones on s'aplica aquesta flexibilitat són Barcelona, Tarragona, Saragossa, La Rioja, Biscaia i Àlaba a Espanya; Aude, Tarn, Garona, Gèrs i Landes a França
- **Zona elegible fora de la UE:** Andorra es podrà beneficiar d'un màxim del 10% de la subvenció FEDER

El Programa INTERREG IV A compta amb tres àrees d'actuació prioritàries:

- 1) Reforçar la integració transfronterera valoritzant els aspectes complementaris en el pla d'activitats econòmiques, de la innovació i del capital humà**

- Desenvolupament econòmic (activitat econòmica, mercat laboral...)
- Formació
- Recerca i Desenvolupament (R+D)

Dins d'aquesta àrea d'actuació prioritària, es finançaran el següent tipus de projectes:

- Projectes pilot per a reforçar la cooperació entre les empreses, les universitats i els establiments públics
- Suport als pols d'excel·lència regionals i interregionals i als partenariats públicoprivats
- Projectes tecnològics transfronterers articulats amb altres programes europeus com el VII Programa Marc de la R+D.

2) Valoritzar els territoris, el patrimoni natural i cultural en una lògica sostenible, protegint i impulsant la gestió dels recursos mediambientals

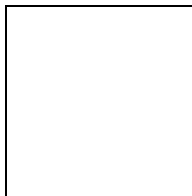
- Protecció i valorització del patrimoni natural, prevenció de riscos, energia
- Turisme sostenible
- Valorització dels productes locals

3) Millorar la qualitat de vida de la població mitjançant estratègies comuns d'estructuració territorial i de desenvolupament sostenible

- Accessibilitat: Transport i Tecnologies de la Informació i de la Comunicació
- Estructuració territorial en matèria de serveis d'interès general, cultura, salut, educació, inclusió social i igualtat d'oportunitats

Els projectes han de tenir caràcter transfronterer i han de ser presentats per un consorci format per almenys un soci de l'Estat espanyol i un altre de l'Estat francès.

El percentatge de finançament a càrrec del programa serà del 65% de les despeses elegibles.

La presentació de projectes per accedir a finançament es fa a través de convocatòries públiques.

b). El Programa INTERREG IV B MED - *Cooperació Transnacional Mediterrània*

El Programa MED permetrà la interacció entre tots els països de l'àrea mediterrània europea: **Eslovènia, Espanya, França, Grècia, Itàlia, Malta, Portugal, Regne Unit i Xipre**, que mitjançant aquesta col·laboració contribuiran a reduir les diverses disparitats entre les regions de la UE.

El Programa MED contempla quatre grans eixos d'actuació:

Eix 1: Reforçament de les capacitats d'innovació

Difusió de tecnologies innovadores i del know-how, sota la qual es preveuen les següents actuacions concretes:

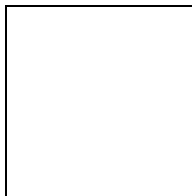
- Reforçar les cooperacions estratègiques entre actors del desenvolupament econòmic i autoritats públiques, sota la qual es preveuen les següents actuacions concretes:

Eix 2: Protecció del medi ambient i promoció del desenvolupament territorial sostenible

- Protecció i valorització dels recursos naturals i del patrimoni.
- Promoció de les energies renovables i millora de l'eficàcia energètica.
- Prevenió de riscos marítims i reforçament de la seguretat marítima.
- Prevenió i lluita contra els riscos naturals.

Eix 3: Millora de la mobilitat i l'accessibilitat dels territoris

- Millora de l'accessibilitat marítima de les capacitats de trànsit.
- Suport a l'ús de les tecnologies de la informació per millorar l'accessibilitat i la

cooperació territorial.

Eix 4: Promoció d'un desenvolupament policèntric i integrat de l'espai MED

- Coordinació de les polítiques de desenvolupament i millora de la governabilitat territorial.
- Reforçament de la identitat i valorització dels recursos culturals per a una millor integració de l'espai MED.

Els projectes han de ser presentats per consorcis formats per un mínim de 3 països diferents de l'espai MED.

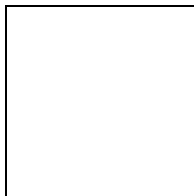
El percentatge de finançament a càrrec del programa serà del 75% de les despeses elegibles.

c). Programa INTERREG IVC SUDOE - *Cooperació Transnacional Sud-oest europeu*

El programa de Cooperació Transnacional SUDOE pretén consolidar la zona del sud-oest d'Europa com un espai de cooperació territorial en els àmbits de competitivitat i innovació, medi ambient, desenvolupament sostenible i ordenació territorial, que contribueixin a assegurar una integració harmoniosa i equilibrada, dins dels objectius de cohesió econòmica i social de la Unió Europea.

La zona SUDOE comprèn els següents territoris:

- **Espanya:** tot el territori, tant insular com peninsular, a excepció de Canàries.
- **França:** Alvèrnia, Poitou-Charentes Aquitània, Midi-Pyrénées, Llemosí, Languedoc-Roussillon.
- **Portugal :** Nord, Algarve, Centro, Lisboa i Alentejo.
- **Regne Unit:** Gibraltar

Els eixos prioritaris del programa són els següents:

Eix 1. Promoció de la innovació i la constitució de xarxes estables de cooperació en matèria tecnològica

- Desenvolupar recerca de caire tecnològic i experiències pilot amb un elevat potencial per a la transferibilitat dels resultats.
- Configurar xarxes estables per a la generació, intercanvi i transferència d'innovacions i de nous coneixements.
- Reforçar la competitivitat i la capacitat d'innovació en els segments de major interès de l'economia de l'espai SUDOE.

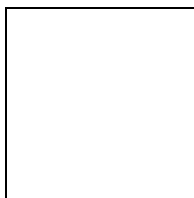
Eix 2. Millora de la sostenibilitat per la protecció i la conservació del medi ambient i l'entorn natural

- Preservar, conservar i millorar el patrimoni dels espais i dels recursos naturals.
- Millorar la gestió dels recursos naturals amb el foment de l'eficiència energètica i la utilització dels recursos hídrics.
- Impulsar estratègies de cooperació conjuntes a favor de la prevenció dels riscos naturals i particularment, del risc d'incendi, d'inundació, de caràcter sísmic, de desforestació, de desertització o de contaminació, entre altres.

Eix 3. Integració harmònica de l'espai del SUDOE i millora de l'accessibilitat a les xarxes d'informació

- Integrar la multimodalitat en el transport i la interconnexió de les xarxes des d'una òptica transnacional.
- Promoure condicions d'igualtat territorial en l'accés a les infraestructures de comunicació, a la societat de la informació i als coneixements.

Eix 4. Impuls del desenvolupament urbà sostenible aprofitant els efectes positius de la cooperació transnacional

- Aprofitar les sinergies entre les zones urbanes i rurals per a impulsar el desenvolupament sostenible del SUDOE mitjançant l'associació de recursos i coneixements.
- Augmentar el dinamisme socioeconòmic dels municipis i regions dels SUDOE mitjançant la seva inclusió en les xarxes de cooperació
- Valoritzar el patrimoni cultural amb interès transnacional i la identitat de l'espai SUDOE.

Els projectes han de ser presentats per consorcis formats per un mínim de 2 països diferents de l'espai SUDOE.

El percentatge de finançament a càrrec del programa serà del 75% de les despeses elegibles.

d). El Programa INTERREG IV C - *Cooperació Interregional*

El programa de Cooperació Interregional INTERREG IV C pretén ajudar a les regions europees a treballar conjuntament, compartint coneixements i experiències. El programa va adreçat a totes les regions de la Unió Europea.

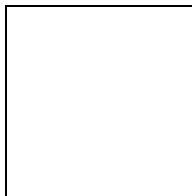
Els eixos prioritaris d'actuació del Programa són:

Eix 1: Innovació i economia del coneixement

- Recerca, tecnologia, innovació i desenvolupament
- Societat de la informació
- Empreses, PIMEs i desenvolupament econòmic
- Treball, capital humà i educació

Eix 2: Medi Ambient i prevenció de riscos

- Riscos naturals i tecnològics

- Gestió de l'aigua
- Prevenció i gestió de residus
- Biodiversitat i preservació del patrimoni natural
- Energia i transport sostenible
- Patrimoni cultural i paisatge

El finançament del Programa dependrà de la regió a la qual pertanyi cada organisme participant. En general serà d'un màxim del 75% per a totes les regions excepte per a Grècia, Portugal i els nous Estats membres de la UE, que serà de fins al 85%.

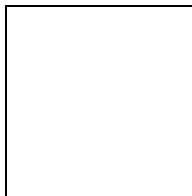
4.2.2. La promoció de la recerca i la innovació

a). El VII Programa Marc de R+D+i

El VII Programa Marc de R+D de la Unió Europea engloba tota la recerca europea pel període 2007-2013. L'objectiu del mateix és assolir i consolidar el lideratge de la Unió Europea en àrees estratègiques de la investigació científica i tecnològica així com promoure el reforçament de vincles entre la universitat, els centres de recerca, el sector privat i l'administració pública, sempre dins d'un marc transfronterer.

El VII Programa Marc de R+D s'estructura en quatre subprogrames específics:

- **Cooperació:** Suport a la cooperació transnacional, executada fonamentalment mitjançant projectes en consorci.
- **Idees:** Enfortiment de la creativitat i l'excel·lència de la investigació europea en les fronteres del coneixement.
- **Persones:** Reforç de potencial humà i la tecnologia a Europa.
- **Capacitats:** Enfortiment de les capacitats d'investigació a tota Europa, incloent les

PIME.

D'aquests, el Subprograma que més s'adequa als interessos de l'Euroregió és el de ***Cooperació***.

Subprograma Cooperació

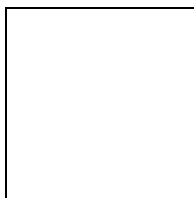
L'objectiu del Subprograma Cooperació és donar suport a la cooperació transnacional de diferents maneres, dins de la Unió Europea i fora d'ella, en un seguit de camps temàtics corresponents als principals àmbits del progrés dels coneixements i les tecnologies, en els quals convé donar suport i enfortir la investigació de màxima qualitat a fi de superar els reptes socials, econòmics, mediambientals, industrials i de salut pública que afronta Europa.

El Subprograma s'articula al voltant de deu eixos temàtics corresponents als principals àmbits del progrés dels coneixements i les tecnologies:

- Salut
- Aliments, agricultura i pesca, i biotecnologia
- Tecnologies de la Informació i les comunicacions
- Nanociències, nanotecnologies, materials i noves tecnologies de producció
- Energia
- Medi ambient
- Transport
- Ciències socioeconòmiques i humanitats
- Espai
- Seguretat

Els projectes que es presentin en el marc del subprograma Cooperació hauran d'adoptar alguna de les següents tipologies:

- **Activitats de recerca i desenvolupament tecnològic**: La participació de les PIME ha de

centrar-se en la prova i validació dels resultats dels projectes de R+D.

- Activitats de demostració: demostren la viabilitat de noves tecnologies que ofereixen un potencial avantatge econòmic però que no poden ser comercialitzats directament (per exemple, prova de prototips).
- Altres activitats, particularment formació i disseminació: formació duta a terme per membres de les universitats o centres d'investigació i dirigida al planter tècnic i administratiu de l'empresa. La disseminació d'activitats pot incloure conferències, publicacions, seminaris, iniciatives basades en la web.

Els projectes que es presentin podran adoptar diferents modalitats, segons especifiquin en cada cas les línies d'actuació, en concret:

- **Projectes Col·laboratius (CP)**

Projectes d'investigació realitzats per consorcis, destinats a desenvolupar nous coneixements, noves tecnologies i productes, activitats de demostració o recursos d'investigació comuns. El tamany i abast d'aquests projectes pot variar segons les temàtiques i camps d'aplicació.

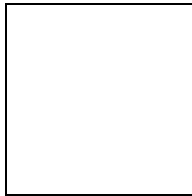
Caldran un mínim de tres entitats legals establertes en diferents Estats membres per a la formació del consorci. El projecte col·laboratiu tindrà una durada d'entre 2 i 3 anys. Existeixen dues modalitats de projectes col·laboratius:

Projectes Col·laboratius Grans, de 6 a 9 milions d'Euros

Projectes Col·laboratius Mitjans/Petits, de 2 a 4 milions d'Euros

- **Xarxes d'Excel·lència (NE)**

Programes d'investigació conjunts executats per diversos organismes d'investigació que

integren les seves activitats en un camp determinat, i a càrrec d'equips d'investigació que treballen mitjançant formes de cooperació a llarg termini. El pressupost estimat d'una Xarxa d'Excel·lència és d'entre 6 i 9 milions d'Euros.

▪ **Accions de Coordinació i Suport (CSA)**

Activitats destinades a coordinar i recolzar activitats i polítiques d'investigació (creació de xarxes, intercanvis, accés transnacional a infraestructures d'investigació, estudis, congressos, etc.). El pressupost estimat de les accions de Coordinació i Suport és d'entre 300.000 i 1 milió d'Euros

El co-finançament comunitari serà el següent:

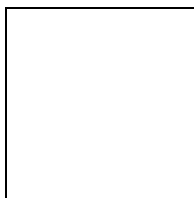
- Fins a un màxim del **50%** dels costos elegibles per a activitats de recerca i desenvolupament tecnològic.
- Fins a un màxim del **50%** per a activitats de demostració.
- Fins a un màxim del **100%** per a altres activitats (particularment formació i disseminació).

b). El Programa Marc de Competitivitat i Innovació (CIP)

El VII Programa Marc de Competitivitat i Innovació (CIP) pretén dotar d'una major coherència als programes i instruments comunitaris destinats a aconseguir els objectius de creixement econòmic i creació de llocs de treball de l'Estratègia de Lisboa. Amb un pressupost total de 3.621M€ per al període 2007-2013, aquest Programa constitueix un instrument pel suport de la competitivitat i la innovació en el mercat únic.

El Programa CIP consta de diferents programes específics d'interès per l'EPM:

- *Programa a favor de l'esperit empresarial i la innovació*
- *Programa Energia Intel·ligent Europa*

El Programa a favor de l'esperit empresarial i la innovació

El Programa a favor de l'esperit empresarial i la innovació dóna suport a activitats horitzontals per tal de millorar, fomentar i promoure la innovació (inclosa la innovació ecològica) en les empreses. Inclourà el foment de la innovació sectorial, dels clústers, de les associacions públic-privades d'innovació i l'aplicació de la gestió de la innovació.

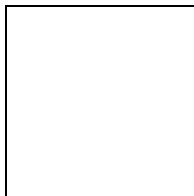
El Programa també contribuirà a la prestació de serveis de suport a la innovació a nivell regional, especialment per a la transferència transnacional de coneixements i tecnologies, i la gestió de la propietat intel·lectual i industrial.

Per a la realització d'aquests objectius, el Programa compta amb els següents instruments:

- ▶ **Facilitar l'accés al finançament a través de nous instruments comunitaris per a les PIME**
- ▶ **Serveis de suport a les empreses i a la innovació**
 - Serveis d'informació, diàleg, cooperació empresarial i internacionalització
 - Serveis d'innovació i de transferència de tecnologia i coneixements
 - Serveis de foment de la participació de les PIME en el VII Programa Marc de la R+D
- ▶ **Projectes pilot i projectes d'aplicació comercial relatius a la innovació i la innovació ecològica.**
- ▶ **Anàlisis, desenvolupament i coordinació de les polítiques i instruments.**

Els projectes hauran de ser presentats per un mínim de dues entitats provinents de dos Estats membres diferents.

La Comissió Europea proporcionarà cofinançament fins a un màxim del 60% de les

despeses elegibles.

El Programa Energia Intel·ligent Europa

El Programa comunitari Energia Intel·ligent és el principal instrument comunitari per a convertir la política europea d'ús intel·ligent de l'energia en acció. L'objectiu principal del Programa és contribuir al desenvolupament sostenible en l'àmbit de l'energia, i participar en la consecució dels objectius sobre protecció mediambiental i lluita contra el canvi climàtic, seguretat de subministrament mitjançant el foment d'altres formes d'energia i la reducció de la demanda energètica i alhora estimulament la competitivitat de les empreses de la Unió Europea.

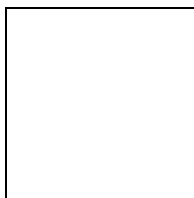
El Programa consta de diferents línies d'actuació:

- ALTENER (energies noves i renovables) → Fonts d'energia noves i renovables per a la producció d'electricitat i calor, la integració en l'entorn local i els sistemes energètics.
- SAVE (utilització racional de l'energia i control de la demanda) → eficiència energètica i ús racional de l'energia, en concret en els sectors de la construcció i la indústria.
- STEER → Aspectes energètics en l'àmbit dels transports.
- i ACCIONS HORIZZONTALS

Els projectes hauran de ser presentats per consorcis formats com a mínim per tres entitats independents establertes en el territori de tres països participants diferents.

La durada màxima de les accions serà de 36 mesos.

Les ajudes aniran destinades a cobrir fins a un màxim del 75% de les despeses totals de les operacions dels projectes, i fins a un màxim de 250.000 euros per la creació de noves agències locals i regionals de gestió d'energia.

4.2.3. La cooperació territorial en l'àmbit dels Transports

a). Les Xarxes Transeuropees de Transports (Programa TEN-T)

L'objectiu principal del Programa TEN-T és finançar projectes d'interès comú de la xarxa transeuropea de transports en els Estats membres de la Unió Europea. Els projectes TEN-T estan dividits en diferents categories: Transport ferroviari, Transport per carretera, Transport per vies navegables, Ports marítims, Transport aeri i Transport multimodal.

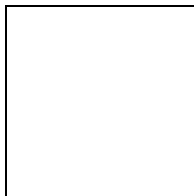
Pel que fa als projectes d'infraestructura portuària, aquests deuen incloure's en una o en diverses de les categories següents:

- Accessos marítims o fluvials dels ports, inclosos les despeses d'equipament de les obres realitzades per trencar el gel a l'hivern.
- Infraestructura portuària dins de la zona portuària.
- Infraestructures de transports terrestres dins de la zona portuària.
- Infraestructures de transports terrestres que uneixin el port als diferents components de la xarxa transeuropea de transports.

Les sol·licituds d'ajuda financera comunitària al Programa TEN-T hauran de ser presentades per un o diversos Estats membres o organitzacions internacionals, empreses comunes, o organismes o empreses públics o privats sempre que tinguin el consentiment de l'Estat o Estats membres interessats.

El Programa TEN-T finança el següent tipus d'accions:

- **Estudis:** estudis preliminars, de viabilitat, d'avaluació i de validació, així com qualsevol altra mesura de suport tècnic, incloses les accions prèvies per definir i

desenvolupar íntegrament un projecte i la presa de decisions respecte al seu finançament, com les accions de reconeixement in situ i la preparació del pla financer. Finançament d'un màxim del 50 % del cost subvencionable.

- **Treballs**: adquisició, subministrament i desenvolupament de components, sistemes i serveis, la realització de treballs de construcció i d'instal·lació relacionats amb un projecte, la recepció de les instal·lacions i la posada en servei d'un projecte. Finançament d'un màxim del 10% del total de costos elegibles. El finançament podrà ser de fins a un màxim del 20% en el cas que els treballs es refereixin a projectes prioritaris i de fins a un màxim del 30% en les seccions transfrontereres dels projectes prioritaris.

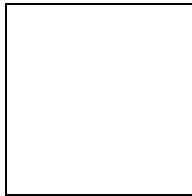
b). El Programa Marco Polo

L'objectiu general del Programa Marc Polo II és ajudar a les empreses a suportar els elevats riscos inherents a la fase de posada en marxa de nous serveis (o de modernització important dels existents), amb la finalitat de transferir part del transport de mercaderies per carretera al transport marítim de curta distància, al transport per ferrocarril o al transport per vies navegables. Les cinc accions elegibles per a finançament en el marc de Marc Polo II són les següents:

- **Accions de transferència entre modalitats**

L'objectiu de les accions de transferència entre modalitats consisteix en transferir part del tràfic de mercaderies per carretera al transport marítim de curta distància, al transport per ferrocarril, al transport per vies navegables o a una combinació de maneres de transport.

L'ajuda financera comunitària per a les accions de transferència entre modalitats de transport es limitarà a un màxim del 35% dels costos totals necessaris per aconseguir els objectius de l'acció. La subvenció mínima indicativa per acció és de 500 milions o 250 milions ton-km de transferència entre modalitats de transport. La durada màxima de les accions serà de 36 mesos.

- Accions d'efecte catalitzador

Les accions d'efecte catalitzador han de ser altament innovadores a nivell europeu en termes de logística, tecnologia, mètodes, equips, productes, infraestructura o serveis prestats. S'espera que l'acció d'efecte catalitzador vagi dirigida a superar els obstacles estructurals del mercat de transport de mercaderies a la Unió Europea, com la lentitud dels trens de mercaderies o els problemes d'interoperabilitat tècnica entre maneres de transport.

L'ajuda financera comunitària per a les accions d'efecte catalitzador es limitarà a un màxim del 35 % dels costos totals, amb un mínim de 2M € per acció. Per regla general, la durada màxima d'aquestes accions serà de 60 mesos.

- Accions d'aprenentatge en comú

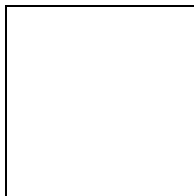
Les accions d'aprenentatge en comú seran innovadores a nivell europeu i hauran d'anar enfocades a augmentar la cooperació i optimitzar els mètodes de treball dels agents de la cadena de transport de mercaderies.

L'ajuda financera comunitària per a les accions d'aprenentatge en comú es limitarà a un màxim del 50% dels costos totals necessaris per aconseguir els objectius de l'acció. La quantia mínima indicativa per a l'acció d'aprenentatge en comú serà de 250.000€ de subvenció. Per regla general, la durada màxima dels projectes serà de 24 mesos.

- Les autopistes del mar

Les accions "autopistes del mar" seran innovadores a nivell europeu, en termes de logística, tecnologia, mètodes, equips, productes, infraestructura o serveis prestats; es prestarà especial atenció a l'alta qualitat del servei, a la senzillesa dels procediments i inspeccions, al respecte de les normes de seguretat, al bon accés als ports, les connexions eficients amb l'interior i els serveis portuaris flexibles i eficients.

L'acció "autopistes del mar" pretén fomentar serveis intermodals de gran volum i

elevada freqüència per al transport marítim de mercaderies de curta distància amb possibilitat d'utilització de serveis combinats de càrrega i passatgers; l'acció fomenta així mateix les connexions amb l'interior per ferrocarril i vies navegables.

L'ajuda financera comunitària per a les accions "autopistes del mar" es limitarà a un màxim del 35 % dels costos totals amb un import mínim de 2,5M€. Per regla general, la durada màxima d'aquestes accions serà de 60 mesos.

- Accions per evitar el trànsit

S'espera que l'acció d'evitació del trànsit introdueixi una disminució del trànsit real, mesurable i sostenible d'almenys un 10% del volum del trànsit per tons-km o vehicles-km.

L'acció d'evitació del trànsit proposa una planificació realista que exposa les etapes concretes que permetran aconseguir els objectius i identificar les necessitats en matèria de direcció per part de la Comissió.

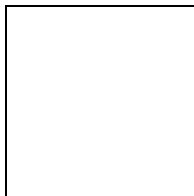
L'ajuda financera comunitària per a les accions d'evitació del trànsit es limitarà al 35% dels costos totals necessaris per aconseguir els objectius de l'acció. Per regla general, la durada màxima dels acords serà de 60 mesos.

El programa finançarà accions que es portin a terme en el territori d'almenys dos Estats membres, o que es portin a terme en el territori d'almenys un Estat membre i d'un tercer país pròxim.

4.2.4. La cooperació territorial en l'àmbit de l'Energia

Les Xarxes Transeuropees d'Energia (Programa TEN-E)

L'objectiu principal del Programa TEN-E és finançar projectes que promoguin la

interconnexió, interoperabilitat i desenvolupament de xarxes transeuropees d'energia i l'accés a la mateixes en compliment de la legislació comunitària.

Els projectes que poden acollir-se al finançament comunitari es divideixen en tres categories:

Projectes d'interès comú

Han de presentar perspectives de viabilitat econòmica. Una anàlisi de costos i beneficis, en el que s'han de tenir en compte els aspectes mediambientals, la seguretat del subministrament i la contribució a la cohesió territorial, per tal d'avaluar la viabilitat econòmica d'un projecte.

Projectes Prioritaris

Es troben entre els projectes d'interès comú i es caracteritzen per un impacte significatiu en el funcionament adequat del mercat interior, en la seguretat del subministrament i en la utilització de les energies renovables. Els projectes prioritaris reben un tracte preferent a l'hora d'obtenir suport financer comunitari.

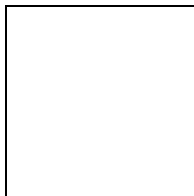
Projectes d'Interès Europeu

Es tracta de projectes prioritaris, amb caràcter transfronterer o impacte significatiu en la capacitat de transport transfronterer. Aquests projectes són prioritaris per acollir-se al finançament comunitari amb càrrec al pressupost assignat a les TEN-E i seran objecte d'una atenció especial per al seu finançament amb càrrec a altres línies de finançament comunitàries.

El programa TEN-E finançarà estudis de viabilitat i/o projectes d'execució en relació a les prioritats definides. En aquest sentit, el finançament comunitari serà de:

- Fins a un 50% de les despeses elegibles pels estudis de viabilitat
- Fins a un 10% de les despeses elegibles en projectes d'execució.

Els projectes hauran de ser presentats per un o diversos Estats membres o per una o diverses empreses públiques o privades sempre que comptin amb l'acord de l'Estat u Estats

membres implicats en el projecte en qüestió.

Xarxes d'electricitat i xarxes de gas:

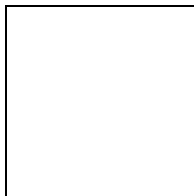
- Adaptació i desenvolupament de les xarxes d'energia per donar suport al funcionament del mercat interior de l'energia i, en particular, resoldre els problemes dels estrangulaments, congestió i carències d'enllaços, i tenir en compte les necessitats derivades del mercat interior de l'electricitat i del gas natural, així com de l'ampliació de la Unió Europea.
- Establiment de xarxes d'energia en regions insulars, aïllades, perifèriques i ultraperifèriques, i promoció de la diversificació de les fonts d'energia i l'ús de les fonts d'energia renovables.

Xarxes del gas:

- Desenvolupament de les xarxes de gas natural per tal de respondre a les necessitats de consum i controlar els sistemes de subministrament.
- Garantir la interoperabilitat de les xarxes de gas natural i amb la dels països en vies d'adhesió, els països candidats i la resta de països de la Unió Europea i de les conques del Mediterrani, Mar Negra i Mar Caspi, així com amb Orient Mitjà i les regions del Golf, i diversificació de les fonts de gas natural i de les vies de subministrament.

Xarxes d'electricitat:

- Adaptació i desenvolupament de xarxes per facilitar la integració i la connexió de la producció d'energies renovables.
- Garantir la interoperabilitat de les xarxes d'electricitat dins de la Comunitat i amb la dels països en vies d'adhesió, els països candidats i la resta de països d'Europa i de les

conques del Mediterrani i del Mar Negre.

4.2.5. La promoció de la ciutadania activa: Els Programes Cultura, Ciutadans amb Europa i Joventut en Acció

a). El Programa comunitari Cultura 2007

L'objectiu del Programa Cultura 2007 és impulsar un espai cultural compartit pels europeus basat en un patrimoni cultural comú, mitjançant el foment de la cooperació cultural entre creadors, agents culturals i institucions culturals dels països que participen en el Programa, amb la finalitat de promoure el sentiment de ciutadania europea. El Programa Cultura 2007 engloba des de l'art, la música, el ballet, el teatre, el circ, la història, l'arqueologia, la fotografia, la pintura fins a la literatura, entre d'altres manifestacions culturals.

Es finançaran dos tipus de projectes:

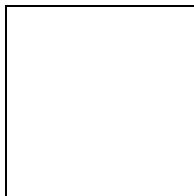
► Projectes plurianuals de cooperació

Es tracta de projectes que fomenten la cooperació estructurada a llarg termini entre els operadors culturals originaris dels Estats membres. En cada projecte hauran de participar un mínim de 6 operadors culturals d'almenys 6 Estats membres.

La durada del projecte serà de 3 a 5 anys. La subvenció comunitària als projectes serà d'un màxim del 50% del pressupost del projecte subvencionat amb un import màxim de 500.000€ anuals.

► Accions de cooperació

Són projectes que desenvolupen accions de cooperació cultural de naturalesa

sectorial o multisectorial. Els projectes han de comptar amb un mínim de 3 operadors culturals d'almenys 3 Estats membres.

La durada màxima de les accions serà d'1 any. La subvenció comunitària no superarà el 50% del pressupost del projecte i la quantitat atorgada serà d'entre 50.000 i 200.000€.

b). El Programa comunitari Ciutadans amb Europa

El Programa Comunitari Ciutadans amb Europa és un instrument creat amb l'objectiu de donar suport a una sèrie d'activitats i organitzacions que promoguin la ciutadania europea activa, és a dir, la participació dels ciutadans i organitzacions de la societat civil en el procés d'integració europea.

Els objectius generals del Programa són els següents:

- Donar als ciutadans l'oportunitat d'interactuar i participar en la construcció d'una Europa cada vegada més a prop, unida i que s'enriqueix per la seva diversitat cultural;
- Forjar una identitat, basada en valors, història i cultura comunes i reconegudes;
- Millorar la comprensió mútua entre els ciutadans europeus amb el respecte i l'apreciació de la diversitat cultural, a la vegada que s'afavoreix el diàleg intercultural.

Per a fer efectius els objectius del Programa Comunitari Ciutadans amb Europa, entre d'altres iniciatives previstes, la Comissió Europea subvencionarà els agermanaments de ciutats.

c). El Programa Agermanament de ciutats

El Programa Agermanament de Ciutats fa referència a les activitats que promouen intercanvis directes entre ciutadans europeus mitjançant la seva participació en

activitats d'agermanament. Aquestes mesures contribuiran activament a reforçar el coneixement recíproc i la comprensió entre els ciutadans.

L'agermanament consisteix, en primer lloc, en el compromís voluntari dels ciutadans per tal de col·laborar amb les seves autoritats i associacions locals, i en segon lloc, en intercanvis d'experiències sobre diversos temes d'interès comú i promoure l'avantatge de trobar solucions concretes a nivell europeu. Finalment, l'agermanament dóna una oportunitat única d'aprendre sobre la vida diària de ciutadans en altres Estats europeus, parlar i desenvolupar relacions amb ells.

L'agermanament es portarà a terme desenvolupant a través de reunions de ciutadans en l'agermanament de ciutats i de la creació de xarxes temàtiques entre ciutats agermanades

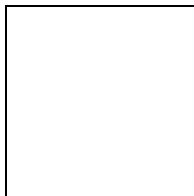
d). El Programa comunitari “Joventut en Acció”

El Programa Comunitari Joventut en Acció té per objectiu desenvolupar la cooperació en l'àmbit de la joventut a la Unió Europea. Els objectius generals del Programa són:

- Promoure la ciutadania activa dels joves
- Potenciar la solidaritat i promoure la tolerància dels joves, sobretot amb l'objectiu d'enfortir la cohesió social de la UE.
- Afavorir l'enteniment mutu entre els joves de països diferents.
- Contribuir a millorar la qualitat dels sistemes de suport a les activitats dels joves i a enfortir les capacitats d'organitzacions de la societat civil en l'àmbit de la joventut.
- Afavorir la cooperació europea en l'àmbit de la joventut.

Les accions previstes pel Programa són:

- Intercanvis de joves a fi de potenciar la seva mobilitat

- Les iniciatives juvenils i els projectes i activitats de participació en la vida democràtica que permetin desenvolupar la seva ciutadania i l'enteniment mutu entre ells.
- Fomentar l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques en l'àmbit de la joventut i l'educació no formal.
- Afavorir el desenvolupament de les polítiques de joventut, del treball en el sector de la joventut i del voluntariat, i augmentar les capacitats de les organitzacions/estructures de joventut i les seves competències marc.
- Desenvolupar associacions i xarxes duradores entre les organitzacions de joves.

4.2.6. La protecció del medi ambient i dels recursos naturals

El Programa comunitari LIFE +

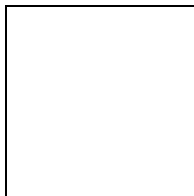
El Programa LIFE+, l'objectiu del qual és contribuir a l'aplicació, actualització i desenvolupament de la política i legislació comunitàries en matèria de medi ambient, inclosa la integració del medi ambient en altres polítiques, per tal de fomentar un desenvolupament sostenible.

El Programa LIFE + s'articula en tres eixos:

- **LIFE+ Natura i Biodiversitat**
- **LIFE+ Política Mediambiental i Governabilitat**
- **LIFE+ Informació i Comunicació** sobre qüestions mediambientals

Els objectius específics de l'eix "Política Mediambiental i Governabilitat" són:

- a) Contribuir al desenvolupament i demostració de plantejaments, tecnologies, mètodes i instruments polítics innovadors.
- b) Contribuir a la consolidació de la base de coneixements pel desenvolupament, la

valoració, el seguiment i l'avaluació de la política i legislació mediambientals.

- c) Donar suport a la concepció i aplicació de plantejaments pel seguiment i la valoració de la situació del medi ambient i els factors, pressions i reaccions que tinguin una incidència sobre el mateix.
- d) Facilitar l'aplicació de la política comunitària de medi ambient, fent especial èmfasi en l'aplicació a nivell regional i local.
- e) Proporcionar una millor governabilitat en l'àmbit del medi ambient, fomentant la participació de les parts interessades, incloses les organitzacions no governamentals, en les consultes en torn a aquestes polítiques i la seva aplicació.

Els projectes a presentar en el marc del Programa LIFE + han de ser projectes de demostració o projectes innovadors:

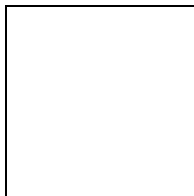
Els projectes de demostració pretenen posar en pràctica, provar, avaluar i disseminar accions i metodologies que són relativament noves o poc conegudes en el context específic del projecte (tant geogràfic, com mediambiental, socio-econòmic) i que s'haurien d'aplicar de manera més àmplia.

Els projectes innovadors apliquen una tècnica o metodologia que no ha estat provada abans i que ofereix uns potencials avantatges mediambientals en comparació amb la pràctica actual.

4.2.7. La cooperació amb els països del Magrib: l'Instrument de veïnatge i associació de la UE (ENPI)

Com a conseqüència de l'ampliació de la Unió Europea cap a l'est al maig de 2004, la pròpia UE va impulsar la Política Europea de Veïnatge (en endavant PEV), que té com a objectiu manifest ajudar a la creació d'un anell d'estabilitat, seguretat i prosperitat a l'entorn de la Unió Europea ampliada.

Aquesta nova política pretén enfortir els vincles del bloc comunitari amb els països

fronterers que no tenen actualment perspectives d'adhesió. Es tracta dels següents: per la frontera de l'est, Bielorússia, Ucraïna i Moldàvia; pel sud del Caucas, Geòrgia, Armènia i Azerbaidjan; i per la ribera Sud i Est de la Mediterrània, Algèria, Egipte, Israel, Jordània, Líban, Líbia, el Marroc, Tunísia i l'autoritat Palestina.

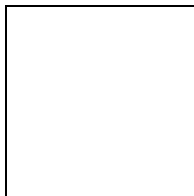
Cal destacar que encara que la PEV no ofereix la possibilitat d'una futura adhesió a la Unió Europea, els països beneficiaris tenen altres incentius com l'opció d'incorporar-se de manera progressiva en programes, polítiques i fins i tot agències rellevants de la Unió Europea en camps com l'educació, la investigació, la protecció mediambiental, la seguretat marítima i la cultura. A més, atorga estímuls al desenvolupament econòmic i social dels països veïns i, en últim terme, ofereix la possibilitat de participar en el mercat interior europeu.

Per a la construcció d'aquests vincles especials, la Unió Europea s'ha dotat de diversos mecanismes, entre els quals destaca l'Instrument Europeu de Veïnatge i Associació (ENPI, en les seves sigles en anglès), dissenyat per prestar l'assistència financera necessària als estats veïns de la Unió Europea.

L'ENPI comptarà amb un component específic per reforçar la cooperació transfronterera en les zones limítrofes de la Unió Europea, així com amb la cooperació intrarregional. Sobre aquest últim aspecte, cal destacar que aquest Instrument servirà per finançar projectes conjunts realitzats entre països de la Unió i aquells Estats no europeus amb els quals tenen una frontera comuna terrestre o marítima.

Per altre part, l'ENPI funcionarà dins del marc determinat pels acords bilaterals existents entre la Unió Europea i cadascun dels seus veïns, i operarà amb un esquema similar al que ha estat aplicat en el camp de les ajudes estructurals comunitàries, sobre la base d'una programació plurianual i el cofinançament.

Finalment, aquest Instrument està integrat pels diferents Programes en funció de la regió geogràfica on es durà a terme la cooperació. D'aquests, el que resulta de més interès per a L'Euroregió és el Programa Conca Mediterrània.

El Programa Conca Mediterrània

El Programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge estableix el marc per a la implementació d'activitats de cooperació transfronterera en el context de la Política Europea de Veïnatge, en complement dels esforços realitzats en el marc del Partenariat Euro-Mediterrani. L'objectiu del programa radica en desenvolupar una àrea de pau, estabilitat, prosperitat i bon veïnatge entre els països mediterranis de la UE i altres països mediterranis no pertanyents.

Els beneficiaris del Programa Conca Mediterrània són les regions de la UE i aquelles dels Estats no pertanyents a la UE que es troben situats a la ribera sud del Mediterrani.

El programa consta de diferents eixos d'actuació, en concret:

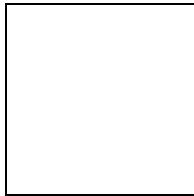
Eix 1: Promoció del desenvolupament socioeconòmic i reforçament dels territoris:

- Suport a la innovació i a la recerca en el procés de desenvolupament dels territoris de la Mediterrània.
- Reforçament dels clústers econòmics mitjançant la creació de sinèrgies entre potencials dels països mediterranis.
- Reforçament de les estratègies de desenvolupament territorial integrant els diferents nivells i promoció del desenvolupament socioeconòmic

Eix 2: Promoció de la sostenibilitat mediambiental a la Conca Mediterrània:

- Prevenició i reducció dels factors de risc pel medi ambient i valorització del patrimoni natural comú.
- Difusió de les energies renovables i millora de l'eficàcia energètica a fi de contribuir a fer front al canvi climàtic.

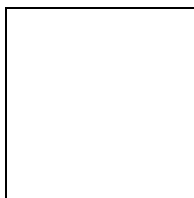
Eix 3: Promoció de millors condicions i modalitats per assegurar la mobilitat de persones, mercaderies i capitals

- Suport als fluxes de persones entre territoris com a mesura d'enriquiment cultural, social i econòmic.
- Millora de les condicions i les modalitats de circulació de les mercaderies i dels capitals entre els territoris.

Eix 4: Promoció del diàleg cultural i la governabilitat local

- Suport a la mobilitat, intercanvi, formació i professionalització dels joves.
- Suport a la creativitat artística en totes les seves expressions per facilitar el diàleg entre comunitats
- Millora dels processos de governabilitat a nivell local

SÍNTESI

La participació en els diferents programes comunitaris finançats per la Unió Europea proporcionarà a l'EPM l'oportunitat de concretar els seus Eixos Estratègics i realitzar els seus Objectius Programàtics.

La creació de la nova figura jurídica de l'**Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT)** per part de la UE i la constitució d'una AECT per part de l'EPM facilitarà a aquesta la participació i l'obtenció de finançament comunitari en el marc de la cooperació estable a llarg termini.

A banda del Programa Comunitari INTERREG IV, centrat en la cooperació territorial, la UE disposa d'una sèrie de Programes sectorials en relació a d'altres polítiques comunitàries que sovint coincideixen amb els diferents Objectius Programàtics de l'EPM, en concret:

OP1: INNOVACIÓ

[Un espai econòmic, de recerca i innovació tecnològica ambiciós al sud d'Europa]

- Programa INTERREG
- VII Programa Marc de R+D+i
- Programa Marc de Competitivitat i Innovació (CIP)

OP2: INFRAESTRUCTURES

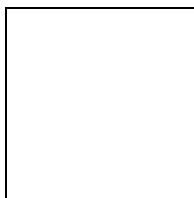
[Una densa xarxa d'infraestructures al servei de la ciutadania]

- Programa INTERREG
- Programa Xarxes Transeuropees dels Transports (TEN-T)
- Programa Xarxes Transeuropees d'Energia (TEN-E)
- Programa Marco Polo II

OP3: CULTURA

[Una cruïlla d'intercanvis culturals i humans]

- Programa INTERREG
- Programa Comunitari Cultura
- Programa Ciutadans amb Europa

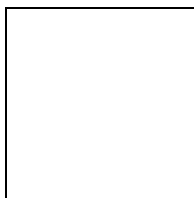
- Programa Joventut en Acció

OP4: RELACIONS EXTERIORS
[Un nou motor del Partenariat Euromediterrani]

- Programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge i Associació (ENPI)

L'EPM haurà d'activar la seva participació directe en els diferents programes comunitaris que contribueixin a la realització dels seus Objectius Programàtics.

Igualment, l'EPM haurà de promoure la participació de les universitats i empreses del seu territori en els programes comunitaris esmentats, juntament amb socis procedents d'altres països de la UE, diferents d'Espanya i França.

5. L'EUROREGIÓ PIRINEUS MEDITERRÀNIA: EL VALOR AFEGIT

Formar part de l'Euroregió ha de permetre a les cinc regions fundadores obtenir avantatges mutus i externalitats que contribueixin positivament al seu desenvolupament social i creixement econòmic. La coordinació de les actuacions, el repartiment de papers, l'explotació de les pròpies potencialitats fan sorgir fortes sinèrgies que afavoreixen el desenvolupament de l'Euroregió en àmbits molt diversos. En aquest sentit, l'Euroregió entesa com a espai estable de cooperació a llarg termini ofereix un considerable valor afegit des de diferents punts de vista.

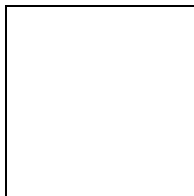
En el present apartat s'analitzarà el valor afegit que ha suposat per les regions que componen l'EPM el formar part d'aquesta iniciativa des d'un doble punt de vista: per una banda, des d'una perspectiva de desenvolupament i progrés regional i, per l'altre, des d'una vessant político-institucional. Finalment, s'analitzarà el valor afegit que suposa per a les Illes Balears formar part d'aquest espai.

5.1 Els avantatges des de la perspectiva del desenvolupament i progrés regional.

VALOR AFEGIT 1

Un espai més atractiu per invertir i treballar

El fet de pertànyer a l'EPM té uns efectes clarament positius per a les regions membres des del punt de vista del desenvolupament i del progrés regional. Es pot afirmar que

l'atractiu de les regions com a lloc per invertir i per a treballar s'ha reforçat per les raons següents:

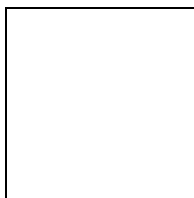
- D'una banda, la convergència de les cinc regions fundadores en els àmbits econòmic i social, és a dir, major cohesió i cooperació econòmica i social.
- De l'altre, la millora de les infraestructures de transport de l'Euroregió. Les inversions en els transports han de respondre a les necessitats econòmiques, socials i mediambientals de la societat. Una infraestructura moderna és un factor de competitivitat important per atreure a les empreses, ja que facilita els intercanvis i la mobilitat. D'altra banda, la intermodalitat proposa distribuir millor el trànsit cap a formes de transport més respectuosos amb el medi ambient, més segures i més eficaces a nivell energètic.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

Per tal d'augmentar el valor afegit des de la perspectiva del desenvolupament i el progrés regional, es podria pensar en dur a terme algunes actuacions com les que es presenten a continuació:

- A la vista de la important contribució de les PiMEs en la creació de llocs de treball i el creixement, l'EPM podria endegar accions per estimular la iniciativa empresarial a l'espai euroregional i fomentar la cooperació entre PiMEs.
- D'altra banda, l'EPM podria endegar accions per a fomentar el capital risc, ja que el capital risc disponible per crear noves empreses sovint és insuficient.
- L'EPM es podria plantejar la organització de missions comercials internacionals conjuntes.

VALOR AFEGIT 2

El coneixement i la innovació com a factors de creixement de l'EPM

El coneixement i la innovació són fonamentals per al creixement de la productivitat, paràmetre que constitueix un factor crucial per a les regions fundadores de l'EPM, en un context de forta competència a nivell mundial. En aquest sentit, el fet de formar part de l'EPM ha permès a les regions fundadores fomentar la cooperació entre elles en matèria de coneixement, recerca i innovació, de tal manera que aquestes activitats s'han convertit en un dels factors de creixement més importants de l'EPM.

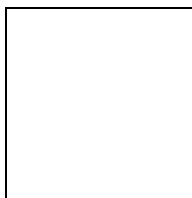
Per tal de que la recerca generi creixement, fa falta que els resultats de la recerca es converteixin en innovació. En aquest sentit, a l'EPM s'han endegat diferents iniciatives per tal de fomentar la cooperació entre la universitat i l'empresa amb la finalitat de millorar la transferència d'idees i aconseguir una recerca de millor qualitat i més rendible.

Per altre part, la innovació i el desenvolupament tecnològic són elements essencials a l'hora de possibilitar un creixement econòmic respectuós del medi ambient i garantir la sostenibilitat dels recursos.

Així mateix, L'EPM ha endegat diferents iniciatives pel tal d'invertir més en capital humà mitjançant la millora de l'educació i la formació, que juguen un paper fonamental en una economia basada en el coneixement, ja que recolzen el creixement i l'ocupació al proporcionar una mà d'obra millor qualificada i adaptable. També reforcen la cohesió social i la ciutadania activa.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- Fomentar la participació de les PiMEs de l'Euroregió en el VII Programa Marc de R+D de la Unió Europea, que engloba tota la recerca europea pel període 2007-2013. Les PiMEs, tant importants a nivell europeu, tenen una baixa quota de participació en el marc dels programes comunitaris de R+D. Per tal de pal·liar aquest fet, la Comissió ha creat un subprograma dins el VII Programa Marc de R+D dedicat exclusivament a les PiMEs.

- Fomentar la participació de les PiMEs en el Programa Marc per a la Innovació i la Competitivitat (CIP) que dóna suport a accions a favor de la utilització de les tecnologies de la informació, les tecnologies ambientals i les fonts d'energia renovables.
- Crear programes euroregionals de beques i d'intercanvi d'estudiants i de professionals de l'ensenyament. Una iniciativa d'aquestes característiques hauria d'afavorir la mobilitat d'estudiants i d'investigadors dins l'EPM però també podria contemplar la concessió de beques per a formar ciutadans de l'EPM en centres situats fora del territori de l'Euroregió.

VALOR AFEGIT 3

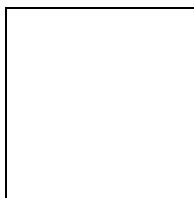
La creació d'ocupació de qualitat pels ciutadans

Des del punt de vista del mercat laboral, un dels valors afegits de la constitució de l'EPM és el foment de la mobilitat laboral entre els territoris que en formen part a través de la millora de la capacitat d'adaptació dels treballadors i de les empreses.

En aquest sentit, l'Euroregió necessita més i millors llocs de treball. L'evolució demogràfica, que exerceix una creixent pressió sobre els resultats en matèria d'ocupació, ho converteix en una necessitat des d'un punt de vista econòmic i social. L'economia de l'EPM, sotmesa als canvis ràpids derivats de la globalització, exigeix un grau elevat d'adaptabilitat dels treballadors, que han de ser capaços de desenvolupar les seves competències per respondre a les necessitats d'uns sectors que estan creixent fortament.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- Fomentar la igualtat d'oportunitats i un ampli coneixement de les condicions laborals a l'espai de l'EPM.

- Creació d'una xarxa "EURES" euroregional per fomentar el intercanvi i la mobilitat dels professionals dels diferents territoris de L'Euroregió. La Xarxa EURES té una subxarxa, EURES - Regions Transfrontereres, l'objectiu de la qual és potenciar els serveis de col·locació entre les regions transfrontereres de dos Estats membres. En aquest sentit, l'any 1997 es va crear la Xarxa Transfronterera PYRÉMED-PIRIMED, que comprèn les regions franceses del Languedoc-Roussillon i Midi-Pyrénées, juntament amb Catalunya. Es tractaria d'ampliar el camp d'actuació de la Xarxa de tal manera que abracés tot el territori de l'Euroregió.
- Accions encaminades a fomentar l'obertura dels mercats de treballs a través del reconeixement de les qualificacions professionals.

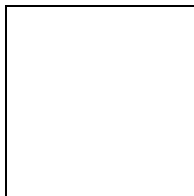
VALOR AFEGIT 4

El compliment dels Objectius de Lisboa: la millora de la competitivitat

El fet de formar part de l'espai comú euroregional ha reforçat la convergència de les regions fundadores pel que fa a l'àmbit econòmic i social. En aquest sentit, les regions que conformen l'EPM s'aproximen totes elles als Objectius marcats per l'Agenda de Lisboa sobretot pel que fa al mercat de treball i al creixement, però encara estan lluny pel que fa l'Objectiu de R+D.

En relació a l'ocupació, al llarg dels darrers anys l'Euroregió ha incrementat la seva taxa d'ocupació passant del 61,4% l'any 2000, al 66% de l'any 2006, és a dir, s'està aproximant al 70% requerit per la UE i se situa per sobre de la mitjana de la UE-25. Pel que fa a la taxa d'ocupació femenina, els objectius de Lisboa estableixen que aquesta ha de ser d'un 60%. A l'Euroregió, l'any 2006 la taxa era del 57,4%, molt a prop, de la mitjana UE-25. Finalment, la taxa d'ocupació de treballadors majors de 55 anys a l'Euroregió l'any 2006 va ser de 43,4% lluny encara dels Objectius de Lisboa, que estableixen una taxa del 50% per a l'any 2010.

Un altre dels Objectius de l'Estratègia de Lisboa estableix que la despesa en R+D l'any

2010 ha de ser d'un 3% del PIB. Pel que fa a l'Euroregió, l'any 2003 aquesta es situava en un 1,8% del PIB. En aquest sentit, tot i que en els darrers anys s'ha avançat positivament en aquest sentit, és necessari realitzar un gran esforç per aconseguir arribar a l'Objectiu.

Per altre part, i en referència a l'Agenda de Lisboa Renovada, els pilars de la qual són la dinamització del context econòmic, la intensificació de la recerca, el desenvolupament i la innovació, la major inversió en capital humà i conciliar economia i medi ambient, cal destacar la coherència entre aquests i els Eixos Estratègics i els Objectius Programàtics de l'EPM.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- Realitzar un seguiment sistemàtic i establir una guia indicativa sobre el nivell de realització dels Objectius que estableix l'Agenda de Lisboa amb la finalitat de ser difós entre els ciutadans de l'EPM.

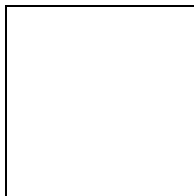
VALOR AFEGIT 5

La mobilització dels agents econòmics i socials: una economia més dinàmica

La mobilització i la implicació dels agents econòmics i socials és un dels valors afegits de la constitució de l'EPM. En aquest sentit, la participació, de les associacions empresarials, de les cambres de comerç i dels sindicats, entre d'altres, en diferents iniciatives endegades per l'EPM pot un constituir un important factor de legitimació de l'EPM.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- La creació d'una Xarxa de Consells Econòmic i Socials de l'Euroregió pot constituir un marc adequat per l'anàlisi i el debat sobre l'evolució econòmica i perspectives de desenvolupament social de l'EPM.
- Els membres de l'EPM podrien promoure la creació d'un pla euroregional per a la

promoció de la competitivitat de l'economia i el progrés social, d'acord amb els objectius que estableix l'Agenda de Lisboa Renovada.

VALOR AFEGIT 6

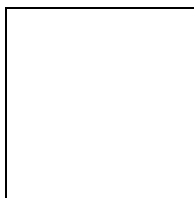
La major utilització i aprofitament dels fons de la UE: més recursos financers

El fet de formar part de l'EPM suposa que les regions fundadores tinguin major capacitat d'utilització dels fons comunitaris de finançament per tal d'assegurar la cooperació transfronterera. Per altre part, el fet de rebre finançament de programes comunitaris implica assegurar el compromís a llarg termini del co-finançament estatal i regional necessaris.

En aquest sentit, i tal i com s'ha posat de manifest en el present Informe, l'EPM aposta per participar activament en programes comunitaris amb la futura creació de l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT), un instrument jurídic creat per la Comissió Europea amb l'objectiu de facilitar l'accés als fons comunitaris per al finançament de projectes en àmbits com les infraestructures, la recerca i la innovació, la cultura, el medi ambient, el turisme, l'agroalimentari i la creació cultural.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- Organitzar sessions informatives a nivell euroregional sobre els programes de finançament existents pels diferents col·lectius interessats en funció de la temàtica dels programes comunitaris.
- Organitzar un seguiment sistemàtic dels programes de finançament de la UE en relació als àmbits d'interès de l'EPM.
- Elaborar un butlletí periòdic per a ser distribuït entre els col·lectius interessats en els programes comunitaris de finançament.

- Identificar els funcionaris comunitaris originaris de les Regions que constitueixen l'EPM i establir-hi una relació directa i professional.

5.2. Els avantatges des de la perspectiva institucional

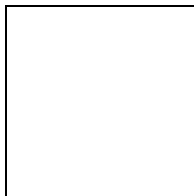
Abans de descriure el valor afegit, des del punt de vista institucional, de formar part de l'Euroregió, cal considerar que, per tal de que el valor afegit sigui una realitat i de que aquest es pugui incrementar en el futur, cal tenir en compte algunes consideracions prèvies. En concret:

❖ La voluntat política de les Regions fundadores: la coherència entre el discurs polític i l'acció de govern

La voluntat política dels membres de l'EPM és indispensable per a impulsar totes aquelles iniciatives que li donin sentit i que contribueixin a la consolidació del projecte. Per tant, el impuls polític que la Presidència de l'EPM vulgui donar al projecte, amb la necessària complicitat i col·laboració política de la resta de membres de l'EPM és fonamental i constituirà el termòmetre més fiable a l'hora de valorar no solament la viabilitat del projecte sinó també la capacitat per progressar.

L'EPM i els seus membres, en coherència amb el projecte d'integració que suposa l'EPM han de deixar constància de l'existència de l'EPM i dels seus objectius en tots aquells fòrums en els que intervinguin els seus representants. Els membres de l'EPM han de portar a terme una política activa de comunicació i reivindicació permanent de la importància del projecte, buscant en cada moment i circumstància la identificació dels avantatges i beneficis que suposarà l'EPM pel públic al qual s'hagin d'adreçar.

Igualment, en el marc de l'acció política quotidiana, els membres de l'EPM i molt

especialment la presidència, hauran de fer l'esforç de situar cada una de les iniciatives governamentals en el marc de l'EPM. En aquests sentit fora convenient que els membres de l'EPM es plantegin la oportunitat d'acompanyar cada una de les iniciatives legislatives que impulsin des del seu respectiu Govern, d'una fitxa d'impacte "euroregional": es tractaria de preveure de quina manera els diferents projectes legislatius promoguts pels Governos de cada una de les Regions membres de l'EPM, poden afectar i influir positivament en el funcionament i en el progrés de l'EPM i alhora preveure mecanismes específics que contribueixin al desenvolupament de l'EPM. Aquesta iniciativa també permetria sensibilitzar els diferents nivells dels Governos membres i les respectives estructures o entitats administratives sobre la necessitat d'impulsar de forma sistemàtica el desenvolupament i el progrés de l'EPM.

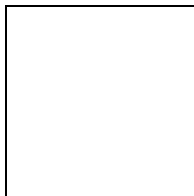
❖ **La consolidació de l'esquema institucional de l'EPM**

La posada en marxa de l'Euroregió va suposar la definició d'uns òrgans de govern amb nivells i responsabilitats diferents, d'acord amb els criteris següents:

La Presidència, que és rotatòria, té una durada anual i recau en un dels presidents de les regions membres. El *Sr. Martin Malvy* ha estat president de l'EPM, des de principis 2006 fins al 3 desembre 2007, en que va assumir la Presidència el *Sr. Francesc Antich*, per tot l'any 2008.

El Col·legi de Presidents. Les reunions dels presidents tenen lloc una vegada l'any per assegurar el impuls polític. Els acords s'adopten per consens.

El Grup de Coordinació. Integrat per dos o més representats de nivell polític i tècnic en representació de cada regió. En formen part el Secretariat Tècnic de l'Euroregió i l'assessor responsable de la Coordinació Europea. Els seus objectius, entre altres, consisteixen en fer el seguiment de les decisions adoptades pels presidents, preparar les cimeres de presidents, elaborar els dossiers que hauran de tractar els presidents, impulsar projectes específics, assumir la direcció compartida i facilitar els medis de realització, impulsar la necessària acció de *lobby*, presentar els informes anuals als

presidents i proposar les directrius anuals d'actuació als presidents.

La Secretaria, amb seu a Barcelona, dóna suport tècnic al grup de coordinació, coordina la pagina WEB, les publicacions i la comunicació corporativa en general, al temps que també dinamitza i fa el seguiment dels acords adoptats.

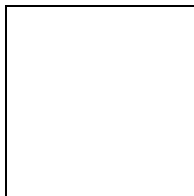
La Coordinació Europea és una coordinació estable entre els serveis de relacions exteriors i les delegacions i oficines de les regions membres a Brussel·les com a *lobby*, seguint els àmbits prioritaris marcats. Per part de la Comissió Europea hi assisteix un Alt Funcionari que actua com assessor i que ha estat expressament nomenat per a aquesta tasca.

Els Grups de Treball, impulsen la cooperació euroregional en un àmbit determinat. Tenen una composició política i/o tècnica amb representants de les diferents regions membres. Es creen per iniciativa del Grup de Coordinació i li reten comptes.

En aquests moments el Grup de Coordinació està discutint sobre l'aprovació d'un Reglament Intern que hauria de reforçar la dimensió institucional de l'EPM i impulsar-ne la projecció política i ciutadana.

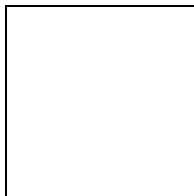
Per que la capacitat d'actuació de l'EPM estigui a l'alçada dels Eixos Estratègics i Objectius Programàtics que preveu la Carta Constitutiva, caldrà adoptar algunes mesures directa o indirectament relacionades amb la seva capacitat per adoptar decisions i garantir-ne la seva aplicació:

- La redacció del nou Reglament Intern de l'EPM podria ser un bon moment per resoldre totes aquelles qüestions relacionades amb el bon govern de l'EPM, atesa l'experiència dels últims quatre anys.
- La Presidència i el Col·legi de Presidents són òrgans bàsics en el funcionament de l'EPM. El president de torn per una banda, i els presidents en el si del Col·legi de Presidents, per l'altra, tenen el monopoli de la iniciativa política per fer avançar

l'EPM. Això aconsellaria que les reunions de presidents tinguessin una freqüència preestablerta superior al caràcter anual. En principi, semblaria raonable pensar en reunions de presidents quadrimestrals.

- El Grup de Coordinadors té un rol fonamental a l'hora de garantir la plena implicació dels presidents en el impuls i dinamització de L'EPM. Els contactes i les trobades entre els seus membres són indispensables per fer avançar L'EPM. Els Presidents recolzen la seva actuació en la capacitat d'iniciativa i de treball del Grup de Coordinadors.
- El Secretariat permanent, en tant que expressió de l'estructura administrativa adscrita a l'EPM és indispensable per garantir que totes les iniciatives i projectes que impulsa l'EPM es portin a terme dins dels terminis establerts. En aquests moments són moltes les iniciatives que ha endegat l'EPM en àmbits molt diversos. Caldrà doncs garantir la disponibilitat de mitjans humans i materials per fer-ne la coordinació, el seguiment i assegurar-ne la plena realització.
- La realització dels objectius de l'EPM, a través de el impuls d'iniciatives i projectes en els diferents àmbits d'actuació requereix, com ja s'ha assenyalat, una estructura administrativa adequada i un pressupost ajustat a l'ambició del projecte.
- És important mantenir una relació formal amb la Comissió Europea a través de la figura de l'Alt Funcionari destacat per aquesta prop de l'EPM. Per altra banda, la creació de la AECT donarà consistència i eficàcia a la capacitat d'actuació de l'EPM prop de la Comissió Europea, en les matèries i àmbits que li corresponguin.
- Celebració de trobades sectorials amb els Consellers o representants governamentals responsables de les matèries en que intervingui l'EPM (conveniència de la presència i implicació sistemàtiques dels responsables polítics en aquesta fase inicial de l'EPM).

VALOR AFEGIT 7

Una major projecció política dels Governos de les regions fundadores

Els Governos de les regions fundadores han vist incrementada la seva capacitat d'actuació política i institucional en aquells fronts que configuren els eixos prioritaris d'actuació de l'Euroregió, fruit de la suma de forces resultant de la concertació de voluntats i de l'acció conjunta. L'EPM pot constituir per a les regions membres una destacada plataforma de projecció pública i de reconeixement polític.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

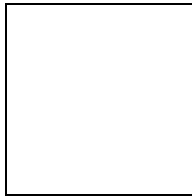
A continuació es descriuen una sèrie d'actuacions en que la iniciativa conjunta de les Regions membres podria reforçar notablement la seva capacitat d'acció i, per tant, la seva influència. En concret:

- ▶ Necessitat de consolidar territorialment l'Euroregió: negociar el retorn d'Aragó
- ▶ Negociar la incorporació de València
- ▶ Negociar la incorporació d'Andorra
- ▶ Buscar, si cal, fórmules de cooperació amb la Comunitat de Treball dels Pirineus
- ▶ Plantejar la possibilitat de compartir representació en les associacions regionals europees
- ▶ Establir acords de col·laboració amb d'altres Euroregions
- ▶ Impulsar iniciatives internes, en relació amb la UE o en l'àmbit internacional que posin de manifest la força econòmica, el pes demogràfic i la influència política de l'EPM.

VALOR AFEGIT 8

Un increment de la influència davant les institucions comunitàries i de la resta d'Estats membres de la UE

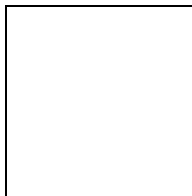
Els Governos de les regions fundadores han vist incrementada la seva capacitat d'actuació política i institucional davant les institucions comunitàries, ja que la seva posició i influència s'ha vist reforçada gràcies al marc polític institucional que ofereix l'EPM.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

Per tal de poder exercir una major influència davant les institucions comunitàries i davant dels altres Estats membres de la UE, es podrien dur a terme un seguit d'actuacions com les que es relacionen a continuació:

- Incorporar en l'agenda política de l'EPM l'estratègia d'aquesta en relació a les Institucions de la UE.
- Organitzar una cimera anual en el país que ostenti la Presidència del Consell de la UE. En aquest sentit, fora convenient aprofitar que les Presidències francesa i espanyola del Consell de la UE tindran lloc l'any 2008 i 2010, respectivament. A més a més, l'any 2010 és també l'any previst per a la plena realització de l'Agenda de Lisboa. Aquest últim fet podria donar peu a una iniciativa política i institucional ambiciosa de l'EPM sota presidència espanyola l'any 2010.
- Establir relacions amb les altres Euroregions constituïdes en el si de la Unió Europea per tal d'identificar possibles sinergies, intercanvis i accions conjuntes davant la UE. Es podria contemplar la organització d'una trobada de Euroregions.
- Organitzar una acció de lobby conjunta i sistemàtica davant les Institucions de la UE per a defensar assumptes d'interès comú: transport, medi ambient, agricultura, política regional, energia i R+D, entre d'altres. Aquesta acció de lobby es podria estructurar a partir de les actuacions següents:
 - ▶ Organitzar un seguiment sistemàtic de l'agenda legislativa de la UE en relació als àmbits d'interès de l'EPM.
 - ▶ Identificar els funcionaris comunitàris originaris de les Regions que constitueixen l'EPM i establir-hi una relació directa.
 - ▶ Elaborar un butlletí periòdic sobre les activitats de l'EPM com a element de lligam amb les Institucions i els funcionaris comunitàris.
 - ▶ Considerar la oportunitat de que les delegacions a Brussel·les de les regions

membres de l'EPM comparteixin, a mig termini, un mateix edifici, amb espais i serveis comuns, desenvolupant de forma progressiva una imatge institucional compartida a Brussel·les. Amb aquesta finalitat, les regions membres de l'EPM podrien començar per celebrar activitats conjuntes a Brussel·les (ex: la recepció d'Any Nou).

► Organitzar les relacions amb cada una de les Institucions de la UE, a partir de les següents línies d'actuació:

❖ Acció davant la Comissió Europea:

- Lobby legislatiu: realitzar aportacions a les iniciatives legislatives de la Comissió Europea
- Presentar i defensar objectius i interessos compartits pels membres de l'EPM

❖ Acció davant el Parlament Europeu:

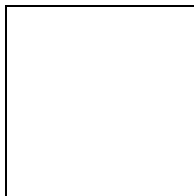
- Preparar les esmenes que interessin a l'EPM en relació als projectes legislatius comunitaris
- Organitzar el Grup d'eurodiputats procedents dels territoris que configuren l'EPM: establir una agenda de treball; reunions periòdiques; interpel·lacions conjuntes a la Comissió Europea; crear un sistema d'alerta que avisi els membres d'aquest grup sobre totes aquelles iniciatives de la UE que posin en joc els interessos de l'EPM.

❖ Acció davant el Comitè de Regions:

- Consolidar el Grup de representants de l'EPM en el sí del Comitè de Regions amb una organització semblant a la que es proposa pel Parlament Europeu
- Consensuar de forma sistemàtica la posició de l'EPM entre els seus representants en el Comitè a l'hora d'elaborar dictàmens, consolidant la tasca feta fins ara.

❖ Acció davant el Consell:

- Actuació conjunta davant la presidència de torn del Consell

- Actuació conjunta davant la presidència del Consell Europeu a partir de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa
- Proposar a la presidència francesa (2008) i espanyola (2010) del Consell, respectivament, la celebració d'un Consell de Ministres sectorial en territori de l'EPM sobre un tema d'interès de la mateixa com podria ser la política regional, cooperació territorial, R+D+i o la política mediterrània, realització de l'Agenda de Lisboa, entre d'altres.

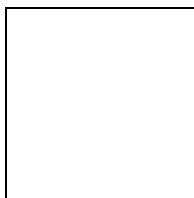
VALOR AFEGIT 9

Un reforçament de la presència internacional: un compromís amb la Mediterrània

Gràcies a la constitució de l'EPM, els Governos de les regions fundadores podran veure incrementada la seva capacitat d'actuació política i institucional a nivell internacional. L'EPM és un instrument més per a la internacionalització de les regions fundadores, ja que la seva projecció i influència es veurà reforçada, sobretot en relació als països del sud de la conca mediterrània amb els quals algunes de les regions fundadores mantenen estretes relacions. Tot dependrà del nivell d'ambició política i de voluntat política que posin de manifest els membres de l'EPM.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- Desenvolupar una política de l'EPM davant els països del Sud de la Mediterrània per a promoure el desenvolupament econòmic i social de la Regió. L'EPM podria desplegar una política pròpia de cooperació amb els països del sud de la Mediterrània reforçant i alhora complementant els eixos de la política comunitària.
- Complementar i contribuir a la realització dels objectius de la UE a la regió euro-mediterrània, en especial, pel que fa referència al Procés de Barcelona (cooperació política) i a la Zona Euromediterrània de Lliure Comerç (cooperació econòmica i comercial). L'EPM està en condicions d'impulsar iniciatives que la UE té més

dificultats en promoure i que caldrà estudiar detingudament.

- Establir contacte amb la Fundació Anna Lindh per a la Cooperació Euro-Mediterrània, amb seu a Alexandria, destinada jugar un paper rellevant en el desplegament del projecte d'Unió per la Mediterrània, impulsat per la UE en el marc del Procés de Barcelona.

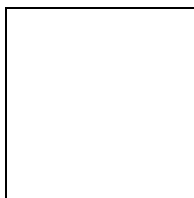
VALOR AFEGIT 10

L'Euroregió, aliat necessari de la Unió Europea: cooperar amb la UE

Es pot establir, en alguns aspectes, un paral·lelisme entre el procés d'integració europea i el projecte de creació de l'EPM que ens hauria de permetre, salvant les distàncies, poder aprofitar l'experiència de la integració europea i traslladar-la a l'EPM. En el ben entès que la integració dels Estats en el marc de la UE té més de cinquanta anys d'història i s'ha fet, essencialment, al marge de la realitat regional. La UE només ha incorporat en la seva agenda política la realitat regional a partir dels anys vuitanta (Acta Única Europea – 1987) i especialment amb la creació del Comitè de Regions (Tractat de Maastricht – 1993), com a conseqüència de la pressió de les Regions europees. Aquestes s'han limitat a organitzar-se per mitjà de diverses associacions, amb funcions limitades (Ex: ARE).

La cooperació sectorial entre grups reduïts de Regions s'ha fet en el marc d'associacions amb objectius específics (Ex: la Comunitat de Treball dels Pirineus o l'Associació de Regions Perifèriques i Marítimes d'Europa). L'Euroregió suposa un pas qualitatiu endavant en la mesura que consisteix en la institucionalització d'un procés de cooperació pluri-sectorial entre un grup de regions veïnes que comparteixen un mateix àmbit geogràfic, amb interessos comuns en l'àmbit de l'economia i de la societat, i amb uns eixos de desenvolupament estratègic essencialment coincidents.

El grau d'institucionalització de l'EPM és molt feble si el comparem amb el de la UE avui. Tanmateix, la realitat de referència que hem d'analitzar no és la de l'Europa dels Estats sinó la de l'Europa de les Regions. En la mesura que no existeix una institucionalització

autònoma de l'Europa de les Regions – més enllà del Comitè de Regions, com a òrgan consultiu de la UE – i d'algunes associacions (lobbys) regionals d'àmbit europeu, la fórmula de l'EPM suposa un primer intent d'aprofundir en el procés de cooperació interregional impulsat per un grup reduït de regions que han considerat que valia la pena accelerar els processos de convergència en una part limitada del territori comunitari. En aquest sentit podríem parlar d'una "cooperació reforçada" – en el mateix sentit del que preveu el Tractat de la UE – entre les regions que conformen l'EPM per anar més lluny en el procés de cooperació interregional, i no voler conformar-se en avançar al ritme de la regió més lenta. L'EPM és, en els seus termes actuals, un projecte incipient de cooperació, no d'integració.

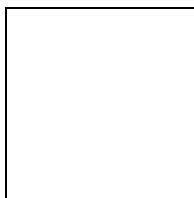
En qualsevol cas, l'EPM és una aliada natural del procés de construcció europea i per tant de la UE. Aquesta aliança haurà de reflectir-se en acords concrets de col·laboració que tinguin un abast polític i si s'escau, tècnic.

VALOR AFEGIT 11

Els ciutadans, principals beneficiaris: la societat civil al centre de l'Euroregió

El fet de formar part de l'EPM permetrà que els governs de les regions fundadores vegin incrementada la valoració política que els ciutadans dels seus respectius territoris fan d'elles, en el sentit de si són capaces de plasmar en realitzacions concretes i útils per a la gent, el conjunt d'objectius i iniciatives que anuncia la Declaració constitutiva. En aquest sentit la mobilització de la societat civil constituirà un dels elements fundamentals en la consolidació de l'EPM.

La creació de xarxes sectorials, trobades i seminaris entre professionals, empresaris, representants dels àmbits acadèmic, científic, social i cultural, en definitiva, ciutadans del

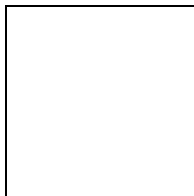
conjunt dels territoris que conformen l'EPM, contribuirà a l'èxit del projecte.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- Impulsar un concepte de ciutadania de l'EPM, com a complement a la ciutadania estatal i concreció de la comunitària
- Desenvolupar símbols propis de l'EPM
- Divulgació de dades bàsiques sobre l'EPM per contribuir a la difusió de la seva realitat entre la ciutadania. El projecte d'Observatori Socioeconòmic de l'Euroregió pot jugar un paper útil en aquesta direcció.
- Promoure el coneixement i l'intercanvi entre els ciutadans de l'EPM. En aquest sentit, es podrien estudiar iniciatives orientades a l'intercanvi d'estudiants (crear un Programa "Erasmus EPM") i de professionals
- Desenvolupar una política de comunicació sistemàtica i ambiciosa de l'EPM:
 - De portes endins, per part dels responsables polítics de cadascuna de les regions membres de l'EPM; de portes enfora, donant la màxima visibilitat a les iniciatives i projectes impulsats per l'EPM. Sempre, amb la màxima implicació dels agents econòmics i socials de les regions membres de la EPM i amb la participació dels mitjans de comunicació presents a l'EPM.
 - Potenciar la creació d'un espai de comunicació propi de l'EPM: fomentar la creació d'espais de comunicació compartits dins de l'EPM, amb la participació de diferents mitjans de comunicació i estudiar fórmules de col·laboració entre els mitjans de comunicació presents a l'EPM.
 - Promoure la creació d'una agència de notícies de l'EPM.

VALOR AFEGIT 12

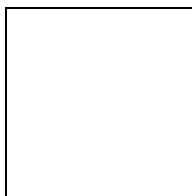
La participació de les corporacions locals: el paper de les ciutats

Un valor afegit de l'EPM és la participació dels diferents nivells d'administració de les regions fundadores en les activitats i iniciatives euroregionals. No només els Governos de les regions fundadores tenen un paper clau en el desenvolupament i en el progrés de l'EPM sinó que les administracions municipals o supramunicipals també poden ser actors molt importants en l'espai euroregional.

Proposta d'actuacions per a incrementar el valor afegit

- ▶ Fomentar reunions periòdiques dels governants de les ciutats més importants de l'EPM (el grup anomenat C6) i establir-ne l'agenda corresponent.
- ▶ Impulsar les trobades entre els responsables polítics de ciutats de mitjana dimensió però amb un paper important en el desenvolupament de les regions.

SÍNTESI

El valor afegit (VA), per a les regions fundadores de l'Euroregió, derivat del fet de formar part d'aquest espai euroregional es pot analitzar des de diferents punts de vista, que s'exposen a continuació:

Des del punt de vista del desenvolupament i progrés regional:

VA1: Un espai més atractiu per invertir i treballar

VA2: El coneixement i la innovació com a factors de creixement de l'EPM

VA3: La creació d'ocupació de qualitat pels ciutadans

VA4: El compliment dels Objectius de Lisboa: millora de la competitivitat

VA5: La mobilització dels agents econòmics i socials: una economia més dinàmica

VA6: La major utilització i aprofitament dels fons de la UE: més recursos financers

Des del punt de vista institucional:

VA7: Una major projecció política dels Governos de les regions fundadores

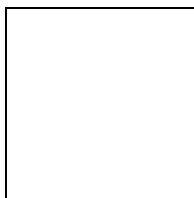
VA8: Un increment de la influència davant les institucions comunitàries i davant els altres Estats membres de la UE

VA9: Un reforçament de la presència internacional: un compromís amb la Mediterrània

VA10: L'Euroregió, aliat necessari de la Unió Europea: cooperar amb la UE

VA11: Els ciutadans, principals beneficiaris: la societat civil al centre de l'Euroregió

VA12: La participació de les corporacions locals: el paper de les ciutats

5.3. Els avantatges específics per a les Illes Balears

En els apartats 5.1. i 5.2. anteriors s'han exposat els beneficis que suposa per a les regions fundadores de l'Euroregió el formar part d'aquesta iniciativa de cooperació transfronterera entre regions franceses i de l'Estat espanyol. Anant un pas més enllà, l'objectiu del present apartat és presentar el valor afegit de l'Euroregió per a les Illes Balears, tenint en compte les seves especificitats.

A grans trets, el valor afegit per a les Illes Balears es pot resumir en la consecució de més serveis, el desenvolupament de més projectes, l'obtenció de més fons europeus i l'assoliment de més projecció internacional. A continuació es descriuen amb detall.

5.3.1. La consecució de més serveis

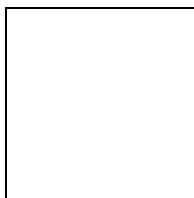
El formar part de l'Euroregió ha suposat poder disposar de nous serveis a l'abast dels ciutadans de les Illes Balears. L'EPM ha endegat una sèrie d'iniciatives que s'han plasmat en noves prestacions adreçades a diferents col·lectius, entre els quals destaquen més serveis:

- **Pels ciutadans**

L'EPM ha endegat projectes de temàtica molt diversa els beneficiaris dels quals són el conjunt de ciutadans dels seus territoris i, per tant, també els de les Illes Balears. A tall d'exemple, s'han endegat projectes com unes Jornades sobre l'igualtat home-dona, la creació d'una fundació per a la donació de sang a l'Euroregió o l'organització de rutes culturals pel territori de l'Euroregió, entre d'altres.

- **Pels estudiants i els professors**

Un dels factors de creixement de l'Euroregió està lligat al coneixement i a la innovació. En aquest sentit, l'EPM ha posat en marxa diferents iniciatives que tenen com a

finalitat invertir en capital humà. Les Illes Balears, per tant, poden veure's beneficiades per la creació de l'Euroregió Universitària Pirineus Mediterrània o per l'organització de les Jornades Euroregionals Universitat-Ocupació, entre d'altres.

- **Pels investigadors**

Tal i com s'acaba de fer esment, la innovació és un dels elements clau del creixement i de desenvolupament de l'EPM. En aquest sentit, l'EPM ha estat especialment activa en aquest àmbit destacant projectes de gran rellevància com la creació de l'Eurobioregió, per exemple, en els quals els investigadors i els centres de recerca de les Illes Balears podran participar i jugar-hi un paper actiu.

- **Pels empresaris**

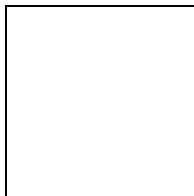
La constitució de l'Euroregió ha fet que aquesta es convertís en un lloc més atractiu per invertir i per treballar. En aquest sentit, són nombroses les iniciatives endegades per l'EPM en l'àmbit econòmic i empresarial, de les quals es poden beneficiar els empresaris balears. Alguns exemples són les accions en favor del desenvolupament econòmic per millorar els vivers d'empreses, les trobades organitzades per les cambres de comerç de l'Euroregió o la trobada sobre comerç interior a l'Euroregió, entre d'altres.

- **Pels joves emprenedors**

Des de l'EPM s'ha treballat també en l'àmbit dels joves emprenedors, destacant iniciatives com l'elaboració de la Guia "Emprendre a l'EPM" o l'organització d'una Trobada de Joves Innovadors i Empresaris. De totes aquestes activitats també s'han beneficiat els joves emprenedors de les Illes Balears.

- **Pels agents culturals**

Atesa la importància de les relacions culturals entre les regions que conformen l'EPM, les regions van impulsar la Creació del Portal Cultura, espai a internet que mostra la cultura i el turisme cultural de les cinc regions i punt de trobada entre els operadors culturals, públics i privats. A més del Portal Cultura, s'han endegat altres iniciatives destacables, de les quals es beneficiaran els agents culturals de les Illes Balears.

- **Pel sector turístic**

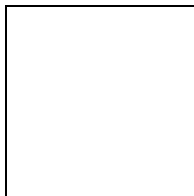
Des de l'EPM s'està treballant per a la creació del Centre de Recerca i Innovació Turística i la creació d'un Portal turístic de l'EPM, projectes impulsats per la Presidència Balear i que veuran la llum aquest any 2008. Ambdós projectes seran, sens dubte, d'interès directe per a les Illes Balears.

5.3.2. El desenvolupament de més projectes compartits

La participació i el desenvolupament d'iniciatives i projectes en comú amb la resta de territoris que componen l'EPM és, sens dubte, una de les avantatges per a les Illes Balears de formar part d'aquest espai euroregional ja que disposa del volum crític suficient (tant en termes demogràfics com de capacitat econòmica) per poder competir amb altres territoris europeus en l'era de la globalització.

La constitució de l'Euroregió ha permès crear un espai de forta interrelació social, econòmica i cultural i amb un gran potencial de desenvolupament futur que constitueix una alternativa per a aprofitar al màxim els beneficis que ofereix el procés integrador. L'Euroregió accentua els factors de complementarietat entre els seus territoris i això és especialment important per a les Illes Balears en relació a la seva insularitat i pel que fa referència a la possibilitat de compartir experiències i coneixements en activitats en les quals no és capdavantera.

Un exemple en aquesta direcció està constituït pel camp de la recerca i la innovació, on la regió de Midi-Pyrénées destaca per tenir uns paràmetres molts superiors als de la resta de territoris que formen part de l'Euroregió i amb una envejable posició pel que fa als nivells de la recerca europea. En aquest sentit, les Illes Balears s'han vist clarament beneficiades de compartir iniciatives i projectes amb la regió de Midi-Pyrénées, permetent compartir i potenciar coneixements i experiències comunes.

En aquest sentit, el fet de pertànyer a l'espai euroregional ha permès que es donés prioritat a la cooperació en l'àmbit de l'EPM i l'establiment de mecanismes per a l'intercanvi d'informació i experiències en àmbits d'interès per a les Illes Balears.

5.3.3. L'obtenció de més recursos comunitaris

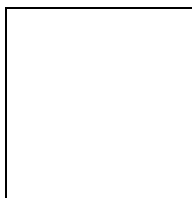
El fet de formar part de l'EPM suposa que les Illes Balears tinguin major capacitat d'utilització dels fons comunitaris de finançament. En aquest sentit, l'EPM aposta per participar activament en programes comunitaris a través de la futura Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT), un instrument jurídic creat per la Comissió Europea amb l'objectiu de facilitar l'obtenció de fons comunitaris per al finançament de projectes de cooperació territorial.

Per altra banda, un dels requisits per a participar en molts dels programes comunitaris de finançament és la dimensió europea dels projectes en un doble sentit: des del punt de vista de la formació del consorci, amb representació obligatòria de socis de diferents Estats membres, i des del punt de vista de l'efecte demostratiu dels resultats del projecte (l'anomenat efecte exemplificador), que ha de ser a nivell europeu.

La constitució de l'AECT haurà de permetre potenciar la participació de l'EPM i, per tant, de les Illes Balears en els programes comunitaris i augmentar els recursos obtinguts a través d'aquests.

Finalment, cal destacar que són moltes les oportunitats que s'obren per les Illes Balears d'aconseguir recursos en el període estructural 2007-2013, ja que els programes comunitaris de finançament abracen diferents disciplines. En aquest sentit, els programes de més interès per a les Illes Balears són:

- Programa INTERREG
- VII Programa Marc de R+D+i
- Programa Marc de Competitivitat i Innovació (CIP)
- Programa Xarxes Transeuropees del Transports (TEN-T)

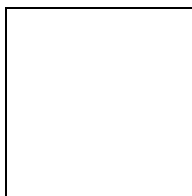
- Programa Xarxes Transeuropees de l'Energia (TEN-E)
- Programa Marco Polo II
- Programa Comunitari Cultura
- Programa Ciutadans amb Europa
- Programa Joventut en Acció
- Programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge i Associació (ENPI)

5.3.4. L'assoliment de més projecció internacional

Malgrat que les Illes Balears són conegudes arreu del món, el fet de formar part de L'EPM els donarà més projecció i influència a nivell internacional de la que ja gaudeix, des de diferents punts de vista:

- ▶ Com a regió integrada en un dels pols de coneixement i innovació més importants d'Europa. Un dels principals objectius de l'Euroregió és consolidar-se com l'espai econòmic, de recerca i d'innovació tecnològica més rellevant del sud d'Europa.
- ▶ Com a regió fundadora d'un espai euroregional que busca el suport i les complicitats de la Unió Europea i dels Estats espanyol i francès per a poder desenvolupar i fer realitat els seus principals Eixos Estratègics.
- ▶ Com a regió que té un pes important en el context sud-europeu i mediterrani i que vol jugar un paper important dins el partenariat euromediterrani.
- ▶ Com a regió que forma part d'un espai que vol constituir-se com a plataforma logística del Sud d'Europa.

Sens dubte, el fet de ser una de les regions fundadores de l'Euroregió juntament amb Catalunya, Aragó, Midi-Pyrénées i Languedoc-Roussillon suposa per a les Illes Balears tot un seguit d'avantatges a diferents nivells i àmbits, que s'han descrit en aquest punt. En

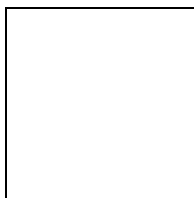

definitiva, les Illes Balears n'obtenen i n'obtindran en el futur més eficàcia, més influència, més visibilitat i més reconeixement. Això serà així, en justa correspondència a l'esforç polític, organitzatiu i humà que els membres de l'EPM realitzin a l'hora d'impulsar aquest projecte de cooperació euroregional al sud de la Mediterrània.

SÍNTESI

El valor afegit (VA) per a les Illes Balears de formar part de l'Euroregió Pirineus Mediterrània es pot resumir en:

- ⇒ **La consecució de més serveis pels ciutadans, pels estudiants i pels professors, pels empresaris, pels joves emprenedors, pels investigadors, pels agents culturals i pel sector turístic.**
- ⇒ **El desenvolupament de més projectes gràcies a les potencialitats compartides amb el conjunt dels territoris que conformen l'Euroregió i a les complementaritats dels mateixos.**
- ⇒ **L'obtenció de més recursos comunitaris a través de la participació en els programes comunitaris de finançament.**
- ⇒ **L'assoliment de més projecció internacional a través de la participació en un dels pols de coneixement i innovació més importants de la UE, com a actor important dins el partenariat euromediterrani i com a regió membre d'un espai que vol constituir-se en la plataforma logística de referència del Sud d'Europa.**

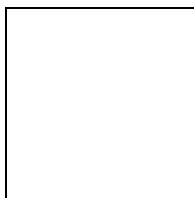

6. CONCLUSIONS

Del present Informe es dedueix, de forma clara, l'existència d'un conjunt important d'avantatges, que anomenem "valor afegit", que recauen en els membres fundadors de l'Euroregió. Aquest valor afegit potencial, que es pot predicar tant dels Governos regionals com dels ciutadans dels diferents territoris que configuren l'Euroregió, es materialitzarà si es verifiquen determinades actuacions per part de l'EPM i dels seus membres que considerem d'especial rellevància i que destaquem a continuació:

- ⇒ **L'Euroregió** Pirineus-Mediterrània, com hem tingut ocasió d'insistir al llarg del present Informe, és **un projecte de naturalesa eminentment política**. El seu desenvolupament futur i el seu propi èxit dependran, en gran mesura, del nivell d'implicació que els Governos de les regions fundadores i els seus respectius Presidents tinguin en el projecte. És per això que convindria definir amb la màxima precisió i ambició l'agenda política de l'Euroregió i donar-hi la màxima difusió.

- ⇒ **L'Euroregió** és també **un projecte de dimensió europea**, que pot contribuir a apropar el procés d'integració europea als ciutadans, en la mesura que pot fer més visibles i més concretes aquelles iniciatives que la UE promou de forma més general. En un moment de crisi institucional i política en el si de la UE després del refús del Tractat de Lisboa per part dels ciutadans irlandesos, l'Euroregió té l'oportunitat de demostrar a les Institucions comunitàries i als Governos dels Estats membres, que la intensificació de la

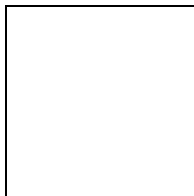

cooperació regional pot constituir un factor positiu per a la integració europea. En conseqüència, l'Euroregió ha de desplegar una agenda pròpia prop de les Institucions comunitàries que inclogui tots aquells temes que afecten a l'EPM i respecte dels quals la UE té capacitat d'intervenció: immigració, medi ambient, innovació i infraestructures, entre d'altres. L'Euroregió pot apropar als ciutadans les iniciatives que la UE promou en aquests àmbits.

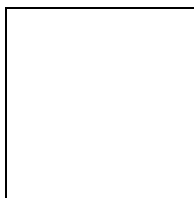
- ⇒ **L'Euroregió** pot ser un **instrument eficaç** al servei de les regions fundadores per a tenir més pes i influència a l'hora d'actuar **davant les Institucions europees** i també per desplegar determinades iniciatives en l'**àmbit internacional**, especialment en relació amb els països del sud del Mediterrani. Precisament en aquesta àrea geogràfica, el desenvolupament d'una acció exterior de l'Euroregió – econòmica, social i cultural – constituiria un factor original que podria conferir un paper destacat a les regions fundadores en el si del Procés de Barcelona i en el projecte de Zona Euromediterrània de Lliure Canvi.

- ⇒ **L'Euroregió** també pot esdevenir un **marc de referència pels ciutadans** si les regions membres tiren endavant totes aquelles iniciatives que configuren l'agenda euroregional, mitjançant la creació de xarxes multisectorials, trobades i grups de treball, entre d'altres. Els Governos de l'EPM i, en particular, la Presidència de torn hauran de posar l'accent en aquelles actuacions que situïn al ciutadà en el centre del projecte de cooperació euroregional.

- ⇒ Pel que fa al seguiment de les iniciatives endegades, **l'Euroregió haurà de dotar-se dels mitjans humans i materials necessaris** per poder afrontar aquesta tasca amb la suficient eficàcia. L'èxit de les iniciatives empreses per l'EPM dependrà en gran mesura de la capacitat per a garantir-ne una coordinació política i tècnica adequades, així com una gestió eficient. En aquest sentit, pot afirmar-se que el grau d'institucionalització de l'EPM és encara insuficient.

- ⇒ Una de les vies a explorar, no la única, per a reforçar la percepció d'utilitat que els ciutadans puguin tenir de l'EPM, consistirà en **activar la seva participació directe en els diferents programes comunitaris** que contribueixin a la realització dels seus Objectius Programàtics. L'EPM haurà de promoure la participació de les universitats i empreses del seu territori en els programes comunitaris esmentats, juntament amb socis procedents d'altres països de la UE, diferents d'Espanya i França. Igualment, l'EPM haurà de posicionar-se davant la Comissió Europea per a participar activament en la política europea de cooperació territorial a través dels programes comunitaris de finançament.
- ⇒ **L'Euroregió ha d'actuar amb ambició política** i, per tant, ha de buscar oportunitats que li permetin incidir en el desenvolupament de les polítiques de la UE. És per això que es proposa que l'EPM estableixi contacte, de forma sistemàtica, amb el país que ostenti la Presidència del Consell de la UE per a plantejar els temes que configurin l'agenda de l'EPM del moment. També es considera convenient aprofitar que les Presidències francesa i espanyola del Consell de la UE tinguin lloc l'any 2008 i 2010, respectivament. A més a més, en la mesura que l'any 2010 és també l'any previst per a la plena realització de l'Agenda de Lisboa, l'EPM podria plantejar des d'ara al Govern espanyol la celebració d'una **cimera europea per a debatre la realització dels objectius de l'Agenda de Lisboa en clau regional**.
- ⇒ En el marc de l'acció política quotidiana, els membres de l'EPM i molt especialment la presidència, hauran de fer l'esforç de **situar cadascuna de les iniciatives governamentals en el marc euroregional**. En aquests sentit fora recomenable que els membres de l'EPM es plantegin l'oportunitat d'acompanyar cadascuna de les iniciatives legislatives que impulsin des del seu respectiu Govern, d'una "**fitxa d'impacte euroregional**": es tractaria de preveure de quina manera els diferents projectes legislatius promoguts per les Institucions de les regions membres de l'EPM, poden afectar i influir positivament en el funcionament i en el progrés de l'EPM i alhora

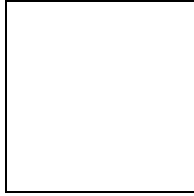

preveure mecanismes específics que contribueixin al desenvolupament de l'EPM. Aquesta iniciativa també permetria sensibilitzar els diferents nivells dels Governos membres i les respectives estructures o entitats administratives sobre la necessitat d'impulsar de forma sistemàtica el desenvolupament i el progrés de l'EPM.

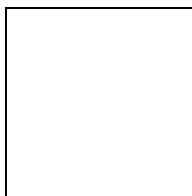
- ⇒ La Declaració constitutiva de l'Euroregió perfila amb precisió els principals eixos al voltant dels quals s'estructura la seva acció. En la mesura que es tracta de l'expressió de la voluntat política dels impulsors de l'EPM i tenint en compte que la presidència actual de l'EPM, que ostenta el Govern de les Illes Balears, ha situat com a fil conductor d'aquesta presidència el respecte de la Declaració constitutiva, sembla oportú proposar que qualsevol **campanya d'informació i sensibilització de l'opinió pública** dels territoris membres, tingui com a punt de partida la **divulgació dels continguts de la Declaració constitutiva**.

- ⇒ Per últim, considerem que la creació d'un **espai de comunicació propi** hauria de constituir-se en un dels objectius prioritaris de l'EPM. Caldria fomentar la creació d'espais de comunicació compartits dins de l'EPM amb la participació de diferents mitjans de comunicació i estudiar fórmules de col·laboració entre els mitjans de comunicació presents en els diferents territoris que conformen l'EPM, amb una especial atenció als mitjans audiovisuals.

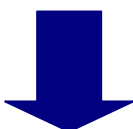
Barcelona, 25 de juny de 2008

ANNEX 1:
LA DECLARACIÓ CONSTITUTIVA DE LA EUROREGIÓ

DECLARACIÓ CONSTITUTIVA EUROREGIÓ PIRINEUS - MEDITERRÀNIA

8 EIXOS ESTRATÈGICS

[EE]

Són les grans orientacions polítiques que miren cap a la plena realització futura dels objectius de l'EPM. Responen als plantejaments de fons de l'EPM i obeeixen al **llarg termini**.

4 OBJECTIUS PROGRAMÀTICS

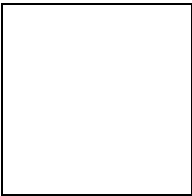
[OP]

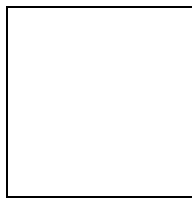
Són les grans vies d'actuació sectorial que proposa l'EPM per a la concreció dels seus Eixos Estratègics. Indiquen els àmbits en els que l'EPM haurà d'intensificar els seus esforços i responen al **mig termini**.

19 ÀMBITS D'ACTUACIÓ

[AA]

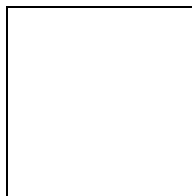
Són les accions concretes que portaran l'EPM a la progressiva realització dels seus Objectius Programàtics. Cada Àmbit d'Actuació suposa l'endegament d'una nova iniciativa que donarà forma a l'Objectiu Programàtic del que formi part i respon, de forma principal, al **curt termini**.

ELS EIXOS ESTRATÈGICS [EE] DE LA EUROREGIÓ PIRINEUS MEDITERRÀNIA

- EE1:** L'Euroregió neix amb els territoris d'**Aragó, les Illes Balears, Catalunya, Languedoc – Roussillon i Midi – Pyrénées** com a nucli principal. Tanmateix, l'Euroregió neix amb vocació d'obertura i cooperació seguint els arcs pirinenc, mediterrani (d'Itàlia fins al Magrib), les valls dels grans rius (Ebre, Garona i Roina) i les illes de la Mediterrània Occidental.
- EE2:** Unir esforços per crear al nord-oest de la Mediterrània un **pol de desenvolupament sostenible basat en la innovació i la inclusió social i territorial**.
- EE3:** Donar a les regions membres un nou protagonisme dins del partenariat euromediterrani, cal assolir junts una **massa crítica**: l'escala regional no sempre és suficient per afrontar els nous reptes d'una Europa ampliada i una economia mundial globalitzada.
- EE4:** Afrontar els reptes que representen la **insularitat, l'aïllament de les zones de muntanya i de les zones veïnes caracteritzades per una feble densitat de població, els cascs urbans i els barris en decadència, les àrees industrials en declivi o amenaçades**.
- EE5:** Cercar els ajuts i les complicitats europeus i estatals necessaris per garantir l'èxit de la nova Euroregió Pirineus Mediterrània amb la **participació activa d'organismes de la societat civil** que representen els nostres ciutadans i dels governs locals i supralocals.
- EE6:** Les regions que conformen l'Euroregió Pirineus-Mediterrània tenen un pes important en el context sud europeu i mediterrani atesa la seva dimensió demogràfica, econòmica i territorial i volen desplegar juntes **grans objectius programàtics**.

EE7: Fomentar la **participació de les autoritats polítiques i organismes locals i supralocals** en aquest repte compartit.

EE8: Promoure la **participació de les ciutadanes i dels ciutadans** de l'Euroregió, tant de manera directa com a través de llurs associacions, empreses, representants polítics i universitats.

**OP1
INNOVACIO**

- AA1:** Lligam entre ensenyament universitari, R+D i desenvolupament regional
- AA2:** Ocupar un espai destacat en l'ERA (European Research Area)
- AA3:** Complementarietats científiques regionals i lligam iniciativa pública i privada
- AA4:** Espai atractiu per a capitals industrials internacionals
- AA5:** Col·laboració entre universitats, centres tecnològics i parcs científics

**OP2
INFRASTRUCTURES**

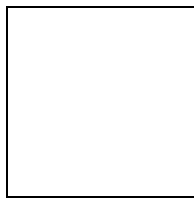
- AA6:** Connectivitat internacional
- AA7:** Construcció d'un sistema multimodal
- AA8:** Connectar l'EPM amb les xarxes transeuropees
- AA9:** Bones xarxes de transport, xarxes d'energia i de telecomunicacions
- AA10:** Integració en les xarxes europees, mediterrànies i mundials

**OP3
CULTURA**

- AA11:** Valoritzar la diversitat cultural com a força creadora
- AA12:** Nous circuits per a nous talents
- AA13:** Cooperació entre agents difusors de la producció cultural
- AA14:** Preservar el patrimoni natural, històric i cultural

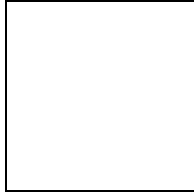
**OP4
RELACIONS
EXTERIORS**

- AA15:** Partenariat euromediterrani
- AA16:** Accions conjuntes a l'àmbit mediterrani
- AA17:** Col·laboració amb la UE, la CTP i IMEDOC

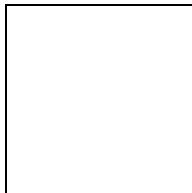
AA18: Participació en programes europeus de cooperació territorial

AA19: Promoure projectes de desenvolupament sostenible amb la UE, Andorra, Espanya i França.

ANNEX 2:

LA PRESIDÈNCIA BALEAR DE L'EUROREGIÓ

LA PRESIDÈNCIA BALEAR DE L'EUROREGIÓ PIRINEUS-MEDITERRÀNIA

ELS REPTES DE L'EUROREGIÓ

REPTE 1
Consolidació territorial de l'Euroregió

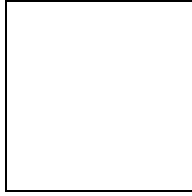
REPTE 2
Creació de l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial

REPTE 3
Fidelitat a la Declaració Constitutiva de l'Euroregió

REPTE 4
Participació ciutadana

LES LÍNIES DE TREBALL DE L'EUROREGIÓ

- LT1:** Consolidar impuls polític i la projecció exterior de l'Euroregió
- LT2:** Crear una xarxa de Comunicació Euroregional
- LT3:** Promoure la innovació turística i la recerca
- LT4:** Valor afegit de l'EPM
- LT5:** Implicar la societat civil de l'Euroregió mitjançant la creació i impuls de xarxes
- LT6:** Organitzar un congrés sobre Turisme i Canvi Climàtic
- LT7:** Promoure un espai cultural de qualitat
- LT8:** Impulsar el paper de la dona en la societat del segle XXI
- LT9:** Posar les infraestructures i les transports al servei de la ciutadania
- LT10:** Reactivar el diàleg entre ciutats
- LT11:** promoure una societat més participativa
- LT12:** Posar en marxa l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial
- LT13:** Desenvolupar l'Observatori Socioeconòmic de l'Euroregió

- LT14:** Impulsar el Distintiu de l'Euroregió
- LT15:** Millorar el capital humà
- LT16:** Organitzar una Fira popular Euroregional.